

MAGYAR URIASSZONYOK LAPJA

VERES udv. fényképész felvétele, Budapest V., Harmincad. u. 3.

KÉLER ZSUZSIKA, BUDAPEST

TUDNIVALÓK

az 1930. évi ajándékozási akciónk feltételeiről

Közöljük kedves előfizetőinkkel, hogy lapunkban itt bemutatott

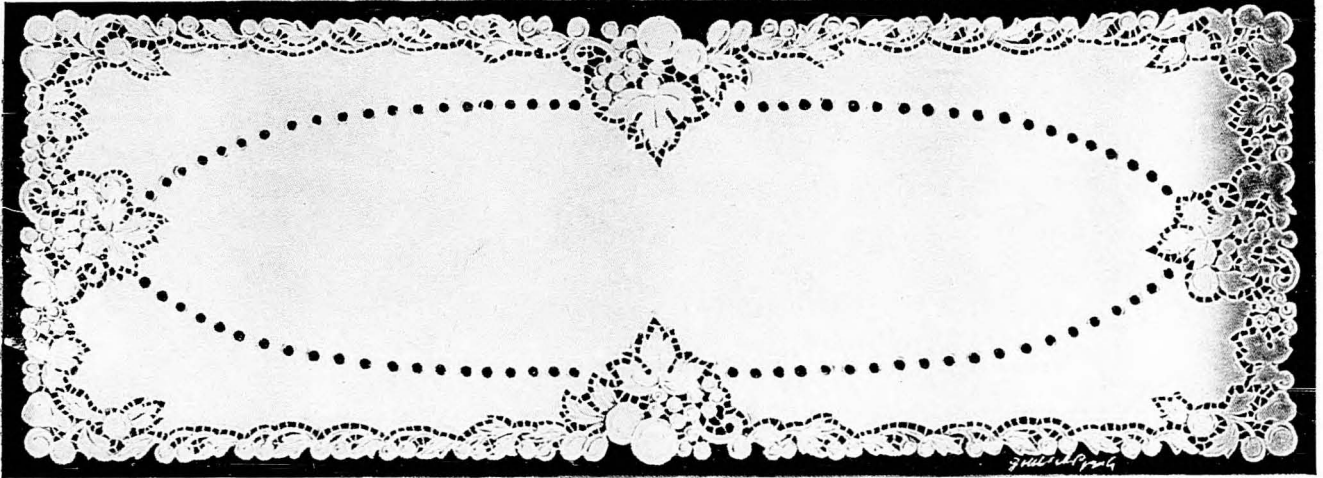
kilenc darabból

álló kézimunkaajándékunkban **minden előfizetőnk részeseül**. Ezen ajándékozási akciónkhoz fűzött feltételeinket alábbiakban ismertetjük.

után újítják meg előfizetéseiket s ha ajándékunkra igényt tartanak, úgy egész évre 24.— P beküldésével kell, hogy megújítsák előfizetéseiket.

A negyedévenként újító előfizetőink ajándékainkat az ötödik évnegyed előfizetési díjának, vagyis az ötödik 7.— P beküldése után kapják meg.

Azon előfizetőink, akik nem akarják bevégni előfize-

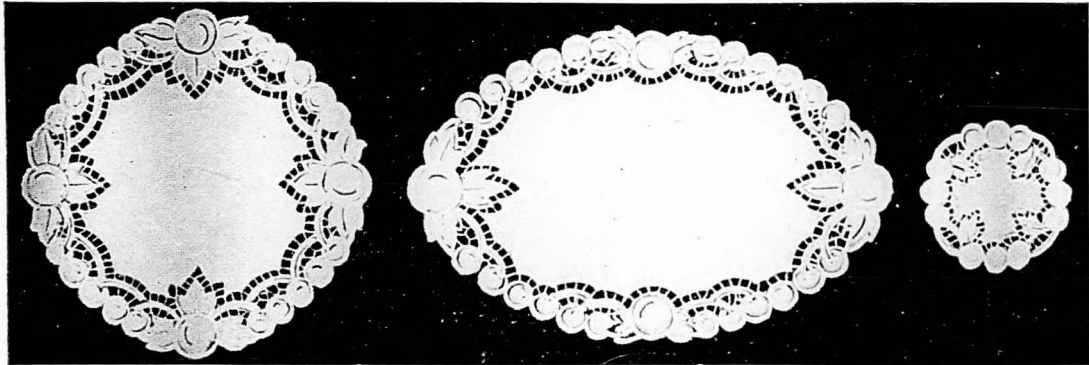
1 drb. futó, 120 cm. hosszú és 42 cm. széles

Mindazon előfizetőinknek, akik mai naptól kezdődőleg előfizetéseiket egy egész évre megújítják, vagyis 24.— P-t egyösszegben beküldenek, ajándékunkat **azonnal megküldjük címükre**.

Azon régi előfizetőink, akik január 1-én csak féltre hosszabbítják meg előfizetéseiket, ajándékainkat 1930 július hó 1-én, a második féltévi 12.— P előfizetési díj beküldése után kapják meg. Ha tehát előfizetőink ajándékainkat azonnal meg-

téjük lejáratát, hanem már most, függetlenül az előfizetés lejáratától, befizetik a 24.— P évi előfizetési díjat, vagy két egymásután következő hó elsején 12.— P-t, 12.— P-t beküldenek, ez esetben ajándékunkban a 24.— P összeg beérkezése után azonnal részesülnek.

Azon régi előfizetőink, akik a folyó évi 8 darabból álló kézimunkaajándékunkat még nem kapták meg és akiknek előfizetése f. év november és december hó 1-én lejár és féltre

1 drb. kerek tálcakendő 30×30 cm. nagyság. 1 drb. ovális tálcakendő 33×25 cm. nagyság. 6 drb. jégkendőcske 15×15 cm. nagyság

kapni óhajtják, szükséges, hogy az egész évi 24.— P előfizetési díjat egyösszegben beküldjék.

Az új előfizetők, akik az egész évi előfizetési díjat 24.— P-t most egyösszegben befizetik, akkor is részesülnek ajándékainkban, ha ügynök, kiadóhivatali megbízott, vagy régi előfizetőnk ajánlása folytán fizetnek elő.

Azok a régi vagy új előfizetők, akik egy évi 24.— P előfizetési díjat nem egyösszegben, hanem két egymást követő hó 1-én 12.— P, 12.— P-vel fizetnek elő, a második 12.— P összeg beérkezése után részesülnek ajándékunkban, akkor is, ha ügynök, közvetítő, vagy régi előfizetőnk ajánlása folytán fizetnek elő. Ha azonban az új féltéves előfizetők csak a féltévi lejárta

újítják meg előfizetéseiket, az ez évi 8 darabból álló kézimunkaajándékunkban részesülnek és ezen legújabb ajándékunkat jövő évben kapják meg, ha a féltévi lejáratkor egész évre fizetnek elő, vagy az egész évi előfizetési díjat két egymásután következő hó elsején utalják át.

Két hónapi előfizetési díjjal hátralékban levő előfizetőink ajándékunkban nem részesülhetnek.

Egyben közöljük, hogy a kézimunkaajándék anyagának kiválóságáért a legmesszebbmenő anyagi és erkölcsi felelősséget vállaljuk.

Tisztelettel
A KIADÓHIVATAL

Kérjük kedves előfizetőinket: szíveskedjenek szerkesztőségünkbe elláradni és meggyőződést szerezni ajándékaink 'battiszt'-anyagának kiválóan finom minőségéről.

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

Szépirodalmi, társadalmi és háztartási folyóirat * Megjelenik minden hónapban háromszor: 1-én, 10-én, 20-án * Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Jókai-u. 37. (Berlini-tér sarok) * Telefon: Aut. 107-23 * Előfizetési ár: egész évre 24 P, félre 12 P, negyedévre 7 P
Egyes szám ára: 80 fill. Ausztriában 1 Sh. 40 Gr. Franciaországban 6 Frc. Olaszországban 4 L. Amerikában egy évre 8 Dollár.

Főszerkesztő: KERTÉSZ BÉLA

KARÁCSONY – NOVEMBERBEN

Messze van még és máris rá gondolunk. Arra a békeséges, biztató, tiszta hangulatra, amely a Megváltó születésével az emberiség lelkét betöltötte. Arra a melengető jóérzésre, amely a bethlehemi jászolból szállt ki, hogy időtlen időkig emlékeztessen Isten és ember iránt való kötelességeinkre, ezek közt is elsők a szeretetre, a kölcsönös megbecsülésre, jóságra, méltányosságra, megértésre, igazságosságra. Dolgos hétköznapi egész sora választ el még tőle, de máris érezzük karácsony lehellését. S mintha a pusztá megérzés is elegendő volna, hogy elsimuljunk az életgond szántotta barázdák homlokainkon, már a gondlattól is megacélozódunk izmaink, hatványozódik tetterőnk, izmosabbá válik akaratunk, mert hatalmas erkölcsi erőnk forrása rejlik karácsony misztikus ölében. A lélek harmóniájának, az Istenhez igyekvő ember átszellemülésének ünnepe a Megváltó születése, amiből egész esztendőre való reményt merit az ember. De hiába a lélek emelkedettsége, a szív megtisztulása, ha az ünnepi áhitatból a kegyetlen valóság brutálisan kiragadja az embert. Ettől a fájdalmas érzéstől, ettől a sebző csalódástól akarjuk megkímélni a magyar társadalom egyik legértékesebb vezetőrétegét, a köztisztviselői osztályt, amikor ime, karácsony elé harangozunk a mi szerény, de talán mégis messzire hangzó szótunkkal.

Évtizedes szokás, hogy karácsonyra apró-cseprő jutalmakat és segélyeket osztanak ki a tisztviselők között. Különböző címeken adják ezeket a pénzeket és mivel az összegek nem valami jelentősek, bizonyos hivatalnoki akasztófahumorról „pofapénznek” keresztelték el. A tapasztalat azt mutatja, hogy karácsony előtt négy-öt nappal még egyetlen hivatalban sem tudják, ki mennyit fog kapni. Nem állítjuk ugyan, de a valóságban úgy fest a dolog, mintha valami perverz gyönyörűséget okozna egyes magasállású uraknak, hogy az utolsó pillanatig kétségben hagyják az alárendelt személyzetet és mikor végre kiosztják a pénzeket, már be is köszöntött az ünnep, amely a lázongó keserűséget pillanatnyilag elfojtja. Ünneppel multával pedig már csak a befejezett tény utólagos fájdalomhatásai mutatkoznak. De a tüske ott marad a szívükben, a megbánottság érzete, a lekicsinylés tudata marcangolja és jönnek a kedvetlen, a megrontott, a rideg hétköznapiak. A magyar tisztviselőknek ezt a tömeghangulatát szeretnők mi megjavítani, mosolygó karácsonyi arcokat látni, a családi kör szelíd derűjében bizakodva fellángoló gyertyácskák fényében gyönyörködni. Olyan súlyos kívánság, olyan teljesíthetetlen vágy ez?

Nagyon keserves, nagyon sivár esztendő után készült pontot tenni az Idő. Reményekben gazdag, eredményekben sovány hónapok után haladunk, vagy inkább döcögünk 1929 vége felé. Gyümölcsjeink lefagytak, mielőtt megérték volna. Az ország nyomasztó gazdasági állapota szakadatlan türelemre neveli a társadalmat. De a türelem legsoványabb kosztján a tisztviselő osztály él. Az ő gyöngye kis levesükben szeretnénk végre egy kevés fűszert, egy csöpp ízesítőt látni. Nem hinnők, hogy valami lehetlent követelünk, amikor már most arra kérjük a minisztériumok és az önkormányzati szervek vezetőit: lássanak hozzá idejekorán a karácsonyi jutalmak és segélyek kérdésének megoldásához és ne hagyják azt elintézetlenül az utolsó percekig. A karácsony előestéjén kiosztott pénzek kevesebb értéke van, mint a pár héttel előbb adottak. Mert ne higgyék az igen tisztelt főnök urak, hogy a tisztviselő olyan könnyedén végzi el a bevásárlásait, mint egy nagyjövendelmű részvénytársasági igazgató, vagy egy földbirtokos a terményei értékesítése után. Az a kis-, vagy középfizetésű tisztviselő százsor megforgatja elméjében a tervet és eszser megforgatja kezében a pénzt, mielőtt vásárolni megy. Időre van tehát szüksége. Az idő ez esetben csakugyan pénzt jelent neki.

Gondoljanak megértéssel, jóindulattal és szeretettel a tisztviselő-családokra, amelyek zokszó nélkül szenvedik az élet megpróbáltatásait. Gondoljanak a tisztviselő-asszonyokra, akik gyakran emésztő gondok közt igyekeznek fenntartani kis háztartásuk egyensúlyát, amely valóságos labdajátéka a piaci áraknak. Idézzék lelki szemeik elé a karján kosarat hordó tisztviselőasszonyt, aki kora hajnalban indul kálváriás útjára, a csarnokba, hogy néhány fillérral olcsóbban szerezhesse be a főzeléket, meg a zöldséget. Vonnassák el maguk előtt a tisztviselőgyermek sápadtarcú légióját, az elviselt ruhákat, a harmadszor talpalt cipőket, — de gondoljanak vissza a saját ifjúságukra is, arra az időre, amikor a ma intézkedő urak alacsonyabb fizetési osztályban ép úgy roskadoztak gondok és terhek alatt, mint most a megnehezült viszonyok közt utódaik. Nem akarjuk megbántani a vezető állásban lévőket azzal, hogy az emlékezőtehetség fogyatékosságát vessük szemükre. Nincs nagyobb fájdalom, mondja Dante a „Divina comedia”-ban, mint rossz időkben jó napokra visszagondolni. De az igaz ember jó napokban sűrűn gondol vissza a rossz napokra, a hét bő esztendőben a hét szűk esztendőre is. Nem kell nagyon megerőltetniük magukat a főtisztviselőknek, hogy alig elmúlt „rossz napjaikra”

emlékezzenek és mi biztosak vagyunk benne, hogy az emlékezés hangulatában rátalálnak nehéz sorban élő pályatársaik sebeire, de ugyanakkor a saját szívére is.

Kell-e vajjon mondanunk, mit jelent a sors anyyi csapása, a legújabb történelem anyji dülása után a magyar tisztviselőtársadalom? Közhelyeket ismételnénk, ha ennek a nagyértékű, megbízható, nemzetmentő osztálynak szolgálatait és érdemeit újra meg újra hangsúlyoznánk. De megsértenők az állam legmagasabb polcain állókat is, ha efféle méltatást kvázi kioktatásként szükségesnek tartanánk az ő számukra. Tisztában van vele itt mindenki,

minden rendű és rangú ember, mit köszönhet a kötelességét hiven teljesítő, a közönség érdekeit védő, a nyugat-európai szellemmel lépést tartó tisztviselői karnak. A napról-napra teljesített munkához képest nem morzsának látszik-e ez a kisedő óhaj, amit most tolmácsoltunk? És nem elsőrendű közérdek-e, hogy egy kis előzékenységet mutassanak a tisztviselők felé is, legalább egyszer egy esztendőben, karácsony előtt, azokkal az emberekkel szemben, akik egész esztendőben előzékenyek és szolgálatkészek irántuk?...

Ne várjanak megint karácsonyig a karácsonyi ajándékkal. Kétszer ad, aki gyorsan ad!

VETÉLYTÁRSNÓK

Hogyan távolította el az udvartól Maintenon asszony Montespan márkinőt

Irta: Berend Miklósné

XIV. Lajos király a Saint Germain-i kastély kápolnájában reggeli misét hallgatott. A királyi lakosztályhoz vezető folyosón kérelmező emberek állottak. A király elhaladt a kérvényt szorongató gyászfátyolos nők, meztlábbas, kámszás barátok és kiérdemesült katonatisztek kettős sorfala

között. A délelőtti lakomájához siető király szórakozottan átvette a felé nyújtott iveket. Amikor egy talpig feketébe öltözött, szép fiatal asszony lépett eléje, Lajos király elhúzta száját. Kellemetlenül elfordult a konok kérelmezőtől, aki minden lehető és lehetetlen alkalomkor zaklatta a feléje lobogtatott papírral. A napkirály bosszúsán szólt hátra, Saint-Aignan hercegehez:

— Özveggy Scarronné asszony csak úgy ontja a makacs kérelmezéseket. Mikor fárad már bele az idétlen to-lakodásba?

A kérelmező nő, bár hallania kellett a felcsattanó szót, továbbra is állva maradt a király előtt. A szeme sem rebent, magatartása mit sem változott. Hódoló alázatba semmisülten kínálta a fehér papírlapot.

A király bosszúsán átvette a kérvényt, megvetően tovább adta nyomában haladó főudvarmesterének.

— Scarronné asszony szerencsére nem hallotta a kemény elutasítást — súgta de la Ferté marsallné fülébe a király mögött haladó Lavalliére kisasszony.

— Ó — mosolygott gúnyosan a marsallné — és ha hallotta volna is? Ez ugyan nem gátolná Scarronné asszonyt abban, hogy tovább kolduljon. Ismerem ezt az el-tökélt özvegvet. Két év óta folyton itt lábatlankodik a király útjában. Persze, eredmény nélkül. Ő azonban oly állandó alakká lett a király folyosóin, hogy akár a Fontainebleau-i, Louvres-i, vagy Saint-Germain-i híres faliszőnyegek mellékalakjaként szerepelhetne.

— Tenni kellene valamit az érdekében — szánta meg az állhatatos kérelmezőnőt a jószívű Lavalliére kisasszony.

— Óva intem, hogy ne tegye — biggyesztette ajkát a marsallné. — Veszedelmes személy ez. Minden pártfogója szerencsétlenséget hoz. Apja hányatott életű kalandor volt; pénzhamisítással vádolt kismemes, aki végül Martinique szigetén telepedett le. A szép François-et a Martinique-beli kormányzó neje hozta Franciaországba. De az angyalszép, ördögravas kigyó behálózta a kormányzó urat. A megbántott úrhölgy kikergette a házából Françoise-t. A lány tizenöt éves volt akkor. A szép Françoise — cserben hagyva az asszonyoktól — a férfiakhoz fordult segítségért. Hozzám Chevreux marquis küldte. Több előkelő, jószívű úrhölgyhöz ajánlottam, mint társalkodónőt. Mindenünnen kidobták. Amikor a marsall érdeklődni kezdett iránta, sürgősen férjhez adtam a nyomorék Scarronhoz. A derék vigjátékíró oltár elé vitte,

azaz hogy őt vitték tolszéken a templomba, mert bizony már nem tudott a köszvényes lábára állni. Kilenc évig ápolta Françoise az epés, követelődző férjét. Most olyan szegény, mint a templom egere és valami állásért koldul.

— Árva volt, vagyontalan és magára hagyatott, — mondotta melegen Lavalliére kisasszony. — Ez okozta minden szerencsétlenségét. Szólani fogok a királynak, hogy szánja meg szegényt.

— En figyelmeztettem önt — kétkedett a marsallné.

A királyi lakosztály ajtaja feltárult XIV. Lajos, francia király előtt.

Lavalliére hercegnőnek fia született. Az újszülöttnék Lajos király a Vermandois-i grófságot adományozta és megemlékezve Louise de Lavalliére-nek tett ígértéről: a kis Vermandois-i gróftól özveggy Scarronné nevelő gondjaira bízta.

A gyengéd szívé Lujának fájt, hogy elvették tőle a gyermeket. De Scarronné asszony boldog volt, hogy a kért pénzbeli támogatás helyett ilyen nagyfontosságú állást kapott. Szolgái alázattal köszönte Lavalliére hercegnő kegyes pártfogását és kiapadhatatlanul magasztalta Louise királynői szépségét.

Most már senki sem nézte gúnyos fitymálással, ami-

kor kihallgatásra jelentkezett a királynál. Lajos király sem fordult el tőle kelletlen bosszúságban. Ellenkezőleg: érdeklődve hallgatta, hogy a kis Vermandois-i gróf szerencsésen átesett a fogzáson és hogy napról-napra szebb lesz.

A kis Vermandois-i gróf kötelességteljesítő, buzgó nevelőője tisztos és befogadott személyként szerepelt az udvarnál.

A király szerelemre gyulladt Montespan márkiné iránt. A csalódott szívé Lavalliére hercegnő a karmelita apácák zárdájába vonult. A kis Vermandois gróf szépen fejlődött Scarronné védő szárnya alatt és Lajos király Montespan márkiné gyermekeit is a kitünő nevelőő gondjaira bízta.

A nevelőő szolgálai alázatot tanusított Montespan márkinével szemben és kiapadhatatlanul magasztalta Athenais királynői szépségét.

Az udvarnál fényes ünnepek kergetőztek. Montespan márkiné pazar marokkal szórta az ország pénzét. Az új szerelemtől elvakult király betetőzte a könnyelmű, fennhőz az őrn minden gonosz szeszélyét. A gőgös, viperanyelvű Montespan márkinétől mindenki félt az udvarnál, senki sem szerette. Montespan asszony szívtelen anya volt. Nem törődött nyugoskódó, kicsi gyermekeivel. Teljesen Scarronné gondjaira bízta őket. A halkszavu, nesztelen járásu, fekete ruhás, mézesmosolyu hölgyet a kevély Athenais de Montespan gúnyosan a „gouvernant“-nak keresztelte.

Montespan asszony szőkefürtű kis lánya súlyosan megbetegedett. A parókás orvos tehetetlenül csóvalta fejét és hasztalan rendelte a frissen váltott piócákat. A gyóntatóatya már feladta az utolsó halotti szentséget; előkészítette az ártatlan kis lelket a földtől elszakadó nehéz utazásra. Scarronné kétségbeesetten zokogott a koronás ágyascka mellett. Már három nap óta álmatlanul virrasztotta kis védené nehé haláltusáját. Montespan asszony abroncsos selyemrokolyákat próbált. Mosolyogva táncolt az estj ünnepélyen. Mintha a haldokló kis anyalka nem is az ő szíve alól szakadt volna ki. Éjfél felé Scarronné megkérte az egyik virrasztó barátot, hogy értesítse a királyt. Az önként vállalt szegénység csuhája megjelent a pazar ünnepélyen. Sötét árnyékként keresztül suhant a könnyelműen kacagó, mulatozó párok között. Megállt a király előtt. Halk szavu jelentést tett. Azután tovább osont Montespan márkinéhez. A szép márkiné kecsesen tovább táncolt. De a király azonnal odahagyta az ünnepséget. Sietett kis kedvence ágyához. Scarronné asszony az ágyra borulva, félig önkívületben zokogott. De azért még mindig félt gondall simogatta a haldokló gyermek hüli kezecskéit. Mintha vére minden melegt át akarná önteni a dermedő ujjacskába. Françoise szép fehér arcát nem csúfították el a könnyek, olyan volt, mint a bánatos nemtó. A király elszomorodva állt a kis ágy mellett. Már búcsúzott a viaszsárga, mozdulatlan gyermektől. Könnyelábadt szeme a kétségbeesetten síró asszonyra tapadt:

— Montespan asszony táncol, — gondolta keserűn, — míg Scarronné csupa bú és önfeláldozás. Ez az asszony igazán ragaszkodik ahhoz, akit megszeretett... Jó lehet annak, akit ilyen szerelemmel szeretnek...

*

Az elkapatott, öntelt Lajos már betelt Montespan asszony szívtelen varázsával. Megfeledkezett arról, hogy új kedvese mérgező, álnokul rágalmozó befolyása alatt ő üldözött kétségbeesésbe a szelid, gyengéd Lavalliére hercegnőt, aki buzgó imában hervad a kopár zárdafalak között. Az elkényeztetett Napkirály már elfordult kevély kedvesétől és ismét az asszonyi hűség és alázat odaadó melegét szomjazta.

*

Scarronné asszony minden nap jelentést tett neveltjei testi állapota felől. A király kitüntető nyájassággal fogadta a kötelességtudó hölgyet, aki védenői jó tulajdonságait istenítve, hízelt a királynak.

— Mennyire hasonlít a kis Maine herceg felségéhez. Olyan, mint a gyermekformában mosolygó Apolló — mondotta rajongó elragadtatásában és mégis alázatosan.

A Napkirály kegyesen fogadta a Napistennel való hasonlatosságot.

*

Montespan márkiné főudvarmesternői rangot vásárolt magának. A megúnt kegyencőt elmozdította a királyi szésszély. A főudvarmesternőt védi a spanyol szertartás.

Az udvaroncok sutogni kezdtek Scarronné asszony növekedő befolyásáról és a leggőgösebb herceg is tiszteletteljesen hódolt a kitünő úrhölgynek. Montespan márkiné kellemetlenül tapasztalta a „gouvernant“ megnövekedett fontosságát.

— Majd megnyesem a nagyralátógouvernant szárnyát, — gondolta kaján kis

mosollyal, amikor tükre előtt a csillagformájú szésségtapaszt felragasztotta elbizakodott arcára.

Az udvar Vincennesbe utazott. Montespan asszony főudvarmesternői minőségben kitörülte Scarronné az elutazó hölgyek névsorából.

Scarronné asszony búcsúkihallgatásra jelentkezett:

— Mi dolog ez, asszonyom? — kérdezte haragos ütközéssel a király. — Ön cserben hagyja a gondjaira bízott gyermekeket?

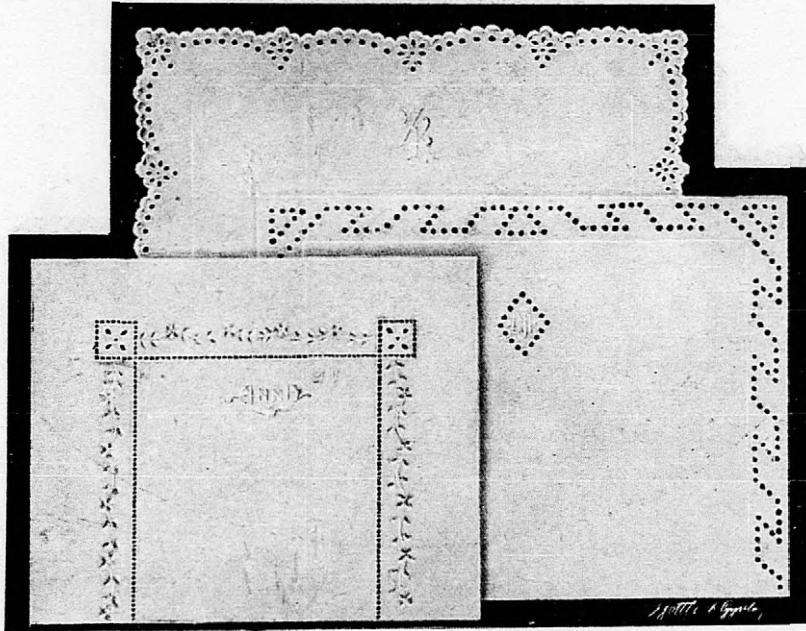
— Sire — felelte a szenvedő erény nemes méltóságával az üldözött úrhölgy. — Scarronné poeta özvegyének nincsen helye királyom kíséretében. Montespan márkiné főudvarmesternő kitörülte nevemet a Vincennesbe utazó hölgyek névsorából.

A király kevélyen mosolygott:

— Scarronné asszony nevét kitörülhette Montespan márkiné főudvarmesternő. De Maintenon márkiné ezentúl mindenhová kísérni tartozik a királyt.

A Maintenon márkinővé emelt Scarronné hálás odaadásban borult a király kegyes kezére.

A kijátszott Montespan márkiné nem mosolygott többé. Maintenon márkiné a rendsnél is ünnepélyesebb arccal jelentkezett a királynál:

Párnahuzat (Gottlieb-modell, lásd a kézimunkarovatot)

— A kegyes Lujza nővér meghalt a karmelita apácák klostromában, — suttogta könnyes hangon.

Lajos intett a szolgálattelévő kamarásnak, Az udvaronc mély meghajlással visszavonult.

— Lujza nővért megtisztította minden földi portól az alázatos bűnbánat, — sóhajtott Maintenon márkinő. — Halála könnyű volt. Szép lelke felszállt a felhők fölé.

A király visszagondolt első boldogságára. A félnék, öszsemü Lavalliére kisasszony újra élt képzeletében.

— Liliomot tettek a kezébe, — rajongott átszellemült, látnoki szemekkel Maintenon márkinő.

A király látta a hajló, liliomhoz hasonló Lujzát... Akit eltaszított a kevély, kegyetlen Montespan márkiné csókjáért.

— Isten trónja előtt térdelő lélek. A nővérek szentként tisztelték, — sugta áhitatosan Maintenon márkinő.

— Igen, Lujza szent volt, — érezte a király, — és Athenais de Mortemar, Montespan márkiné a bűn.

*

Maintenon márkinő a királlyal együtt gyászolta Lujza nővért. Lajos nem kereste fel Montespan márkiné lakosztályát.

Az udvaroncok egy árnyalattal kevesebb tiszteletet tanúsítottak Montespan márkinéval szemben. De majd elolvadtak a Maintenon márkiné iránti hódolattól. A főudvarmesternő fényes jelmezbált tervezett, hogy pazar Vénusz-jelmezében új lángra lobbantsa a királyt.

Egy órával az ünnepség kezdete előtt, Montespan márkiné Vénusköntösében tetszelgett tükre előtt. Közeli diadalát élvezte. A komorna Maintenon márkinét jelentette a főudvarmesternőnek. Athenais győzelembiztosan hátrafordult:

— Ah, ön eljött, hogy megtekintse új jelmezemet? Igazán kedves, márkiné... S ön milyen öltözetet választott?... Csak nem óhajt bánatos Cassandra képében megjelenni?...

A szép Athenais csúfolódó oldalpillantást vetett Maintenon márkinő fekete gyászruhájára:

— A hivalgó köntös viselésére ma este nem kerülhet sor — felelte fölényes nevelőnő hangján Maintenon márkinő. — A gyászoló király felháborodott a kegyelemsértő vigalom ellen és letiltotta a mulatságot. Ön jobban cselekedné, márkiné, ha pogány félhold helyett hamut hintene fejére.

Athenais tehetetlen dühében ronggyá hasogatta drága szövésű, finom csipkezebkendőjét. De most a „gouvernant” volt az, aki gúnyosan mosolygott.

— Ön téved, — sziszegte az elváltozott arcú, csúnyává torzult Athenais, — téved, ha azt hiszi, hogy a Napkirály hevét tartósan szürke hamuba fojthatja.

Maintenon márkinő az ajtó felé fordult:

— Talán igaza van, — töprengett magában.

Az orleánsi hercegnő új udvarhölgyet választott. Maintenon márkiné, amikor „Madame” fogadótermein áthaladt, gyakorlott nevelőnő szemlélte a tizenhét-

esztendő de Scoraille Rouville-Fontanges Angelikát. A gyönyörű lány nevéhez illően, angyalian szőke és égyszínkék szemű volt, de teljesen szellemtelennek látszott.

Maintenon márkiné elégedetten szemlélte a szoborszerű gyermeket.

— Ez a kicsike éppen jó lesz, — gondolta — hogy végleg eltávolítsa a királyt Montespan márkinétől.

Este, lakoma után, felhívta Lajos király figyelmét az új udvarhölgyre.

— Nézze fenséged, ezt a gyönyörűséges szobrot. Mintha Girardon mester vésője formálta volna ezt a márványfehér alakot és ezt a tökéletes arcot.

A király, aki már ünni kezdte a Maintenon márkinő által sugalmazott gyászt, érdeklődve szemlélte a szépséges Angelikát.

*

A Napkirály buzgó kísérletezés közben belátta, hogy a szép szobortest feleledt, de a csökönyösen derengő szellem tovább aludt. Lajos király kétségbeesetten panaszkodott Maintenon asszonynak:

— A csigavonalu eperajak, bármilyen édes is a csók közben: hasogató kint okoz minden jóízűsü fölnek, ha megyszólal.

— Majd én ki-nevelem a kis együgyüt, — ajánlkózott a lelkes, törekvő guvernánt.

Ki is nevelte.

Meglátogatta a százsorszerű Angelikát és elmondván a szép, de ostoba kisasszonynak, hogyan öltöztette magát Montespan márkiné a finom ízlésű Lavalliére kisasszonnyal: azt a tanácsot adta az elbizakodottá lett, de ostobának maradt lánynak, hogy a király által parancsoltassa meg Montespan főudvarmesternőnek,

hogy ezentúl minden alkalommal segédkezzen Fontange kisasszony toalettnőjénél.

— A király említette előttem, hogy ön nem öltözködik kellő csinnal, kedvesem. Ezen a hibán egyedül Montespan asszony segíthet.

A szép Angelika boldogan köszönte a jó tanácsot. Lajos király, akinek szívében dűsan burjánzott a Montespan márkiné által elvetett gonoszság, lenéző megvetésben kiadta a parancsot.

A főudvarmesternő berontott a királyhoz:

— Felséges uram, — kiáltotta magán kívül, — a főudvarmesternő nem komorna, hogy fehértollu, vidéki libákat piperézzen.

A király lekicsinylő tekintetét vetett egykor teljhatalmu, már megúnt kegyencére:

— A főudvarmesternő hivatása abban áll, amit mi számára kijelölünk. Ön, márkiné, ezentúl öltöztetni fogja Fontange hercegnőt. Vagy azonnal elhagyja az udvart.

Montespan márkiné dühtől fuldokolva távozott a királyi lakosztályból és ezentúl eltorzult arccal, dühében eisárgulva, segédkezett a hercegnővé kinevezett Fontange kisasszony öltöztetésénél. Maintenon asszony — az Angelika külsejéért önmagát felelősnek érző, gondos guvernánt — gyakran végigélvezte a pokolbeli színjátékot. Az udvaroncok fennhangon gúnyolták Montespan márkinét. Hogyne, hiszen a kedves, népszerű Lavalliére kis-

Niagara vízesés

asszonyt is kicsüfolták annak idején, amikor öltöztetnie kellett Montespan asszonyt, holott a szelid Lujzát mindenki szerette. Mig Montespan márkinét az egyébként pártokra szakadt udvar osztatlanul gyűlölte, kegyetlen rosszindulataért. Az udvaroncok egymással vetekedve szurkálták, csipték és alázták a bukott nagyságot.

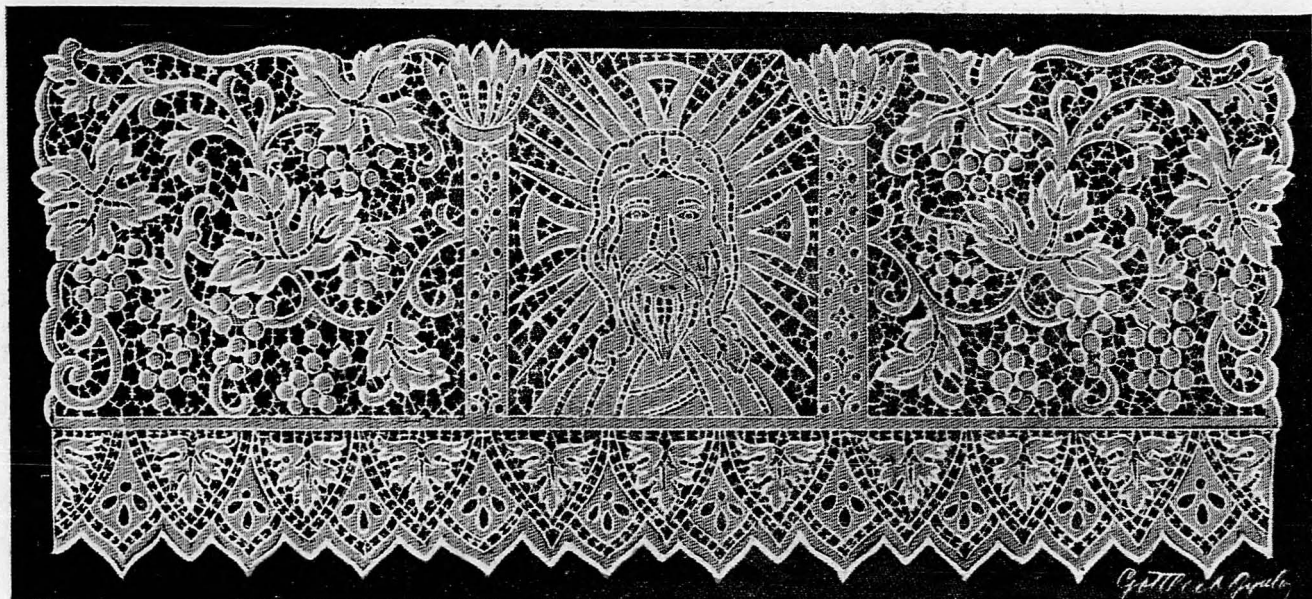
A guvernánt fennkölt homlokkal járt a megbolygatótt, zsbongó darászfészekben. Lajos király minden államügyben kikérte véleményét. Már részt vett az államtanácsban. És bár szerényen és tartózkodóan viselkedett, mégis mindenki tudta az udvarnál, hogy Maintenonné erélyes, finom kezével kormányozza a királyt és az országot. Még a legfőbb államhivatalnokok is hozzá fordultak, ha valamit el akartak érni a királynál. És Maintenon márkiné — az örök guvernánt — szigorú prédikációkat tartott az általános züllésről és kenetteljes szavakkal jobb erkölcsökre intette a jelentkezőket. Most már nemcsak tisztelték, de félték is tőle.

Fontange hercegnő hirtelen megbetegedett. Maintenon asszony megdöbbenve állott a díszes ágy előtt. Angélika szép arca felpuffadt. Ajka kékre szederjesedett. Gör-

A király először érezte a vállára nehezedő éveket. Borongó félelem gyötörte. Ki tudja, mikor éri el a dicsőségét kioltó hívás. A Napkirály ideges rettegésében Maintenon asszonyhoz menekült. A mindig nyugodt, derült homloku hölgy mellett biztonságban érezte magát. Maintenon asszonyban lobogva égett a nevelőnői becsvágy. Ime a legmagasabb guvernánti hivatás: megnevelni a zarnoki, elkapatott, önhitt királyt. Megszokott alaposágával azonnal munkához látott. Eltávolította a király szobáiból a pogány istennöket ábrázoló mezitelen asszonyképeket. Bűnbánó Magdolnák és vértanúságot szenvedő szentek kerültek a selyemmel kárpitozott falakra. Az államtanácsot ellenben Maintenon márkiné termeiben tartották.

Montespan márkiné a király és Maintenon asszony gyászával szemben, nyíltan kimutatta Fontange hercegnő halála felett érzett kárörvendő örömét.

Bár nem merték fennhangon gyanúsítani a főudvarmesternőt, bizonytalan hírek keringtek az udvarnál. A szíve mélyén mindenki méregkeverőnek tartotta Montespan asszonyt.

Oltárterítő (Gottlieb-modell, lásd a kézimunkarovatot)

csős fájdalom csavarta testét.

— Alighanem méreg! — borzongott Maintenon márkiné.

A selyemajtó zajtalanul felnyílt. Montespan márkiné lopózkodott a szobába, kezében tarka virágos, finom csészét tartott.

— Enyhítő italt hoztam kedves betegünknek, — mormolta mézédeseen, de eszelős szemében fenyegető láng cikkázott. Maintenon márkiné átható tekintetet vetett a boszorkányképű asszonyra. Már felemelte kemény kis kezét, hogy kiüsse Athenais hazug kezéből a veszedelmes italt. De hirtelen mást gondolt. Lesütötte szemét és nesztelenül kisurrant a szobából.

Fontange hercegnő egy órával később heves kínok között meghalt.

A vadászatról visszatérő, mit sem sejtő király megrendülve sietett halott kedveséhez. Már ott találta a gyászoló nevelőnőt. Lajos felemelte a selyem szemfedőt, de hängös borzalomkiáltással tántorodott hátra. A felfúvódott, kékfoltos hulla felismerhetetlenül eltorzult.

— Ime, Sire, mivé lesz minden földi hiúság, — sóhajtott lemondóan Maintenon asszony. — Minden szépség elpusztul. Csak a lélek ékessége örökkévaló.

A király az oktató jószellemre támaszkodva, vánszorogott ki a halottas-szobából.

Maintenon márkiné kötelességének tartotta, hogy figyelmeztesse a királyt:

— Felséges uram, bár én távol állok attól, hogy hirtelt adjak minden mende-mondának, fel sem tudok tételni asszonytársamról ekkora gonoszságot, mégis meg kell említenem felséged előtt, hogy Montespan márkiné mögött minden száj azt suttogja, hogy méregkeverő.

A király elsápadt:

— Ön olyan fennkölt lelkű, tiszta szívű, Françoise, hogy nem is látja a más bűnös gonoszságát. Sajnos, az én tapasztalataim másra tanítottak. Iszonyodom Montespan asszonytól, akit képesnek tartok minden becsutelen cselekedetre. Nem, ne mondjon ellent. Én jobban ismerem Athenaist. Mondja meg neki, hogy irtózom tőle. A kötelező szertartásokon kívül nem óhajtok érintkezni vele ezután. Látni sem akarom többé.

A fennkölt lelkű, tiszta szívű Françoise szóról-szóra átadta a kegyetlen, megsemmisítő üzenetet.

*

A francia trónörökös, XIV. Lajos Mária Terézia spanyol infánsnőtől született fia, feleségül vette Mária Anna Krisztina Victoria bajor királynőt. A körültekintő guvernánt kedvet kapott a házasságszerzéshez. A gondjaira bízott fölserdült gyermekek közül a legidősebb lányt

Conti herceghez adta feleségül. És felbuzdulva a szép sikerén, a másodikat eljegyezte Chartres hercegevel. A fiatal Chartresi Fülöp az Orleánsi herceg és „Madame“ egyetlen fia volt. Franciaország első királyi vérből való hercege. Madame dühöngött. Hiába csukott be a gondos Maintenon asszonyság minden ajtót. Az udvaroncok három szobán keresztül is hallották a felbőszült német hercegnő átkozódó, dühös rikácsolását. A király azonban örült a kitünő frigykötésnek. Maine hercegnek az anyai gondoskodásu, jó nevelőnő két újabb hercegséget szezett.

Maintenonné kitünően férjhez adta és ellátta a rábízott gyermekeket. A király és vele együtt az egész udvar rohamos lépésben haladt a jó úton. Senki sem kockáztatott meg többé sikamlós, feslett élceket. A festék lekerült a hölgyek arcáról.

Az udvar erkölces szigorú erkölcsi ellenőrzés alá került. Mindezek után Maintenonné elhatározta, hogy kezébe ragadja az árván maradt, nemes fiatal kisasszonyok nevelését. Saint-Cyrben nagy nevelőintézetet alapított Franciaország szegénysorsú nemes kisasszonyai részére, amelynek teljhatalmú igazgató-főnöknője lett.

Montespan asszonyt, bármennyire utálták is az udvarnál, nem lehetett eltávolítani örökös főudvarmesternői minőségéből. Maintenon asszony vigasztalta a türelmetlen, ingerült királyt:

— Majd én gondoskodom róla, hogy a főudvarmesternő önként beadja lemondását.

Maintenon márkinő magához hívatta Racinet, a dráma-költőt. A titkos megbeszélés eredményeként a Saint-Cyrbeli leányiskola nagy évzáró ünnepélyre készült. Racine új verses drámát írt Saint-Cyr számára.

„Eszter“ előadásán az egész udvar megjelent. Maintenonné Lajos király mellett pompázott bíborbársony emelvényen. Montespan főudvarmesternő irigykedve nézte a „governánt“ diadalát. De a sárga irigység csakhamar szikrázó dühhő fokozódott, amikor az eltaszított Vasthi királynét játszó leányka az ő maszkjában, az ő leszabott ruhájában, jellegzetes mozdulatait és beszédmódot utánozva, lépett a közönség elé. Míg Eszter — a diadalmas, új királyné — mindenben Maintenon asszonyra hasonlított.

A zengzetes rimeket pergető szindarab és a növendékek ügyes játéka nagy tetszést aratott. Mindenki csúfondáros pillantásokat lövelt Montespan márkiné felé és alig elfojtott gúnyhahota harsant mögötte. Athenais tombolva vágta földhöz legyezőjét és nagy hangon kijelentette, hogy egy percig sem marad tovább az udvarnál, ahol a főudvarmesternő méltóságát lábbal tapossák.

Másnap reggel még edesen aludt fényűző ágyában, amikor komornája felrázta:

— Asszonyom, asszonyom, a kocsi előállott!

— Miféle kocsi? — csodálkozott a márkiné. — Hiszen én nem rendeltem hintót.

— Az utazókocsi előálltak — motyogta a komorna — és Maintenon márkinő is itt van.

Maintenonné — a szigorú guvernánt — már állhatatos merevségben állott a henylő hölgy előtt.

— Jöttem, hogy segédkezem az elutazásnál, asszonyom — mondotta nyomatékkal.

— Miféle utazás — méltatlankodott Montespanné — nem utazom.

— Ön tegnap este kijelentette, hogy elhagyja az udvart — emlékeztette szárazon a meglepett főudvarmesternőt Maintenon márkinő.

— Mondtam — emlékezett vissza Athenais. — Sok mindent mond az ember mérgében, de nem jelentettem be távozási szándékomat a királynak.

— A király kegyesen tudomásul vette az ön szándékát és felmentette minden kötelezettség alól — nézett le áldozatára a nyugodt, fölényes nevelőnő.

Athenais érezte, hogy elvesztette a játékot és élete legzajosabb dührohámát tombolta ki a remegő komorna és a helyzet magaslatán álló nevelőnő előtt.

— Széttépem a gyermekeimet — üvöltötte tajtékozó örületében.

Maintenonné rendreutató felháborodásban kelt neveltjei védelmére.

— Szerencsére az ön leányai, az ifjú Conti hercegnő és a Chartres-i királyi hercegnő, valamint Maine hercege ragyogó kastélyaik biztos falai mögött ép oly távol esnek az ön tébolyult haragjától, mint ahogy mindég is távol állottak az ön anyai szeretetétől, — mondotta megvetően.

Montespan márkiné dühében zokogva tépdeste párnáját. A guvernánt egy szót sem szolt többé. Intett a komornának, egyesült erővel felöltöztették a síró és torporzó Athenais.

— A király szigorúan meghagyta, hogy a parancsa haladéktalanul teljesíttessék — figyelmeztette Maintenon asszony a még mindég vonakodó Montespan márkinét. — Ön a birtokára utazik, asszonyom.

Montespan márkiné, — aki látta, hogy minden további erőlködése hiábavaló — vad szidalmakat szórt a „governánt“ büszkén felemelt fejére. De Maintenon asszonyról ép úgy visszapattant Athenais kitörése, mint ahogy hajdan visszapattant róla a macacs kérvényezése felett bosszankodó Lajos király ingerült kifakadása.

*

Mária Terézia királyné, akit mindenki elhanyagolt, akivel Lavallière hercegnő visszavonulása óta senki sem törődött, lassan belesüppedt őseitől öröklött, lelki betegségébe.

A mélabús királyné sirva, sóhajtozva emlegette Lavallière kisasszonyt. Maintenon asszony meghallotta a királyné gyóntató atyjától, hogy a felséges asszony ereje rohamosan hanyatlik. Ekkor minden nap meglátogatta a kedélybeteg királynét és behizelgő, hódoló szavakban magasztalta a királyné császári vérből származó, spanyol őseit. A királyné felélénkült és gyermekkori emlé-

Estélyi ruha

keiről és az Escurialról kezdett beszélni. Nemsokára még jobban ragaszkodott Maintenon asszonyhoz, mint hajdan az önzetlen Lavallière kisasszonyhoz. Mikor már végkép elhagyta ereje a királynét: Maintenon márkiné figyelmeztette hitvesi kötelességére a királyt, Lajos — bár kelletlenül — eleget tett a szigorú, sürgető szavaknak. A királyné, amikor ágya mellett látta férjét és barátnőjét, levonta kezéről smaragdköves gyémánt eljegyzési gyűrűjét és Maintenon márkiné ujjára hűzta. A haldokló ágya köré gyűlt udvar babonásan figyelte a túlvilágról jövő útmutatást. A király sugalmazva nézte a Maintenon asszony kezén felragyogó jegygyűrűt.

A királyné csendes haláltusa után elhunyt. A kötelek gyász után XIV. Lajos, francia király, feleségül vette Maintenon márkinét.

Maintenon márkiné, minden cselszövő guvernántok ragyogó vezércsillaga, a lángeszű nevelőnő, minek utána szárnyra bocsátotta a gondjaira bízott gyermekeket, felnevelte Franciaország nemesi leánygenerációját: végleg jó útra térítette és megnevelte magát a zsarnoki, önhitt, elkapatott, nehezen kezelhető Lajos királyt.

KÜLÖNÖS ALKONYAT

*Téli ridegség. Zuzmós faágak...
Nekivágok az árva határnak.
Messziről ballagó, eicsüggedt fellegek
Lehajtott fejemre unalmas kedvükben
Hópelyhet ejtenek.*

*Bokrok közül párat az alkonyat
Jószívuen a szürébe takart.
Széjjelnéz a hold is, nem szeret egyedül
— Elhív hát egy-kettőt a korán ébredő
Estcsillagok közül.*

*Dülök alján két varju haza tart
Megzörrentik a mostoha avar.
Az esti mélabu kopog a szivemen,
Kinyitok előtte, s mint régi ismerőst
Behívom szívesen.*

*Sétálunk ketten, s óvjuk a csendet,
Am egy bokorból madárdal csenget...
Csoda köszöntött ránk, varázslat ez, látom
A didergő télbe behajtatott a nyár
Tűzszínű batáron.*

*Kotródnak immár a lomha felhők
A hold ijedten mindenkit fellők,
Csóválja a fejét, hazamegyen legott
— Hogy még ilyet érjen? Nyugtán látja kelni
A jőzán, vén napot.*

*Tar galyakon friss rügyek pattannak,
Nyomat sem lelni zörgő avarnak.
Sárga buza közül a pipacs kikacsint,
Szerelmes lepkéje vörösre csókolja
Elomló szirmaiát...*

*Jázmin és akác együtt nyílanak,
Játszi patak fut a vén híd alatt,
Szitakötő szárnya: drágakő csillogás,
Az égbolt bársonyan hétszínű övképen
Szivárvány csillog át...*

*Rengő csónakban zeng egy bariton,
Puha szellő leng át a csalítón.
Lángvörös rózsákkal szegve a nagy határ —
Tudod-e, mért láttam nyári pompát télen?
— Eszembe jutottál!*

(Adony)

Bálint Lajosné

CEYLON GYÖNGYE

Irta: H. J. Magog

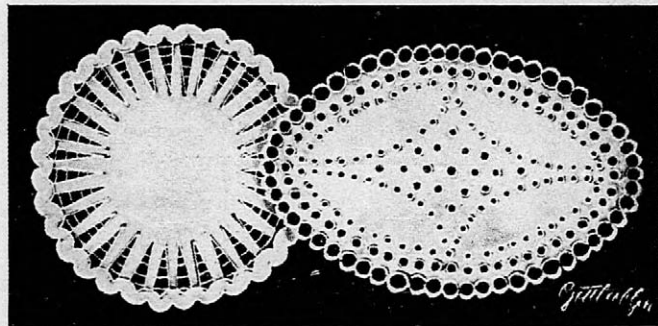

Péchut belépett a szobába. Félig nyitvahagyott szempilláj alól káröröm lángja villant ki. Olyan volt ez a tekintet, mint forró nyári délutánokon esőndes vidéki házak zsalugáteres ablakai, amelyeken csak kifelé lehetett nézni, de befelé nem. Kopott bársonynadrágot viselt, melyet széles öv választott el zöldesszínű ingétől. Sapkáját kopasz tarkójára lökte és széjjelvetett lábakkal állt huga elé

— Hir jött Pierre-ről, — mondta. — Jól van és haza akar jönni.
Babette tökéletes ellentéte volt bátyjának. André Péchut kissé elhízott alakja jóindulatot sejtetett s ezen a benyomáson ravaszdi arckifejezése sem rontott. A nő, aki elvált asszony volt, ahhoz a sovány és epés fajtához tartozott, amely szinte szándékosan keresi azokat az apró dolgokat, amikkel borsot törhet embertársai orra alá. A hir hallatára úgy felborzolta magát, mint a macska, amikor kutyát lát közeledni.

— Micsoda?... Pierre vissza akar jönni?... Azt ugyan nem! Csak maradjon ott, ahol van!...

A három Péchut testvér közt Pierre volt a legfiatalabb. Nem valami sok dicsőséget hozott a családra, nem is igen beszéltek róla és ha mégis szóba került, azzal

Tortakendőcskék (Gottlieb-modell)

intézték el, hogy rossz útra tért. Az volt Pierre szörnyű bűne a két idősebb testvér szemében, hogy nem maradt otthon földet túrni, mesterségre sem tudtak fogni és egy napon keréket oldott. Eltűnt hazulról és jó pár esztendő óta semmit sem hallottak felőle. Időközben meghaltak a szülők is. Az otthon maradt két testvér megosztott az örökségen, természetesen nem a közjegyző előtt, mert a harmadik testvér kijátszásához a törvény nem nyújtott volna segédkezet, hanem csak úgy maguk közt. A külvilág előtt úgy tüntették fel a dolgot, mintha a távollévő testvért nem semmizték volna ki, hanem az ő földrészét is becsülettel megművelik, titokban pedig abban reménykedtek, hogy nem fog többé visszatérni, s ők életük végéig háborítatlanul megmaradhatnak az eltulajdonított harmadrész birtokában.

És most beütött a bomba: Pierre visszajön. Babetteben forrt a vér.

— Na persze, — kiáltotta indulatosan, — mi eddig vesződtünk, dolgoztunk helyette és most hazajön, hogy kényelmesen beleüljön a készbe. Csakhogy ebből nem eszik! És ha nem tetszik neki, pereljen be. Mi nem adunk neki semmit.

— A pörösködés sok pénzbe kerül, — vetette közbe André.

— Annál jobb! — pattogott az asszony. — Biztosan semmije sincs, így legalább nem tud pörösködni és akkor megmarad a mi részünk.

— Tévedsz. Majd meglátod, pénzzel jön haza. Ceylon szigetén élt, mint ezt a levelében írja, gyöngyökkel foglalkozott, sőt azt írja, hoz is magával egyet nekünk. Érdéklődtem, hogy mit ér egy ilyen gyöngy és azt mondták, hogy a ceyloni gyöngy nagyon híres, a kisebbfajta is megér sok ezer frankot.

— Szóval gazdag lett, — rebegette sápadtan Babette.

— Hát bizony gazdagabb, mint mi vagyunk és jó lesz csinyján bánni vele.

— És följánlani az öt megillető részt... — fejezte be a gondolatot szomorúan a nő. — Valószínűleg meg sem tartja, hanem majd eladja nekünk.

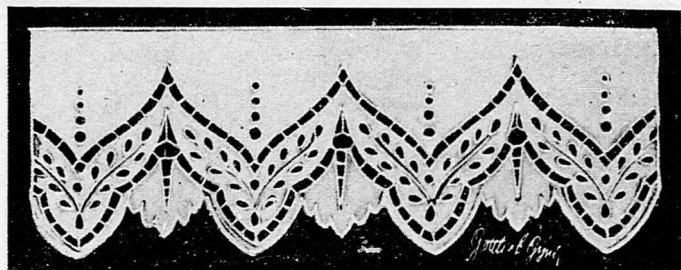
Ugy képzelték el öcsüket, mint határozott jellemű, biztos föllépésű, szilárd akaratú férfit, akit az étellel való küzdelem tett acélossá. Mikor aztán megérkezett, áradó szeretettel fogadták, nem győztek kedveskedni neki, de ez a lelkes istenhozott nem a testvérnek szólt, hanem a sok bankónak, amit a zsebében sejtettek. Pierre gyalogszerrel jött a vasuti állomásra. Podgyászát kint hagyta. A viszontlátás örömei és az első kérdések után, amelyeket az egymás fogylétéről váltottak, Babette hízelkedve fordult Pierrehez:

— Ugy-e, gondját viseltük a te örökségednek is. Alig vártuk, hogy visszajöjj és átadhassuk, de ha a ház jobban tetszik neked, akkor azonnal be is költözhetsz. Mi úgyis megszoktuk a falusi életet és itt maradnánk a tanyán. Terád bizzuk a választást. A ház egymaga annyit ér, mint a birtok fele. Ha nem hiszed, megtudhatod a közjegyzőnél, aki előtt majd aláírjuk az egvességet. Tudod-e, hogy már esztendők óta kész az irás? Csak rád várt. Addig nem akartuk aláírni, amíg nem voltál itthon.

Pierre nyugodtan hallgatta nővére szavait. Könnyedén és természetesen vette a dolgot, sőt mindjárt arról

kezdett beszélni, hogyan veszi birtokba a házat. A nagyszerű ebédből, amelyet Babette készített tiszteletére, egyetlen falatot sem evett, a borhoz sem nyúlt, amelyet fivére a pince legrégibb kincsei közül hozatott fel, de nem volt benne sértő szándék, meg is mondtotta:

— Előbb még kimegyek az állomásra, a podgyászomért.

Szekrényes'k (Gottlieb-modell)

— De reméljük, mindjárt visszajössz. — sietett Babette a megjegyzéssel, míg André azt kérdezte tőle, hogy végkép le akar-e telepedni a városban?

— Hát ami azt illeti, nekem bizony már elég volt Ceylonból, — felelte Pierre, — pedig micsoda remek ország az!

— Ugye, a gyöngyei? — kérdezte hunyorgató szemmel a legidősebb testvér. Babette úgy nyújtotta a nyakát, mint a csirke, amikor magot vár. Pierre elnevette magát:

— A gyöngyök? Hoztam egyet mutatóba. Várjatok! Kint van az állomás a podgyászommal.

— Csak nem fogsz gyalog menni? — mondta André. — Itt a kocsis, legalább mindent fölraakhatsz rá, amit magaddal hoztál és én is veled megyek.

— Köszönöm a szíveségedet, — hálálkodott Pierre.

— Csak hogy nem addig van! — szólt élénken Babette, — én is elkísérek. Nagyon kíváncsi vagyok azokra a ceyloni gyöngyökre.

— Hát ha kíváncsi vagy, én a legszebbik példányt mutatom meg neked, — ígérte Pierre.

A nővére ugyan jobb szerette volna, ha azt mondja neki: „majd neked adom“, de azt remélte, hogy válogatni engedni majd a drágaságok között.

Az állomás felé vezető úton mindenféle terveket forgatott a fejében. Először arra gondolt, hogy nyakéket készíttet a ceyloni gyöngyből, persze, nem azért, hogy ő maga viselje... hanem, hogy eladja odabent a városban és jókora darab földet vegyen az árából.

Az állomási épület előtt nagy podgyáson egy fiatal asszony ült. Olyan barna volt az arcára, mint aki hosszú ideig nyaralt a tengerparton. Pierre büszkén és boldogan mutatott a kreol szépségre:

— Ime, a ceyloni gyöngy. Az én kincsem. A feleségem. Ezt a gyöngyöt hoztam magammal arról a messzi földről.

Mintha késsel vágták volna el a két testvér torkát. Pillanatok múltak el, míg André megszólalt:

— Hogyan?... Hát te... te megházasodtál?

Majd Babette fordult feléje hebegő megdöbbenéssel:

— És a gyöngy?... Remélem, hoztál magaddal más-milyent is!

Pierre felcacagott:

— Szó sines róla! Csak nem képzelitek, hogy hazajöttem volna az örökségemért, ha olyan gyöngyeim lettek volna, amilyenre ti gondoltok? No de sebj! Legalább senkisémondhatja, hogy üres kézzel jöttem haza Ceylonból és hogy nem tudtam egyetlen gyöngyöt sem kihalászni magamnak.

DALIAS IDŐK MÁRTÍR-ASSZONYAI

Teleki Blanka grófnő mártír-élete

1851 tavaszán, két esztendővel a szabadságharc leverése után, Bécs zsendárköpői az egész letiport országban mindenfelé fűleltek és szaglászta- tak rebellisek, hazájuk sorsán sirán- kozó magyarok után. Így kerültek el a pálfalvai Teleki-kastélyba, ahol mindent átkutattak, az összes irato- kat és leveleket elkobozták. Május 13-án aztán Teleki Blanka grófnőt is magukkal akarták vinni.

Amikor azonban az elfogatására kiküldött császári hivatalnok a grófnő mellé akart ülni, Teleki Blanka felemelkedett helyéről és büszke meg- vetéssel mondta:

— Ilyen társaságba én nem uta- zom!

*

Teleki Blanka grófnő neve is ott szerepelt Haynau listáján, amely a gyilkos osztrák önkényuralom fog- ságra, vagy kivégzésre ítélt áldozatai- nak névsorát tartalmazta.

Ennek a nagyszerű, kiváló művelt- ségű és nemes lelkű nőnek mi lehe- tett a bűne?... Semmi! Csak ez: — magyar volt! Egész életét a magyar kultúrának szentelte és amikor Kossuth szózatára fegyvert fogott az egész ország, hogy kivívja a szabadsá- gát: Teleki Blanka is részt kért a gi- gászai cselekedetből és gyújtó szavával, hívó tekintetével lelket öntött a csüggedőkbe és megalkuvókba. Min- den veszélyeztetett ponton megjelent. Tanítani kellett? Teleki Blanka isko- lát alapított. Lelkesíteni, buzdítani? Teleki Blanka maga varrta és adta át a szent lobogókat a harcra induló hő- sőknek. Vigasztalni, gyógyítani, ápolni és enni adni az éhezőknek? Teleki Blanka tépést csinált, virraszt- tott a betegek mellett, megsimogatta lázas homlokukat és segített a ma- gukra maradt hozzátartozókon.

Teleki Blanka grófnőnek minden bűne ez volt.

Csak hogy ez éppen elég, sőt túlon- túl sok volt Haynau és hiénái sze- mében!

*

Bilkó, az osztrák kamarilla vérbí- rája, minden buzgólkodása dacára né- hány száz Kossuth-bankón kívül egyéb terhelő bizonyítékot nem tudott össze- hordani Teleki Blanka grófnő ellen.

Barátnőjével: Löwey Klárával együtt, állíttatta a véstörvényszék elé. Bilkó erre felolvasta Löwey Klá- rának egy, Teleki Blankához intézett levelét, e szavak kíséretében:

— Ebben a levélben az van megírva, hogy ő megálmodta, mint hullanak le a láncok a honfiak lábáról s hogy je- lennek meg előtte, dicsfénytől övezve. Ki álmodta ezt?

— Én! — felelte mind a két „vád- lott” egyszerre.

— Elég! — szólt örömmel Bilkó. — Aki ilyet álmodik az így is gondol-

kozik. Ez pedig felségsértés és árulás!

A történeti hűség kedvéért szüksé- gesnek tartjuk megjegyezni, hogy még az osztrák hadbírák is majdnem elnevelték magukat, ennyi cinikus os- tobaság hallatára.

Ez a fiók-Haynau azonban kifogy- hatatlan volt a grófnő kínzásában. Újabb aljasságot eszelt ki: besugóival telekürtölte a várost, hogy Teleki Blankát kivégzik.

Ezzel akarta megrémíteni a gróf- nőt és vallomásra bírni.

Az eredmény azonban épp az ellen- kező lett. A mesterségesen terjesztett rémhírre ezrével tódult a nép az Uj-

Teleki Blanka grófnő

épület elé, hogy kiszabadítsa a gróf- nőt.

Katonaságnak kellett közbelépni, hogy elfojtsa a nép jogos felháboro- dását és fenyegető tiltakozását.

*

1853. június 21-én hirdették ki az ítéletet, amely Teleki Blanka grófnőt tízévi, Löwey Klárát pedig ötévi vár- fogsággal sújtotta.

Bűnlajstromuk a következő volt: „Leányok nevelése forradalmi elvek szerint, hogy mint anyák, hasonló el- vekeket terjesszenek; lázító tartalmú iratok, könyvek és képek terjesztése; a nép hangulatáról tudósítások, kor- mányellenes hírek és mondák gyűjtése és azok terjesztése; kiváló magyar férfiak és hősök életrajzáinak meg- szerzése és azoknak Párisban sajtó alá rendezése; egyetek alakítása, melyek

politikailag kártékony tartalmu köny- vek beszerzésével, lefordításával és olesó kiadásokban való terjesztésével foglalkoznak; résztvevők toborzása; végül hétszázhetven forintnyi tiltott Kossuth-bankó rejtegetése.”

Mind a ketten hideg nyugalommal és összefont karral álltak hitvány bírák előtt. A grófnőnek négy szem- közt tudomására adták, hogyha ke- gyelmet kér, nem zörget hiába.

— Ezt a szót én nem ismerem! — felelte büszke méltósággal Teleki Blanka.

*

Kufstein várába vitték mindkettő- jüket.

Háromszáz tekervényes lépcsőfokon kellett felkúszniok. Lihegve álltak meg a szédítő magasban, aztán még egyszer visszaneztek a szabad vidékre, amely most hosszú esztendőkhöz el lesz zárva előlük.

Teleki Blanka szégyelte volna, ha a zsendárok meglátnák szemében a meghatódás könnyét. Hát mosolyogva így szólt:

— Milyen kár, hogy nincsenek itt festőszerszámaim!... Milyen szép lenne a haldoklónak lefesteni saját koporsóját!

Aztán esikorgott a zár és ők ketten beléptek a gúla alakú sírboltba. A harmadik és negyedik számú cella volt az övék.

Az ötödik üresen maradt.

Ebben vakult meg a nagy Wesse- lényi...

*

A két zárka közös pitvarra nyílt. Rossz szalmazsák, szalmapárna, egy rozoga asztal és szék volt minden bútorzat. A várparancsnok megparan- esolta, hogy a fogolynők nappal is külön legyenek és szabadlevegőre egy- általán nem engedte ki őket.

Löwey Klára kihallgatásra jelent- kezett a parancsnoknál:

— Uram, a grófnő nincs halálra ítélve és ön mégis meg akarja ölni! Az ő szobája csak az enyémen át szel- lőztethető és ha ön ezt is megtagadja tőle, anyi, mintha készakarva meg- fojtaná.

A gyáva zsarnok fogcsikorgatva be- leegyezett:

— Hát nappal ezentúl is együtt lehetnek.

De bosszúból minden reggel és este nagy robajjal rontott be cellájukba.

— Nos, élnek még? — kérdezte gú- nyosan.

— Élünk, mert nem akarunk meg- halni. — hangzott a grófnő büszke válasza.

A fogház egészségtelen, gyilkos le- vegője megtámadta a hőslélkű grófnő egészségét. Beköszöntött a tavasz, de rohamosan fogyó erejét nem tudta visszahozni. Areszine fakó lett, lélek- zete faldokló és járása reszkető.

De ő élni, élni akart, hogy megmu- tassa: milyen isteni, csodálatos erő rejlik a hazaszeretetben!

*

1856 július 11-én letelt Löwey Klára büntetése és bárhogy is szeretne volna megosztani a további fogságot Teleki Blankával: távoznia kellett.

Bucszásuk végtelenül megható volt.

Löwey Klára átkulesolta a grófnőt és órákig zokogott. Örülnie kellett volna a várva várt szabadságnak és mégis vigasztalhatatlan volt, mert itt kellett hagynia a grófnőt a lélekölő magányban.

Az utolsó éjszakán egyikük sem aludt és másnap kisírt szemmel, gyöngéd csókok és ölelések közt, fájdalommal szívvá váltak el egymástól.

Teleki Blanka grófnőre súlyos esztendő várakozott.

*

1857 májusának egyik reggelén sugárzó arccal rontott be Teleki Blanka cellájába Ghiberti őrnagy.

— Grófnő, ön szabad!

Teleki Blanka nyugodtan fogadta

az örömhírt és elhagyta a kufsteini várat.

Hat évi súlyos, lélekgyilkoló fogság után.

Nagynénjéhez költözött Pestre, aztán Párisba utazott, mert nem bírta nézni bilincsbe vert hazája szenvedéseit.

Október 22-én aztán ágyba feküdt, bár semmije sem fájt, a távozó élet halottsápadtsága öntötte el arcát. Hű barátnöje: Löwey Klára virrasztott mellette.

— Olyan fáradt vagyok... szeretnék meghalni, — sóhajtotta.

Mikor Gruby, a híres magyar orvos meglátogatta és megkérdezte, hogy mit kíván, csak ezt felelte:

— Semmit... Aludni... aludni...

Az orvos altatót adott és Teleki Blanka álomba szenderült.

De még akkor is, távozó öntudata utolsó pillanatában, elszálló lelke és minden érzése szerencsétlen hazáját

ölelte és csókolta körül, amikor a halál percében ezt sóhajtotta:

— Magyarország!...

Páris írói és művészei nagy számban kísérték ki koporsóját a montparnassei temetőbe. Sirja fölött Irányi Dániel tartott gyászbeszédet...

*

Teleki Blanka grófnő, minden magyar nő örök eszményképe, idegen földben nyugszik, idegen temetőkertben. Életének talán ez legfájdóbb tragikuma. Ő, aki minden percét, minden erejét a magyarság ügyének szentelte, aki hat évi gyilkos fogságot szenvedett igaz magyarságáért: halálában sem találhatta meg azt a boldogságot, amire egész életében vágyakozott.

Solon mondása, hogy „halála előtt senki sem tarthatja magát boldognak”: ezerszeresen igaz Teleki Blanka életében. De ő még a halálában sem lehetett boldog, mert idegen föld hantja borul koporsójára...

SZEMTŐL-SZEMBE

SZÉN ÉS FA: Ó, micsoda gond az embernek télidőben, azért a csöppnyi melegért, amit drága pénzen varázsol az ilyen meg amolyan nevű kályha szerény otthonunkba, micsoda keserves árat kell fizetnünk! És nem elég a pénz előteremtésének emésztő gondja, — mintha csak a Tél leggonoszabb szellemei esküdnenek össze, még külön mizériák keserítik el a boldogtalan városi lakost. A szén- és faüzletek kivül illetéktelen vámszedők és sarcolók jelentkeznek, hogy a megmaradt bőrrészleteket is leszedjék a fogyasztóról. A mérleggel való szemérmellen család a téli hónapokban orgiáit üli. Öt-tíz kiló hiány egy mázsa szénnél, egymásfél kiló hiány tíz kiló fánál, mindennapi dolog. Régi kívánság, hogy a zsákolót fát és szenet tegyék próbamérlegelés alá, mielőtt felhordanák a megrendelő lakására. S minthogy a fa és szén fuvarozásával a legritkább esetben bíznak meg gentlemanokat a cégek, sőt rendszerint igen durva legények végzik ezt a munkát, nagyon óhajtanó volna, ha a főkapitányság mozgó-rendőrökkel ellenőriztetné a szállítást. Azonkívül szárazság és nedvesség szempontjából is alapos vizsgálatnak kellene alávetni a tüzelőanyag-szállítmányokat. Temérdek kártól lehetne így megóvni a téli tülküadások által épp eléggé igénybevert közép-osztályt. Talán az is egyik módja lehetne a kontrolnak, ha a Mértékhitelítő Hivatal kiterjesztené figyelmét a fa- és szénüzletekre. A rengeteg teherrel megrakott polgárság végre is megérdemelné, hogy az élet harcaiban megvédelmezzék a martalócok ellen, akik a maradék vérét is elszívják.

SOK MINDENT nem engedhetünk meg magunknak mi, énséges vagy rosszindulatú s a legjobb esetben meg nem értő népek közé ékelt, kicsiny és magára hagyott nemzet. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy közéletünk és szellemi életünk kimagasló egyéniségeit bárdolatlan támadásokkal, túlságosan éles és indulatoskodó kritikával, gánésvetéssel és vádaskodással elkedvetlenítsék, értékükben és tekintélyükben aláállítsák, félre állítani vagy lejáratni akarják. Hogy mért nem tehetjük ezt? Megmondjuk kereken: mert nincs kikkel helyettesíteni őket. A nagy angol, francia és német nemzet a közéleti vagy magasabb rendű szellemi hivatásoknak bármely ágában tucatjával képes porondra állítani nagytehetségű, világszerte ismertnevű férfiakat. Érthető hát, ha ezekben a hatalmas kultúrországokban keményebb és kiméletlenebb a kritika hangja, ha ott szenvedelmek és esatározá-

sok központjába kerül író és művész, tudós és államférfiú. Ha valamelyik dühös frakció paritójára homlokra találja a kiszemelt áldozatot és tehetetlenül összerogy a vad, már a másik pillanatban friss, hasonlóan kiváló erő lép az első sorba, ahol hiány támadt. De minálunk: ha otromba heccmestereknek sikerülne egy Herczeg Ferencet, Móricz Zsigmondot, egy Hubay Jenőt, egy Dohnányi Ernőt elnémitani, kit tudnánk a helyükbe állítani? Kik azok a nagy legények, akik anélkül, hogy gúnyos kacajkórus ne támadna körülöttük, — azt mernék mondani, hogy „majd mi megmutatjuk, mennyivel különbek vagyunk, azoknál, akiket leterítettünk...” Nem, tisztelt és kevésbé tisztelt hajszarendező kritikusok... Minckéünk ezek a nevek és a többi nagy értékünk: nemzeti kincsesház, az élő kiválóságok Pantheonja, büszkeségünk csillogó fegyvertára, amit nem engedünk sem elhomályosítani, sem megrabolni. A kultúrák nagy és egyre izgalmasabb versenyéből kimagasodik egy-egy név, mint valami zászló és a népek szorosán gyülekeznek alá, — mindegyik a maga lobogóját, a maga nagy költőjét, művészt, tudóst, alkotó értékeit védji és széjjelharsonazza négy égtáj felé a dicsőségét. Szégyenletes balkáni kiskorúság lenne, ha mi magunk taszitanók le a piedesztálról azokat a testvéreinket, akik a magyar névnek, a magyar tehetségnek, a magyar géniusznak annyi diadalt vívtak ki a mindnyájunkat szent egységbe kovácsoló kultúrális munka terén. Akik egy fejjel kisebbek a nagyoknál, nyugodjanak bele a változhatatlanba és ne akarják leütöni azok fejét, akik kiemelkednek közülünk, mert akkor az egész művelt világ ki-mondja ránk az ítéletet, hogy ebben a szerencsétlen országban csak törpe középszerűségek vannak.

Csunya fogkő

eltorzítja a legszebb arcot. Kellemetlen szájszag visszatartó-Mindkét szépséghibát alaposan el lehet tüntetni a pompás, áldító Chlorodont-fogpaszta esetleg már egyszeri használatával. A fogak már egyszeri használat után gyönyörű elefántcsontszínből ragyognak, különösen ha a tisztításhoz a külön erre a célra készített fogazatos sörtejjel Chlorodont-fogkefét használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmaradékok, amelyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Tegyen kísérletet egy kis tubus fogpasztával, melynek ára 60 fillér, egy nagy tubusára P 1.—. Chlorodont-fogkefe (puha vagy kemény sörtejjel) P 1-50. Chlorodont-szálvíz üvegenként P 2-60. Csak kék-zöld színű csomagolásban és „Chlorodonti”, felirattal való! Mindenütt kapható — Leo-Werke A. G., Dresden, magyarországi vezérképviselő: Molnár Bertalan és Társa, Budapest.

A MEGLAZULT DESZKA

Ügyvédi mappából

Írta: Csermely Gyula

Jó néhány esztendővel ezelőtt, mikor Budapesten gölya, vagyis első-éves joghallgató voltam — nem vagyok férjhezadandó leányzó, mégis keletlenül érintene a muszáj, ha eskü alatt kellene bemandanom, hogy mikor volt — nos, többször egy-két-kilenc évvel ezelőtt, mikor első éves joghallgató voltam, néhai való Hoffmann Pál tanárhoz iratkoztam be római jogra. Bocssássa meg nekem Vécsey professzor odaát, aki szintén a római jog tanára volt, hogy kollégájához iratkoztam be, nem öhozzá. Denique Hoffmann Pált hallgattam s mikor a tananyagban odáig jutottunk, azt prelegálta nekünk a tanár úr, hogy a kötelmek alapja vagy szerződés, vagy deliktum, vagy másvalami, például gondatlanság. A be nem tartott szerződés a mulasztó

sálának (katrincás egy anyától szült testvére) amivel, már mint a gresálával, akkor ösmertettek meg feleim, amikor a huszonharmadik komárom beszélttem el itt egy mulatságos kis históriát.

Az oláh ember, mikor perrel jön az ügyvédhez, olyan bőbeszédű, hogy rekordot teremthet. Ha tudna valamit Decebálról a jámbor, mindenesetre övele kezdené, de mert visszafelé csak a nagyanyjára emlékszik, hát ezt támasztja fel halottaiból a frátye. De csak akkor dől belőle a sok szó, ha közönséges polgári perrel jön, mert ilyenkor nincs megijedve az atyafi; ha mással jön, redesen már az ajtóban egyetlen egy szóval konferálja be minéműségét az ügyének. Ha azt mondja: nekáz, ez egy szóból már tudja az ügyvédje, hogy a hatósággal van baja az embernek; gresále olyan galibát jelent, amibe akaratlanul keveredett a boeskoros, a negrizsinc pedig annyit tesz, hogy: gondatlanságot követtem el, ügyvéd úr, hát

hogy utána rám nézett: a többit már gyaníthatja a doftor úr.

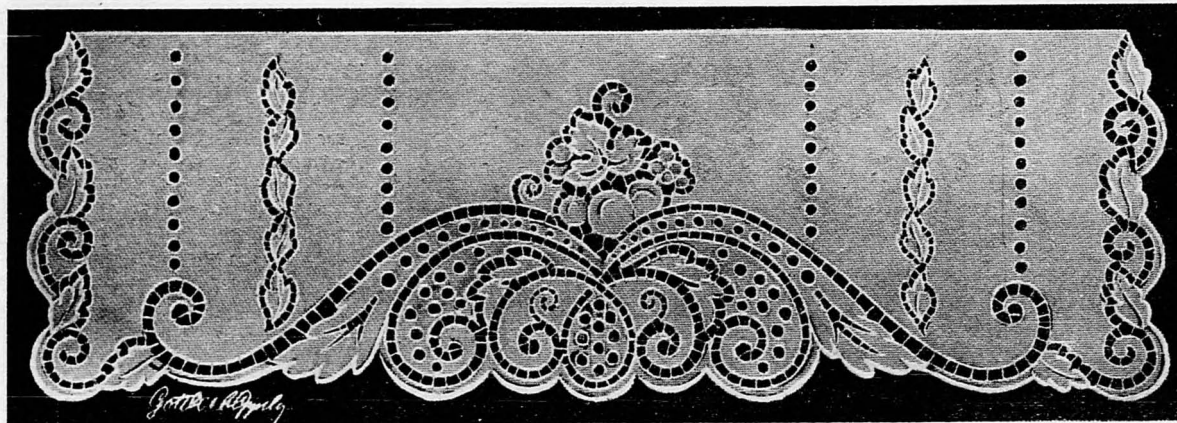
No, megindult a kitalálósdi játék. — Nemde, — mondtam — a te házad előtt árok van, te áthidaltad az árkot egy deszkával, aztán hozzád jött valaki, mit tudom én, tán a végrehajtó, vagy a pópa, vagy az anyósod; rálépett a deszkára, ez gyöngé volt, leszakadt alatta és a látogató nyakig beleesett a sárlébe.

Pantilimon atyámfia nevetett.

— Az anyósom hála Istennek már ott lakik, ahonnan csak álmomban látogathat el hozzám, ezt is csak akkor, ha vacsorára sok volt a puliszka; a pópa csak télen jön a házamhoz, bobotyáza vagyis vízkereszt napján, hogy krétával három betűt és három keresztet pingáljon az ajtómrá, amiért tőlem minden keresztért egy-egy piculát kap.

— Hát a három betűért semmit?

Bágye Dohotár böleselkedő arcot vág. — Tetszik tudni, domnule, — mondja — betűt akárkitől is kapha-

Kredenc terítő (Gottlieb-modell, lásd a kézimunkarovatot)

vagy késedelmes félre kártérítési kötelezettséget ró, punktum. Ide tartoznak a börzedifferenciák is, híveim. Deliktum, vagyis büntetendő esemény: aki másnak a búzaasztagát felgyújtja, vagy aki sub titulo: elveszlek, pénzt csal ki egy vagy több leánytól, nemcsak esücsülhet emiatt több hónapig is, de az okozott kárért is felelős... Végül a harmadik, a gondatlanság: harapós kutyámat nem kötöttem láncra s a házörző egy arramenő embernek foszlányokká tépte a kabátját.

A gondatlanság nevét tudtam latinul is, németül is, más nyelven is; hogy oláhul: negrizsinc a neve (zengzetes szó, könyörgöm, mi?) csak óradnai ügyvédkoromban tudtam meg. Addig sejtelmem-fogalmam se volt róla, hogy a földből ássák-e ki, vagy fáról szedik-e azt a miesodát.

Mikor Óradnára kerültem, mint fiskális, megtudtam, hogy a negrizsinc: emberek közt terem, falu helyen, boeskoros oláhok közt és sok perpatvarnak az okozója ez az ékes szó. Egy anyától szült testvére a gre-

húzzon ki belőle, az Istenért. Az ügyvéd úr feladata azután, hogy kérdésekkel kaparja ki az emberből, mi következménye lett annak, hogy ő gondatlan volt.

Egy nyáreleji napon, éppen sziesztáztam az irodámban s éppen megrövidíttem a végétől egy britannikát (a szivar az egyetlen a föld felett, amit úgy rövidít meg a fiskális, hogy az nem neki, de másnak hajt hasznót, t. i. a dohányjövédéknek és a boltosnak), még mielőtt rágyújthattam volna, rám nyitotta az ajtót Dohotár Pantilimon újradnai fertálytelkes gazda s már a küszöbön vakargatta a tarkóját:

— Negrizsinc, domnule ádvokát.

— Negrizsinc, gondatlanság? — kérdezem. — Messzes gödröt ástál, éjszakára nem fedted be s valamelyik szomszédod bele talált pottyanni a gödröbe?

— Ez is negrizsinc, — oktatót ki engem az oláh — de nem ez az én esetem, domnule. Az én negrizsincem: egy deszka.

Ugy adta ki a szájából a deszkát,

de a keresztért csak a pópa térdelt a püspök előtt. (Értsd: fel kellett hogy szentelje a püspök s így csak az ő keresztjének van hatása.)

— Maradt még a végrehajtó... tán ő alatta szakadt le a deszka?

Dohotár ügyfél megint nevetett.

— De hiszen, — mondta — ha a végrehajtó lett volna, nem itt volnék én most, hanem otthon és valahányszor ki akarna mászni, újból csak belémártanám a sárlébe... De a deszka nem is elől volt, hanem hátul a kertemnek végiben.

Kezdtél világosodni előttem a tájék, sőt hirtelen hasadt a hajnal s az én ügyvédi árgus szemem jól látott.

— Ómule, — mondtam az embernek — nemde, az a deszka a kerítésed palánkjának egy deszkája volt?

— Eltalálta a domnule ádvokát.

— S a te negrizsincéd már most az volt, hogy meglazult az a deszka s te idejében nem szögezted helyre?

— Bizony, akkurátusan így volt, domnu doftor.

— S ha félretolta valaki azt a deszkát, szépen belopózhatott a portádra

de úgy, hogy a mozgónyelvű szomzédasszonyok ne lássák meg.

— Ez is akkurátusan pont így van. S csak dumnező tudta, de én nem tudtam, hogy mióta lóg lazán az a deszka s hogy kit lopott meg az a bemászó. Engem és a feleségemet-e, domnule, mert mindenünk, ami a háznál van, közös... vagy csak egyedül engemet lopott-e meg?

(No, diplomata sem tehette fel diszkrétebb fogalmazásban a kérdést, mely az asszonyi hűség körül botorkált.)

— S most tölem akarsz útmutatást arra, mint tudjad meg az igazságot a ház körül?

— Az igazságot én már megtudtam, domnule. Mert tetszik tudni, én lesbe álltam egy este, mikor azt hitte az a valaki, hogy én fenn vagyok a havason s a feleségem egyedül van

bíróságnál, hogy csukjanak le... No, ilyen negrízsince, domnu advokát! Ha én nem vagyok gondatlan és idejében helyreszögezem a deszkát! Most mit lehet itt tenni? A tribunál is elítél, száz forint költség is már mozog a tüszőmben, úgy érzem e ezen felül a lányom is, domnule... Mit lehet itt tenni, mondja? Ha ügyvéd-kézbe ad az a Parastás, az az ügyvéd az én költségemen ugyan nevetni fog.

— Addig még van időnk elég, csak bízd rám a dolgotan, ember. Fél napot sem fogsz ülni, ez ess, az ő ügyvédje sem fog nevetni, ez kettő, lányodat is majd elveszi az a Parastás Nátu, ez három és a tüsződben is nem száz forint mozog, ez négy.

— Az ötvenet magának kell, hogy fizessem?

— Csak negyvenet, — feleltem szerényen — a „megmaradó“ tized pedig

radnán? Szembejön Nátuval egy leány, megáll és nevet: — No, te vagy az? Bizony, nem lennék a feleséged még akkor sem, ha a püspök jönne eskető pópánknak.

— Már miért nem, te madártejen hízlalt?

— Mert falu csúfja lettél, te Nátu. Súlykolóval megvert egy náladnál sokkal öregebb ember és kukoricamorzsolóval egy asszony!

Másnap jön egy másik és harmadnap egy harmadik, negyedik, ötödik leány s akár napidíj nélkül is nevetve: — Hová mégy majd feleségért, te Nátu? Mert Ujradnán én nem hiszem, hogy kaphass.

— Már miért ne kaphatnék, te barázdabillegető nagyszájú?

— Mert a kutyád is kinevet, nemcsak a falu minden leánya. Mángorlóval megvert egy ember, aki jöcskán az édes apád lehetne és málémorzsoló számollyal egy asszony! Hi-hi-hi, he-he-he.

S a további napokon is úgy volt, hogy a lányok, mint a verebek a véresét, folyton azt a Nátu fiút csipkedték. — Erigy kalugyer-szerzetesnek, te nagy vitéz, mert feleséget te úgysem kaphatsz, tíz faluban sem.

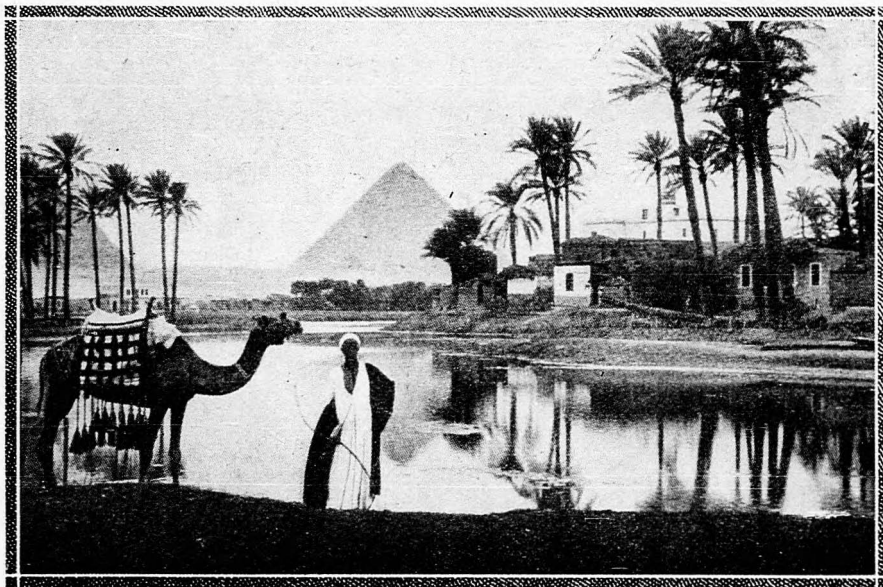
Mire Parastás Nátu csak elrohant, mert a mértre már sehogyse volt kivánesi. Hiszen ha mégegyszer hallja azt a súlykoló fát, megtoldva a morzsoló számollyal, attól még a boeskorai is megvadul.

Tán ötödnappra megállítja egy csitrilány. — Hová mégy, Nátu? Feleséget keresni? Ne fáradj. A cigánysoron is hiába kereskedsz, mert a Dintye muzsikuss leánya sem...

Többet nem szólhatott a csitri egy szót sem, mert már fogta a pántlikás farkocsát és hurcolta maga után az a bösz legény. — Mit? — bömbölte — hogy én nem kapok asszonyt? Csak azért is, jómódút is, szépet is. És meg sem állt a Dohotár házáig, de ezúttal nem a deszkán bűjt keresztül, hanem előlről talpalt be a szobába. — Dohotár Pantilimon, elveszem a leányodat, adod-e? Dohotár Irina, feleségemül kérlek, jössz-e? S hogy az öreg is, a leány is igennel válaszolt a kérdésre. Parastás Nátu pofonvágtá a magával hurcolt csitrilányt. — No, látod, te málészájú, hogy kaptam?! Jómódút is, szépet is... most álomárs. És kürtöld ki a faluban, hogy kaptam, s ha csak egy is még emlegeti azt a súlykoló fát, az gondoskoltjék sirató asszonyról.

Másnap bejött hozzám másfél oláh familia. Asszonyostul, lányostul az ügyfelem és Parastás Nátu, a völégény. Rendbehozták nálam a dolgukat s mert úgy láttam, hogy az Irina bizony helyre lány, azt mondtam a völégénynek, Nátunak:

— Óvakodj a negrízsinctől, ha majd nős leszel. Palánkod minden deszkáját jól nézd meg s ha meglazul valahol egy deszka, gondatlanságból úgy ne hagyd, hanem szegezd meg.

A piramisok országából

otthon, s mikor bemászott a kertembe, letepertem: mit akartál lopni, vagy loptál is? Málét-e vagy mézet? De a válasza már nem voltam kivánesi, csak megdolgoztam a ruhasúlykoló szerszámmal s mikor a lármára az asszony is kijött, ő a kukoricamorzsoló számollyal olyat vágott a kapálózó emberre, hogy elég lett volna egy tinóknak is. Ebből megtudtam, hogy a feleségem nem bűnös, de domnule advokát...

— ... No, mit de?

— Kijött ám a lármára a lányom is s olyan rivásra fakadt, hogy csak megállt a kezemben az a súlykoló fa. Hát mégis csak mindkettőnket lopott meg, engem és a feleségemet, domnule. És most jön a cifrája, ügyvéd úr: az a vízhortda Parastás Nátu, így hívják azt a bemászó bitangot, nem azt tette, amit ilyenkor minden más ember tesz, hanem szaladt az orvoshoz vizuraportért (visum repertum: láttelel) s tán már fel is jelentett a

váltasd fel piculákra a boltosnál s most jól figyelj, hogy mit rágok a szájadba. (Itt a gyakorlati életben próbáltam ki az én novellámat, a ravasz Főka Zsidóról, aki főként alá segített egy leányzót, aki pont úgy járt, mint a Dohotár leánya.)

— Figyelek, domnule, csak beszéljen.

— Nohát, tíz forint: az a száz picula, így van-e? Vagy huszonöt leány-nak a szomszédban mindegyiknek három-négy piculát adsz s minden leány azért nevesse ki azt a Parastást. Ha találkozik vele, csak nézzen a szemeközé és nevesse ki. — No, te Parastás Nátu, én nem lennék a feleséged a világért sem. S ha az a Parastás kérdezi: vajjon miért nem? hát ez legyen a gúnyolódó válasz: — Mert súlykolóval megvert egy náladnál sokkal öregebb ember és morzsoló számollyal egy asszony!

Az én emberem megértette a tanácsot s már harmadnap mi történt Uj-

KOMÉDIA

AMIKOR DICSÉRNEK...

Tessék elhinni, a legnagyobb zavarban vagyok, ha ezért vagy azért megdicsérnek az ismerőseim. Arra tudniillik nagyszerűen be vagyok rendezkedve, hogy valami csipős, epés, kellemetlen dolgot vágnak az arcomba. Arra aztán alaposan megfelelek. Ugy látszik, engem a természet nem ruházott fel azokkal az eszközökkel, amelyek az elismerés, a dícséret, a magasztalás, a hízélgés túlzásai ellen védik az embert. A szó teljes értelmében tehetetlen vagyok minden olyan szóval, gesztussal, cselekedettel szemben, amiből valami jólesőt lehet kiolvasni. Nem hinném, hogy a szkepszisem lenne az oka. Én ugyanis senki jószándékában nem kételkedem, még ha az illető maga hangsúlyozza is, hogy jószándékú. De valahogy géneben vagyok, amikor dicsérnek. Teszem azt, mit mondjak, amikor leülök a törzsasztalhoz és az egyik barátom így üdvözlő: — Nahát!... Olvastam a humoreszketet. Remek!

Ha azt felelem: köszönöm szépen, — ez bárgyuságnak látszik. Egy humoristától valami mást várnak az emberek. Viszont, ha ugynevezett ötletes választ adok, könnyen sértődés támadhat belőle, mert az az udvarias gratuláns azt mondhatja magában: lám, az arrogáns fráter, — ahelyett, hogy szépen megköszönné, még viccel velem, talán ki is gúnyol, — na, ennek se mondok kellemesét többé!

Már régóta töröm a fejemet, hogyan kell okosan elintézni azokat a kedves hölgyeket és urakat, akik nemcsak észreveszik, hanem — állítólag — élvezik is az embert. S mivel senki sem lehet elég biztos a dolgában, tanulmányozni kezdtem, mi történik az író társaim hasonló helyzetben. Hogy alapos munkát végezzenek, magam csaptam fel gratulánsnak. Elolvastam az egyik kollégám regényét, (olyan rossz, hogy — el voltam tőle ragadtatva) és mikor találkoztam a szerzővel, melegen megráztam a kezét.

— Barátom, — mondtam — öt év óta nem olvastam ilyen regényt.

(Megjegyzem: nem hazudtam. Öt év óta semmiféle regényt nem olvastam.)

— Ugy-e, kérlek... — felelte barátom.

Ebből az „ugy-e, kérlek“-ből hallatlan biztonság és öntudat áradt. Mint aki azt mondja: és még vannak, akik Galsworthyra, Thomas Mannra, Jacob Wassermannra esküsznek. De semmi „köszönöm, kérlek“, semmi „milyen kedves tőled, hogy elolvastad.“

Egy másik kollégám remek tanulmányt írt a modern házasságról. Nagy élvezettel olvastam. Találkozom vele és azt mondom:

— Nagyszerű volt az a cikked. Minden gondolatát, minden sorát aláírom.

— Hát ez érdekes, kérlek... — feleli kollégám és most egy félórás előadásba kezd, amelyben az „ostoba“ kiadótól az „irigy“ és „tehetségtelen“ kollégákon át a „hülye“ olvasókig mindenki szerepelt. Kétségbeesett erőlködések után tudtam csak megértetni vele, hogy már negyedórája várnak egy fontos tárgyalásra, — sietnem kell.

A minap nagy sikert aratott egy kollégám a színpadon. Sokat bukott

és bukdácsolt szegény úgy az életben, mint a színpadon, — gondoltam, jól fog neki esni, ha néhány fokkal melegebben gratulálok, mint ahogy kollégák szoktak.

— Nagyon kedves vagy, — felelte boldog mosollyal. — Na és te?... Min dolgozol most?

Hogyan? Öt az érdeklő, hogy én min dolgozom? Miért érdeklő? Hiszen ha dolgozom, akkor egy konkurenciával többje van... csak nem hiszi tán, hogy én őszintének tartom az ő tisztelt érdeklődését?... Színelv zavarral tértem ki a faggatás elől, de ő nem adott egérutat és kiforszírozta belőlem a feleletet. Ezt meg ezt csinálom, — mondtam végül.

Egy negyedik kollégám, akit szin-

tén meggratuláltam, határozottan barátságatlanul és nagyon kurtán mondta, hogy „köszönöm.“ Lehet, hogy nem eléggé ékes jelzőket használtam a dícséretére. Vagy talán kétkedett az őszinteségemben?

Ilyen és ehhez hasonló tapasztalatok után még zavarosabbá vált előttem a probléma. Egyszer aztán, váratlanul, egy ünnepelt író társ mellé sodort valami bankett. Mikor megtudtam, hogy ő a szomszédom, kelletlen érzés fogott el. Az ünnepelt írónak ugyanis nemrég jelent meg egy történelmi regénye. Még csak a címe sem emlékeztem. A tartalma még ismeretlenebb volt előttem. Csak azt tudtam, hogy egy társaságban hívatásos írók és kritikusok a sárga anyaföldig rántották le. Valaki ezt a kemény szót mondta rá: kretén. Na, most mi lesz? Író társam barátságosan üdvözlő, aztán hirtelen elhallgat. Mint aki azt várja, hogy „most te beszélj, halljuk a szép szót.“ És én hallattam is:

— Kedves kolléga úr, — mondtam, — elolvastam a regényét és mondhatom, büszke lehet rá nemcsak a hazai, hanem az egész világirodalom is.

— És mi tetszett leginkább benne? — kérdezte, minden meghatottság nélkül.

— Hát elsősorban a stílusa. Ez a sajátos, ki nem elemezhető stílus, amely egészen egyéni, amelyből a történelem nagy lélegzete, letűnt korok mély perspektívája árad.

— Azután?... — kérdezte a kíváncsiság emeltek hangján.

— A korfestés. Igen, a korfestés hűsége és szépsége.

— És mit szol Thurzó nádor alakjához?

Ugy tettem, mint aki kap a szón:

— Épp azt akartam kiemelni. Thurzó nádort. Ez a legremekebb figurája a regénynek.

— Na és Ilona? — hangsúlyozta majdnem sértődötten.

— Természetesen... — feleltem kifogástalan dadogással, — csak az Ilona alakja vetélkedhetik vele.

— Látom, hogy végigolvasta a regényemet, — bölintott az ünnepelt férfiú és kegyes koccintásra emelte poharát.

... Ezek után elhatároztam, hogy mindenkét, aki részletekbe hatolóan fejtegeti és dícséri az én írásaimat, inzultálni fogok. Mert az biztosan nem olvasta. Aki csak azt jelzi, hogy „elolvastam“, annak kérdő formában így válaszolok: igen? Aki enyhe túlzással gratulál, annak azt mondom: „de kérem!“, aki feltűnően hízelgő jelzőket használ, azt így intézem el: „oh!“ (ezt azoktól a nőktől tanultam, akiknek szép bókákat mondanak) és aki csak szimplán gratulál, annak azt felelem: „Nagyon kedves!“

Helyes?

Tehát: azoknak, akik ezt az írásmat elolvasták, azt felelem: oh!

Eugenius

Mese az angol gépirókisasszonyról

Magyar és külföldi szerzők jó néhány darabot írtak már a titkárnőről, helyesebben a gépirókisasszonyról. A helyzet rendszerint az, hogy az ifjú hölgy bevonul az irodába, mint perfekt gép- és gyorsíró, csakhamar megnyeri a vezérigazgató feltétlen bizalmát, sőt rokonszenvét, titkárnő lesz belőle és hosszú, de sikeres harc után, amelyet a fiatal hölgy különböző démonokkal folytat: a vezérigazgató elveszi feleségül. A titkárnő meg is érdeklődik ezt, hiszen özvegy édes anyját és három gimnazista öccsét tartotta

róla, hogy milyen. Ugy is tudjuk mindnyájan. A gépirókisasszony az esetek többségében végtelenül sajnálatraméltó teremtese a jó Istennek. Pénze nincs, álmái viszont vannak és, hogy az álmokat megvalósítsa: ehhez minden eszközt megfelelőnek tart. Hogy ez helyes-e, vagy nem: arról nem lehet vitatkozni. Előbb azt a kérdést kellene eldönteni, hogy joga van-e mindenkinek a szép és boldog élethez, vagy csak keveseknek.

Most elmeséljük „egy angol titkárisasszony” regényét, amelynek megvan az a nagy előnye a többi regényekkel szemben, hogy szóról-szóra igaz, sőt bárki ellenőrizheti, ha kedve tartja.

A hölgy neve miss Nourah Chard. Szerény angol ismereteimre támaszkodva, azt hiszem, hogy Nourah megfelel a magyar Nórának és remélem, hogy nem tévedek. A kedves, fiatal titkárisasszonynak tehát romantikus neve van és története is szép romantikus.

Mr. Stanley Baldwinnek hívják a jelenlegi angol miniszterelnököt. Ennek az úrnak volt egészen a legutóbbi hetekig magántitkárnője miss Chard. Amíg férjhez nem ment. Mert ezt cselekedte. Hogy kihez? Tévedni tesszik, nem a miniszterelnökhöz. Mr. Baldwin huszonöt éve családapa. — Majd a végén kiderül minden, csak tessék egy picit várni.

Ezerkilencszázhuszonháromban nevezte ki a király első ízben mr. Baldwin miniszterelnökké. A gazdag gyáros-politikus átköltözött a Downing Street 10. alá, egy régi, öreg házba, ahol fürdőszobák is alig vannak és minden olyan szűk és kényelmetlen, hogy minden más országban már rég lebontották volna. De Angliában vagyunk, ahol a tradíció szent dolog. A miniszterelnöki palota változatlan boldogult Viktória királynő óta és egyik premiernek sem jut eszébe, hogy modern felhőkarcolatot emeljen a birodalom kormányzásának központi helyéül. Itt dolgozott tehát a rokonszenves, szőke, karcos, fiatal leány, miss Nourah és legnagyobb mértékben megnyerte úgy a miniszterelnök, mint a miniszterelnöknek abszolút bizalmát. Ami nem kis dolog. Anglia demokratikus ország és talán a királyra és a királynéra sem hárulnak olyan reprezentációs feladatok, mint az ország első miniszterére és feleségére. A társasági kapcsolatokat miss Nourahn, ezen az egyszerű ír polgárleányon keresztül tartotta fenn mr. és mrs. Baldwin a külvilággal. Miss Nourah osztotta be a miniszterelnök és felesége napi programját, azt, ami a politikán kívül még elengedhetetlen volt.

Természetesen férfi volt Baldwin „politikai” titkársa, még hozzá egy nagyon érdekes férfi: sir Ronald Waterhouse. Ez az úr részt vett az

angol-búr háborúban, a háborúban a kémelhárító-szervezet vezetője, a béketárgyalásokon az angol delegáció tagja, később a polgári léghajózás diktátorának titkársa. Nem sokáig maradt itt, mert a yorki herceg, a király másodszületett fia elesábitotta szintén magántitkáru és végül is Bonar Law, majd az utána következő miniszterelnök, mr. Baldwin szerződtette ugyanilyen minőségben. Sir Waterhouse ezek szerint komoly politikai karriért csinált, mert a miniszterelnök magántitkára tagadhatatlanul tekintélyes hatalommal rendelkezik még a parlamentáris rendszert egyedül üdvözítően elismerő Angliában is.

el eddig és csak a legkivételesebb zsenialitással tudta beosztani fizetését úgy, hogy már tizenhatedikén el ne fogyjon az utolsó fillér.

Igy szólnak a „happy end”-es vígjátékok és regények és valljuk be, hogy az ember megcsömörlik attól a rengeteg édességtől, „lelki nemesség-től” és nem tudom még miféle holdbéli dolgoktól, amelyek az ilyen írásműveken keresztül vonulnak. A magam részéről például sohasem tudtam megérteni, hogy miért nevezik karriérnek, ha az ötven éves vezér feleségül veszi a húszesztendős gépiróhölgyet. Inkább szomorúnak, sőt erkölestelennek tartom a dolgot.

Az életben különben is más a gépirókisasszony sorsa. Ne is beszéljünk

Baldwin bukása után, mikor a munkásvezér, MacDonald került a miniszterelnöki székre, Waterhouse megmaradt régi munkakörében, sőt Baldwin pár hónappal később történő visszatérése után szintén megerősítette állásában az „Angol Miniszterelnök Mindenkorai magántitkáraját”, — hogy tréfásan szóljunk, nyilvánvaló tehát, hogy sir Waterhouse komoly, értékes ember, ügyes, hallgatag, díszkrét, tapasztatos, művelt, különben nem becsülnék őt annyira Anglia mindenkorai premierjei.

Egyetlen folyosó választotta el sir Waterhouse szobáját miss Nourahétól. Naponta többször látták egymást. A titkár és a titkárnő nagyon természetesen egymást kiegészítően dolgo-

zott, hogy minél gondtalanabbá és simábbá varázsolják a „Főnök“ életét. Hiába: figyelmes, tapintatos, végtelenül jómódorú emberek voltak.

Még arról sem értesítették a világot, hogy megtetszettek egymásnak. A titkár beleszeretett a titkárnébe, a titkárné a titkárba és házasságot kötöttek. Nem értesítették még mr. Baldwint sem, mert azt hitték, és joggal, hogy a miniszterelnököt megzavarja munkájában az új helyzet, talán feszélyezve érezné magát abban, hogy lady Waterhousenak ugyanúgy száz levelet diktáljon naponta, mint miss Nourah Chardnek: tehát minden maradt a régiben, úrnak és kisasszonynak címezték egymást a „fiatalok“ a hivatalban és csak odahaza éltek magánéletet és nyilván nem takarékoskodtak az „édes, drága, egyetlen, kedves, kisleány, gyöngyvirágom“ és hasonló jelzőkkel mint ez már ifjú házások között az egész világon szokásos.

Ezerkilencszázhuszonnyolc augusztus negyedikén volt az esküvő és csak ez év decemberében járultak mr. Baldwin elé sir és lady Waterhouse — kéz a kézben —, hogy megvallják titkukat és kijelentsék, hogy nem bírják

tovább. Nem képesek a színjátékot még hosszú időn át megjeleníteni. Sőt kéri felmentésüket. Ő, sir Waterhouse átveszi egy kanadai banknak a

igazgatói tisztségét és lady Waterhouse megmarad egyszerű feleségnek, sőt remélhetőleg rövidesen anyának. Nagyon kéri mindketten mr. Bald-

wint, hogy ne haragudjon, amiért megszerették egymást, de hát ez olyasmi, ami ellen védekezni az embernek hatalmában nem áll, még akkor sem, ha annyira ismeri az életet, mint ők ketten, a „Magántitkár“ és a „Magántitkárné.“

Az angol lapok úgy emlékeznek meg az esetről, mint egy modern hőskölteményről. És van is benne valami — igazi angol értelemben. A Magántitkár és a Magántitkárné az utolsó pillanatig teljesítik feladatukat és igyekeznek, hogy magánügyeikkel ne zavarják a miniszterelnököt. A mi kedves nőlvásóink talán legjobban megértik a dolgot. Micsoda önmegtartózkodás, szerénység, a hiuság teljes hiánya kell ahhoz, hogy egy fiatal leány, aki eddig egyszerű „miss“ volt, ne kiáltsa világgá túlaradó boldogságait, hogy feleségül ment egy nagyszerű fiatal férfihez, akinek komoly neve és nagyon komoly pozíciója van és akinek az asszonya felcserélheti a semmit mondó „miss“-t a briliánsul csengő és az angol arisztokráciához való tartozást jelentő „lady“-vel.

Berend Pál

A VASÚT JAPÁNBAN

Japánban, a miniatűrök csodaországában, minden kisméretű. Még a vasút is. Kicsi, de kitűnő. A gyorsvonatok — amerikai minta szerint — levegősek és kényelmesek. És minden vonat zsúfolásig tele van, mert a japán — ha keveset is utazik külföldön, — a saját országában állandóan utazgat. Utközben végtelenül kevés eszközzel a legnagyobb kényelmet tudja a maga számára biztosítani. Hetekig tartó utazásra szóló egész úticomagja csak egy kis koffer, amelyben — a hely tökéletes kihasználásával — vannak becsomagolva kimonói, esetleg egy európai ruha is, valamint a többi nélkülözhetetlen holmi.

A japán utasok viselkedése szerfölött vidám és európai ember szemében teljesen szokatlan. Kopogó szandáljaikban tipegnek végig a vonaton és foglalják el helyeiket. Gyorsan, civakodás nélkül, még a legnagyobbfokú túltömöttség esetében is. Veszekedéseket, vagy pláne verekedéseket, amik a vonat zsúfoltsága esetében Európában állandóan napirenden vannak. Japánban esztendőkön keresztül való tartózkodásom alatt egyszer sem tapasztaltam.

Aztán kinyitják a kupé ablakát és megkezdődik a búcsúzkodás. Minthogy Japánban az udvariasság törvényei közé tartozik, hogy a barátok és rokonok az állomásra kísérjék ki az elutazót: minden egyes ablak előtt egész embergyűrű áll, levett kalappal, a sablonos udvariassági frázisok kölcsönös kicserélésével, amint nagyon mélyen és szinte groteszk félszégséggel meghajolva, jó utat és jó egészséget

kívánnak az elutazónak. És amikor a vonat megindul, ez a mély meghajlás végighullámszik az állomáson összegyűlt egész embertömegben.

Aztán kényelembe helyezi magát a japán utas. Leveti szandálját és lábait felhúzza maga alá, az ülésre. Mert a japán ember csak úgy érzi jól magát, ha otthonos kényelemben, keresztbe kulcsolt lábakkal ülhet, mint Buddha

isten az ő trónusán. Rövid idő múlva minden férfi és minden nő ilyen helyzetben ül. A két nem viselkedése közt bizonyos különbség mégis észlelhető. Az asszonyok vigyáznak arra, hogy lábaeszközt a kimonó eltakarja. Ugyanez természetesen nem mondható el a férfiakról.

Általában véve a japánok viselkedését valami magától értetődő, de az európai ember szemében visszatetsző semmivéleménytelenség és senkit nem respektálás jellemzi. Ha például valamelyik japán férfi, a nagy hőség miatt, európai ruhájában kényelmetlenül érzi magát, nem sokat teketóriázik, hanem mindenki szeme láttára egyszerűen leveti és magára ölti sokkal szellősebb kimonóját.

Egyetlen ország utasai sem énekelnek annyit, mint a japán utasok. Nem hangos nótázás ez, hanem szelíd, zsongó zümmögés. Kibámulnak a kupé ablakán, elnézik imádott hazájuknak szinte mesébe illő vadregényes tájait és ezalatt, órákon keresztül dúdolgatják magukban melankólikus énekeiket. Addig dúdolgatnak így, amíg eléri utazásuk célját, ahol ismét a barátok és ismerősök tömege várja őket, ugyanolyan mély és szinte komikus meghajlásokkal üdvözölve az érkezőt és az udvariassági kérdések pergőtüzébe fogva.

A japán utas pedig mosolyogva száll ki a kupéból és az őt váró emberek gyűrűjében megindul, mint egy hős, vagy mint Buddha isten kegyence, akit semmiféle katasztrófa nem ért utközből és aki szerencsésen érkezett meg oda, ahová — talán csak üzleti érdekből — meg kellett érkeznie.

Miért boldog az Ön házassága?

Jelige: „Sono fortunatissima“

Kedves Főszerkesztő Ur! „Miért boldog az ön házassága?“ kérdő nyolc pontjára az alábbiakban próbálok feleletet adni, bár ez nehéz kérdés, mert individuális.

1. Tíz éves megelégedett, boldog házasságotem rejtélyének a kulcsát mindenestre csak az — uramnak, uramért — elvben találok, ez vezérelt mindenben, úgy belső, mint külső életünkben. Hogy mivel, vagy miáltal alapoztam meg boldog házasságunkat, a következőkben próbálok vázolni.

Nem voltam gazdag lány. — mai értelemben pénzbelileg gazdag. Mikor férjhezmentem, kelengyém, bútorom, háztartástudásom és diplomám volt, lelkileg, szellemileg eléggé értékesnek tartottam magam, hogy egy szintén diplomás ember felesége legyek. De anyagilag szegény ahhoz, hogy az életet ne gonddal, küzdéssel és lemondással kezdtük volna.

A kölcsönös megértő szeretet minden bajt, bánatot leküzdött, — hisz többé-kevésbé mindenkinek kijut ez utóbbi földi javakból, — de főleg nekem, a gyengébbeknek jutott osztályrészül erősíteni, bátorítani s mindenben az uram mellé állni, segíteni, a közéletben való mozgás, reprezentálás és orvosi praxisában való segítség és munkája értékelése — s nem lekicsinylése — terén, ami a férfiaknak igen gyenge oldala. — Egy nőnek, illetve asszonynak számításba kell venni lelki és szellemi kulturájának összes fegyvereit, mintha csak hadgyakorlatra készülne.

Legfőbb az alkalmazkodási képesség. A mai fiatal generációból hiányzik ez, szerintem ez minden baj okozója, mondhatnám szülőanyja. Senki sem teljesen tökéletes, hiba nélkül, azonban a nő finomabb lelki világa kell, hogy belássa, mikor van szükség arra, hogy ő engedjen, anélkül, hogy női önérzete, esetleg hiúsága csorbát szenvedjen.

Téves dolog azt hinni s házasságunkat arra bázározni, hogy férjeinket csupán szépségünkkel (mert hisz ki ne tartaná magát szépnek) tudjuk lebilincselni. Nem, határozottan nem. Igen erős fegyver a határtalan szeretet és bizalom a férj iránt, a nő szellemessége, okossága, kulturáltsága, amik által örömet szerzünk férjünknek s büszkéek reánk.

Sohasem szabad pénzsóvár, anyagias gondolkodásúnak lenni, vagy legalább is kimutatni ezt. A realizmus csak karöltve járhat az idealizmussal, anyagi, szellemi és erkölcsi súlyos szegénység jellemzi a mai kor szellemét.

A szerelem nem száll el, ha gondoljuk, de ahol nem volt szerelem, csak anyagi érdek volt alapja a házasságnak, ott nincs, nem is lesz boldogság. Sajnos, ma a pénz dominál, a mai generáció a pénz árán véli megszerezni a házasság boldogságának lehetőségeit.

2. A második kérdésre: a házasságunkban előfordult némi zavart anyósomékkal való öt évi együttélés okozta, ak-

kor arra a konkluzióra jutottam, hogy a nézeteltérések megszűnését csak anyósoméktól való szétválás szüntetheti meg.

3. Első legfontosabb cselekedet: külön háztartás, később a véletlen is segített, más városba költöztünk, így a bajt sikerült teljesen elhárítani s azóta példás harmónia dominál, még az anyósomékkal is.

4. Ilyesmít nem vettem észre, mert igyekeztem és sikerült magamnak lefoglalni öt annyira, hogy még tíz évi házasság után sem kívánczik sem kaszinó, sem más szórakozóhelyre menni, sőt csak együtt és mindig szívesen.

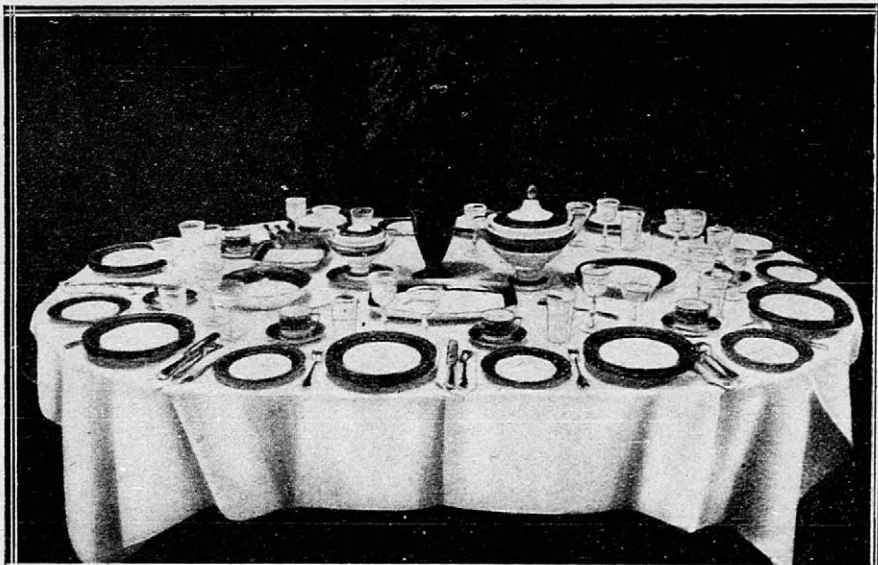
5. Negyedik kérdés magába foglalja az ötödiket, sőt az elsőt is, mert ha a lelki és szellemi harmónia megvan, nem jöhet, csak igen gyenge felhőske a házasság életére, amit könnyen, nem is kell valami nagytudású asszonyi taktikával eloszlatni.

6. A hatodik pontra határozott, sőt tiltakozó nemmel válaszolok, mert bármelyik részről adnak igazságot, elégtelt, az az egyik félnek mindig fáj, vagy rosszlesik a részrehajlás. Talán inkább egy őszinte jóbarát segítsége. Szerintem leghelyesebb egymás között elsimítani a bajt, vagy a veszélyt.

7. Semmi olyan tragikusnak minősíthető esemény ezideig nem fordult elő.

8. Szerintem a mai nehéz időkben, ebben a nincstelen világban, csak szerető megértéssel, néha, sőt sokszor lemondással is lehet a házasság boldogságát biztosítani. Ahol azonban a lelki harmonia megvan, ott nem nehéz egymásért lemondással tűrni. Ezt meg kell tanulni. Ahol megértés, harmonia van, ott már biztosítva van a boldogság. Egy nőnek: feleségnek, jó gondos anyának, segítő társnak, jó pajtásnak és barátnőnek kell lenni egy személyben.

Kiforrzott, határozott véleményeket, elveket, szabályokat nem lehet állítani, a házasság annyira individuális, hogy esetenként más és más a gyógszere, de ha nincs tartalmas, értékes alapja: a szeretet, nincs ott semmiféle ravasz asszonyi szérum, ami segíteni tudna.

Ünnepi asztal

BESZÉLGESSÜNK!

Mit át nem érzesz, azzal célt nem érhetsz. Goethe.

Egyike a legnagyobb és a leggyakoribb balgaságoknak, ha az ember nagyon is nekikésszül az életnek.

Schopenhauer.

Könnyű az embernek uralkodni magán, ha semmi iránt nem érdeklődik és senki se érdeklődik ő iránta.

Maugham.

Mik vagyunk mi emberek? Vezetékek, amelyekben át a fizikai energia átalakul elhatározássá, tetté, teremtő munkává.

Wells.

A VILÁGIRODALOM LEGBOLDOGABB KÖLTŐHÁZASPÁRJA

(Tanulmány)

E. Key nyomán írta: *Mók Ferencné*

Századok pereghetnek le az élet rokkáján, míg az emberiségnek a sors két olyan lelkileg előkelő embert ad, mint a Browning-házaspárt, az angol irodalom e két halhatatlanját.

Erről a párról már egész irodalmat írtak, de ilyen kivételes emberekről még mindig van mit mondani. A Browning-pár a tökéletesen boldog házasság megszemélyesítője. Boldogságuk teljesen zavartalan s az idő teljével csak mélyül. Érzésük egy pillanatra sem veszít frissességéből, mélységéből s ez ad költészetüknek olyan rendkívüli szárnyalást. A legcinikusabb érzelem-tagadó, a legfásultabb kedély sem olvashatja közönnyel e két ember sorsának történetét s páratlan mélységű és közvetlen, sok esztendeig tartó levelezését.

Már magában az a tény, hogy a férfiszépség minden kellékével megáldott fiatal, virulóan egészséges, hírneves és jómódú költő halálos szerelemre gyullad egy jelentéktelen külsejű, állandóan beteges, nála idősebb és szegény költőnő iránt: oly érdekes regény, mely legnagyobb rendkívültségét abban éri el, hogy a költő szerelmest háromévi ismeretség után látja először járni, mert Erzsébetet az állandó kór évekig ágyhoz köti. Mily kivételes szerelem lehet az, mely ezt az ünnepeit és dédelgetett költőt mindenkor hűséggel a beteg kedveshez láncolja!

Barrett Erzsébet Indiában született s a messzi Kelet forrása minden írásában izzik, perzsel, elkápráztat mélységeivel, ritka tűzével, szép és fejelemzett életének minden momentumában. Nemesak korának, de sok századnak legnagyobb költőasszonya életének egy részét a ködös Londonban, majd egy vidéki nyaralóban tölti el addig, míg férjhez nem megy, hogy azontúl a szinte fanatikus szeretettel imádott második hazájának vallja a napfényes Itáliát, ahol be is fejezte gyönyörű, boldog életét.

Apja, a feudális angol úr, hazajönni kényszerült Indiából a rabszolgázás miatt, mely tekintélyes vagyonát megsemmisítette, — nem tudta leányát igazán megérteni. Genialitását elismerte, csodálta, de autokratá természetével a leánya sensibilibis lényét és páratlanul kifejlődött akaratát mindig megsebezte, úgyhogy végül, minden egymásiránti szeretetük dacára, hideg, tartózkodó volt érintkezésük.

Ebbe a hideg miliőbe, mint valami csodálatos, illatos virágszirom hullt be egyszer Browning levele. S ez a levél a magányos, beteges leány életét, költészetét teljesen büvkörébe, hatalmába vonta és irányította további sorsát. Az igazi nagy szellemek végtelen szerénységével kérte az ün-

nepeit író, mondjon bírálatot első megjelent verskötetéről, mellyel egyesapásra világhíres lett, különösen akkor, mikor Poe Edgar, az amerikai sajtó kritikusa itette figyelmessé az új csillagra. De Erzsébet minden hirtelen támadt híressége mellett is egy szerény, szenvedő, magányos kis beteg volt, aki „magányos kandallója mellett üldögél.”

Első verskötetében tiszta, egészséges sensualitás lobog a legragyogóbb idealizmussal, a legtisztább líra hang-

„Költeményeim teli vannak hihákkal, de szívem és vérem lüktet minden sorukban. Nem üres szavakat mondok, mert a költészetet nagyon komoly dolognak tartom, oly komolyan, mint magát az életet, mint aminő az enyém is volt.”

Erzsébet nem az a költő, aki költészetével áldott lett poétává. Mindig magával sodorta az inspiráció láza s ez a gyönyörű lánzá átragadt olvasóira, akik nem tudtak szabadulni költészetének páratlanul ható varázslata alól. Martineau Harriet, egy neves író társa szerint Barrett Erzsébet első versesköte a világirodalom első büszkesége s minden költő társának el kell ismernie, hogy „tűz és egységesség, intenzitás és koncentráció a költő művészetének főerőssége.”

Versét olvasva megérezzük, hogy ő többet tud, érez és gondolkodik, mint amit leír, hogy kedélye egy mélyes érzéskorras, mely soha ki nem szikkad. Férje nagy szellemének is ez a gazdag érzéskorras az életforrása. Ez a zseniális asszony úgy kötötte magához a híres férjét, hogy meg tudta övni minden más asszony kísértése elől, úgy, hogy halála után sem felejtette el az ura, csak az emlékek élt s egyetlen gyermekükben kereste további életének célját és örömet.

Barrett Erzsébet azért született, hogy szeressen és szeressék. A finom érzékenységgű poetaasszony sok levelében kérte barátját, mondjon le szerelméről, mert attól fél, hogy nem fogja tudni beváltani a boldogságához fűzött reményeit. A férfi oly meggyőző erővel biztosította változatlan érzéséről, hogy Barrett Erzsébet végül is sok reménységgel nézett az élet elé, hogy mindenképp egészséges akart lenni. Ebbe az időbe esik, mikor Browning „Luria“-ja megjelent s mikor a költőt a lelkesült levelek száza elárasztották, a hivatalos kritika a legnagyobb elismeréssel ünnepelte, Erzsébet azt írta híres barátjának:

„Szeretném ismerni azt a művét, mert a költőt nemcsak a legbensőbb szentélyében akarom imádni, de ennek a szentélynek az előcsarnokában is, mint a többi híve.”

A költő erre írja válaszában:

„Erzsébet nemcsak az én igazi közönségem, de ha a karomban tartom, akkor valóságos, kézzelfogható, bebizonyított sikerem is.”

Más levélben így ír: „Életem, költészetem eddig semmit sem adott nekem, amíg fel nem fedeztet és meg nem áldottad úgy életemet, mint költészetemet. Kéz-kézben veled, mindent elérhetek! De rólad verseket nem tudok írni... Ha eddig meg nem találtam volna a líra hangjait, felfedeztem volna ezeket, hogy ennek hangjain írhasak hozzád. De mert költészetemben ennek már kifejezést adtam, most nem akarom, hogy egyet-

jaival karöltve. Mikor mesterművét az „Aurora Light“-et megírta, őszintén bevallja, hogy ebbe a verskötetébe fektette le költészetének evangéliumát, mert minden sorában a lelke él.

Ifjúága beleesett Anglia irodalmi fénykorába és Byron, Coleridge, Wordsworth, Scott, Moore, Keats, Shelley és Landor költészetén csiszolódott páratlan tehetsége. Ambíciója magasra törekvő, „Napóleonnál ambíciózúsabb volt”, mondja életírója.

Férjével akkor ismerkedett meg, mikor gyógyulása miatt Torquaiiban üdült, ahová fivére is elkísérte s ez az imádott testvér egy csónakkirándulásra a tengerbe fűlt. Akkor írta Browningnak: „Életem rugója eltört.”

Első munkáját ő maga így bírálja:

len hozzád irt szavam is csak „poézis” legyen.“

Mikor egyszer Browning jegyese leveléből sok nyugtalanságot kiérez, azt írja: „Szükségem van reád, hogy az öröm: öröm, a nyugalom: nyugalom és a munka: munka legyen! Shelleyt és Beethovent talán nélkülözni tudnám, de a te utánad való vágyam oly sokféle, mint aminő változatos a te egyéniséged. Az első látásra megszerettek, mert olyanok találtalak, amiknek sejtettek. Mindenben tökéletes vagy. Teljesen, gyöngytisztán adtad végül nekem érzésetet, melyet oly féltve őrzök szívem legmélyén, hogy semminő gyöngyhalász nem tudná azt onnan kivenni.“

Egy későbbi levelében így ír:

„Egész eddigi életemben is már öntudatlanul szerettelek, tudom, azért lettem, hogy megtaláljalak s mindörökre tiéd maradhassak. Talán együttélésünk sok esztendőjére lesz szükséged, míg teljesen megismered szerelmemet, mert a ritka csillagok fényének is sok idő kell, míg leérnek a föld színére. Te, akit a természet is arra alkotott, hogy adj, áldj és szeress, hogy boldog lehess, nem érzed annak a sugárnak melegét, mely belőled lelkemhez árad? Lényed isteni jósága már most oly boldogsággal tölt el, hogy ez már szinte fájdalom...“

Erzsébet mély meghatottsággal írja válaszáat:

„Te nem is tudod, mily önkéntelenül és természetesen nemes vagy, mint ahogy vannak férfiak, akik önkéntelenül és természetesen önzők és kíméletlenek a nőkkel szemben. S azért, mert annyira eltérsz a férfiak többségétől, kénytelen vagyok önmagamtól megóvni téged. S mégis ég bennem a vágy, hogy boldoggá tegyelek! Legjobban akkor nyugtatsz meg engem, ha azt írod, hogy tudod, miért szeretsz engem.“

„Sohasem szerettek engem úgy, ahogy én szeretni tudok. Talán ez a képességem a legnagyobb erősségem. Más asszonynak te nagy boldogságot jelentenél, nekem: mindenem vagy!

világosság hatol, amelybe benézhetek.“

Mikor Erzsébet azt írja a költőnek: talán mégsem egész biztos az érzésében, Browning azt feleli:

„Ha így lenne, őszintén bevallanám. Mert nem követhetek el önmagammal szemben olyan gazságot, hogy kihűlt érzellemmel házasodjam meg. Szükségem van reád! A mindennapi, minden órányi közelségedre, teljes odaadásodra, lelki közösségedre. Utazunk Itáliába s legyünk oly boldogok, aminek csak emberek lehetnek.“

A hosszú levelezés, mely a legszebb életregény, meggyőzte a két költőt, hogy egymás nélkül nem élet az élet, s mikor Erzsébet egészsége végre annyira erősödött, hogy egyszer a saját lábán mehetett jegyese elé, ez volt életük legtisztább, legszentebb öröme, mert a boldogságuk előhírnökének tekintették. Erzsébet egészsége csodálatosan erősödött, mert akarata szuggerralta fizikumát s mikor végre, mint férj és feleség Itáliába költöztek, boldogságuk tökéletes volt. A fiatal asszony dacolni látszott a körral s csak mikor a fia született, hanyatlott újból testi ereje. Mint egy hősnő, úgy viselte a betegség súlyos keresztjét, de soha panasz el nem hagyta ajkait, csupa derű és mosolygás volt egész lénye akkor is, mikor testileg nagyon szenvedett.

Utolsó szava is, mikor az ura karjaiba simult, az volt: „so beautiful“, mely felelet volt az ura kérdésére, hogy érzi magát. „Oly gyönyörűen“ — volt az utolsó lehelet mosolygó száján s megszünt dobogni egy igazi, nagy, forró asszonyi szív. Elnémult örökre a világ egyik legnagyobb költőnője, akinek a költőférj állította a legszebb, a legmaradandóbb síremléket azzal, hogy halála után is hű maradt élete egyetlen szerelméhez, költőasszonyához.

A sötétből jobban látni a csillagok fényességét.“

Jegyese válasza a beteg költőnőt megnyugtatta.

„Ha arra gondolok, hogy veled élhetek majd, akkor még a sötétségbe is

AZ ELSŐ MAGYAR NŐI ZONGORAQUINTETT

A reprodukáló művészetek terén a nők már régen az első rajvonalba küzdöttek fel magukat: a férfiak produkciójával egyenlő értékelés rajvonalaiba. A művésznők azonban eddigelé rendszerint egyedül szerepeltek a pódiumon, orkesztrális, vagy akár csak triószzerű művészi tevékenységre nem vállalkoztak. Éppen ezért kétszeres örömmel kell üdvözlőnünk annak az öt magyar úrileánynak szinte szokatlanul merész kísérletezését, hogy megalakítva az első magyar női quintettet, a hangversenydobogókora a világhírű férfi-quartetek és quintettek nyomdokaiba akarnak lépni.

Ez az öt magyar úrileány külön-külön már ügyis mestere és művésze a hangszerének: a hegedűnek, a brácsának, a gordonkának és a zongorának. Így együtt azonban, mint begyakorolt és a legnagyobb művészi kívánalmakat is teljesen kielégítő quintett, még nem szerepeltek. Ez az öt magyar úrileány — mind az

intelligens magyar középosztály gyermeke — súlyos feladatot vállalt magára és — amint próbáik alkalmával sikerült meggyőződnünk — bravúrosan fogják megoldani művészi programjukat. Ennek a nemrég megalakult *első magyar női zongoraquintettnak bemutatkozó hangversenye december 12-én, este 1/2 9 órakor lesz a Zeneművészeti Főiskola nagytermében.* Brillinánsan összeállított műsorukon *Schumann, Franck Cézár* és *Dohnányi Ernő* zongora-quintettjei szerepelnek.

A Magyar Uriasszonyok Lapja, programjához híven, ezúton is felhívja minden kedves előfizetőnk és olvasónk figyelmét erre a koncertre, azzal a kérelemmel, hogy lapunk igen tisztelt előfizetői támogassák a hangversenyen való megjelenésükkel az első magyar női zongoraquintett művészi munkáját. Ma, a gram-mophon és rádió korszakában, jól tudjuk, hogy majdnem mindenki számára

hozzáférhetővé és meghallgathatóvá lett a világ legnagyobb művészeinek hangversenyszereplése. Nem szabad mégsem a legsúlyosabb kritikával hallgatni az öt magyar művész-úrileány produkcióját, hanem elismeréssel és tapssal kötelességünk hódolni tudásuknak és bátorságuknak, amellyel szinte erejüket meghaladó feladat teljesítésére vállalkoztak. Ma még csak névtelen magyar művészleányok, holnap talán már világhírességek lesznek.

És ha ez bekövetkezik, abban nem kis része lesz a Magyar Uriasszonyok Lapja minden szépért és nemesért lelkesülő előfizetői táborának, mert akkor álltak hittél és bizalommal az oldaluk mellé, amikor még szükségük volt a támogatásra.

Az Első Magyar Női Zongora-quintett december 12-i hangversenyére szóló jegyek 2, 3 és 4 pengős árban, lapunk előfizetői részére lapunk szerkesztőségében is kaphatók. Ezzel a előzékenységünkkel mi is támogatni kívánjuk őket nehéz, művészi munkájukban.

SZÍNHÁZI BEMUTATÓK

OTHELLO

(Shakespeare-repríz a Nemzeti Színházban)

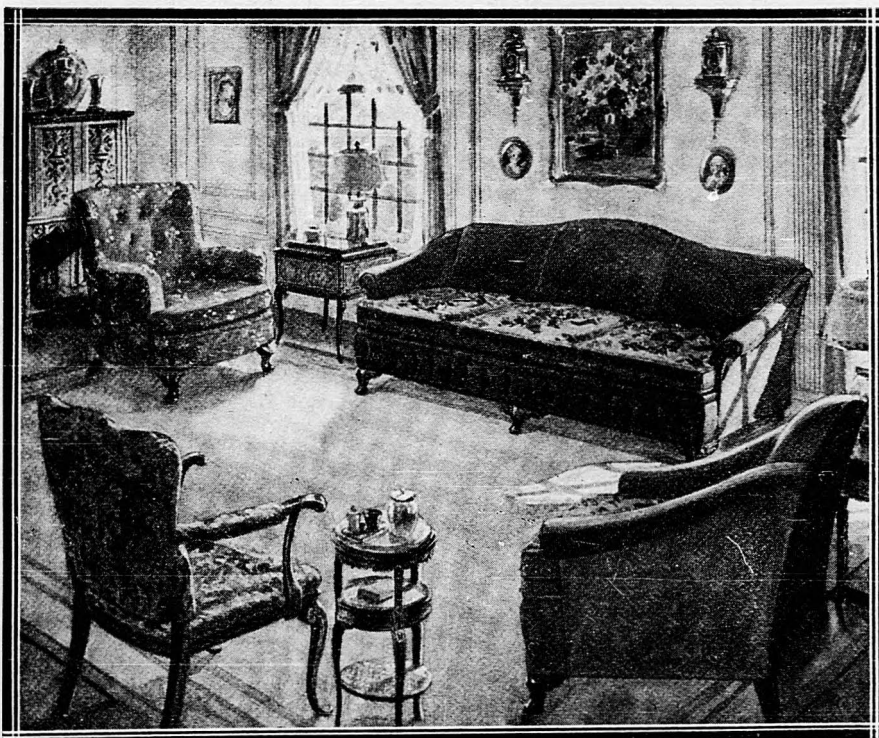
A brit szellemóriás egyik legklasszikusabb jellemtragédiáját, „Othello“-t új fordításban és új rendezésben mutatta be a Nemzeti Színház. A féltékenység drámája egyetlen árnyalattal sem halványodott azóta, hogy Shakespeare a hős mór tábornok halálosan nagy szerelmét, Desdemona, a gyönyörű vén véencei nemesasszony szörnyű végzetét és Jagonak, minden idők legvonzóbb eselszövőjének hitványágát gördülő jambusokban megírta. Elevenen hat minden szavuk és tettük, mert emberi indulatok heve mozgatja, a velük született ösztönök motorja hajtja őket. Ha nem látnók őket középkori olasz ruhákban, a eslekmény külsőségének némi — inkább csak technikai — módosításával, akár ma is megtörténhetné a szerelmi féltésnek ez a véres tragikumában kirobbanó esete. A Nemzeti Színház szerencsés kézzel ezt az emberi vonást hangsúlyozta ki és a valóság megkapó tónusaival festette alá. A tragédia közvetlenségét nagy mértékben szolgálta az új fordítás, amely a nemrég elhunyt kitűnő poéta, Harsányi Kálmán mesterműve. Tisztán, kristályosan csillog a magyar nyelv a szereplők száján; a modern magyar irodalom költői stílusa ez, megszabadítva az archaizmus bántó sallangjaitól.

Az „Othello“-nak két főhőse van: a diadalmas szerencsén hadvezér és „becsületes“ szolgája, Jago hadnagy. Odry Árpád Othellojából hiányzott a monumentálitás, a nagyméretűség, viszont nagy erőnye, hogy minden póztól és pátosztól megtisztította a boldogtalanná tett mór világirodalmi alakját. Palágyi Lajos remek Jago, aki a jelenkor romlott emberéből is sokat éreztet s ezért talán sokban el-üt attól az intrikus-típustól, amelyet a színházba járó közönség megszokott. Ugy Palágyi, mint Odry szárnyaló dialektikával vitték diadalra a shakespearei szövegből kiharsogó diabólikus költészetet. Tasnády Ilona, mint Desdemona, az odaadó, hűséges, szerelmes asszonyt puha pasztell-színekkel, hangulatosan és hangulatot kelteően ábrázolta s egyik legértékesebb sikerét aratta. Kürti József pompás Brabantiója, Fehér Gyula portréra kíváncsok dőzséje, Lehotay kitűnő Cassiója mellett kissé elmosódott Gömöri Vilma, mint Jago felesége. A rendezés közelebb hozta a tragédiát a huszadik század gondolkodásához. Az új „Othello“ határozott nyereséges

a Nemzeti klasszikus műsorának, mégis kötelességünk följegyezni, hogy ne vigyék el a szülők fiatal leányaikat ehhez a Shakespeare-tragédiához, amely a szenvedelmek csatája közben ríktó színeket és súlyos szavakat is használ. Shakespeare meghamisította volna a zsenialitással megalkotott figurákat, ha másképp beszélte őket és természetesen nem tizen-nyolc éves leányokkal benépesített nézőtér lebegett előtte, amikor a fékük-ről elszabadult indulatokat a lángelme vitathatatlan, korlátlan szabadságával örök időkre érvényesen megszólaltatta.

makat és színes hangulatokat színpadra vigye, el nem vitatható. Írói jogcime nem volt hozzá. A jószemű fotográfus hűségével csupán visszaadta azt, amit látott. Mind a tizenegy kép, amelyre a dráma tagozódik, telítve a valóság nyers és kábító fűszerével.

„A nagy börtön“, ha riportszerű mozgalmassággal, ha a drámai eslekmény szabályaival dacoló szabadsággal is, de élethűséggel hozza elénk szibériai testvéreink kálváriáját. Megmutatja, hogyan omlott szét az egyéniség a vigasztalan tömegbörtön sanyonyú levegőjében, hogyan ölt ki az évek múlása reményt, becsüvényt, önbizalmat, gyakran hitet is, majd a szabadság lehelletétől hogyan lángolt

Modern uriszoba berendezés

A NAGY BÖRTÖN

(Lengyel József hadifogolydrámája a Fővárosi Operettszínházban)

Lengyel József tizenegy képben dolgozta fel a magyar katonatisztek szibériai hadifogságának történetét. Lengyel József maga is végigszenvedte a hatuszandós rabságot, a fogolytábor színházának tagja volt, a bajtársak apró örömeiben, siralmas gondolataiban, az elmaradhatatlan össz-zördülések és kibékülések, a szabadulni akarás és az üldöztetés izgalmaiban egyformán osztozott velük. Hivatottsága, hogy az átélt borzal-

fel újra az emberi, családi és nemzeti érzés, ez a három-egy szentsége édesmindnyájunknak. — Egyenrangú munkatársa a szerzőnek Bársony István, aki mint rendező, nagyon értékes munkát végzett.

Negyven színész játssza a hadifogolyokat. (Női szerep természetesen nincsen.) Mind a negyvenet dícséret illeti. Figyelmeztetnünk kell azonban a szülőket, hogy a hadifogoly-élet bizonyos erősen naturalista részletei nem valók fiatal leányoknak.

Ügyelő

MAGYAR GYERMEKEK LAPJA

A PAPRIKAJANCSI ÉS A SELYEMRUHÁS HERCEGNŐ

(Mese)

Irta: Ács Klára

Egy szép nagy játékosbolt kiraká-
tában egymás mellett ültek a sárga
cintányéros paprikajancsi és a szép
atlaszruhás, szőke selyemhaju kis ba-
bahercegnő.

Volt ott még kívülük gömbölyű,
színes gummilabda, aranyos szélű fő-
zőske-edény, fehérgyapjas báránka,
sörényes hintaló és száz más minden.

De a paprikajancsi semmi mást
nem vett észre, mint a kékszemű, ké-
nyes kis hercegnőt, fényes rózsaszínű
selyem ruhájában. Össze is csapta a
két sárga cintányérját és így szólt
hozzá:

— Szép kis hercegnő, engedd meg,
hogy mulattassalak és itt maradhas-
sak a közeledben. Oh, bárcsak egy
helyre kerülénk, ha majd meg kell
válnunk e játékosbolt kirakatából.

A kényes kis babahercegnő a szép
szavakra csak az orrocskáját fintor-
gatta.

— Én bizony nem vágyom arra,
hogy veled együtt maradjak. Sőt alig
várom, hogy innét elkerüljek. Mert
engem bizonyára nagyuri fényes la-
kába visznek, ahol gazdag, szelid uri-
leányka fog velem játszózni. Te pe-
dig egy vad fiúhoz kerülsz valami
szegényes lakásba. Hiszen az ócska pi-
ros köntösöd egyszerű szövetből való,
míg én, amint láthatod, csipkés rózsas-
zínű atlaszruhát hordok és olyan
gyönyörű szőke selyemhajam van,
hogy mindenki megesodál érte.

Szomorúan elhallgatott erre a pa-
prikajancsi és nem szólt többé.

Aztán csakugyan jöttek vevők és
elvitték a szép atlaszruhás kis herce-
gnőt. Valóban úgy volt, amint elkép-
zelte. Nagyúri házba került, szép sze-
lid leányka kapta ajándékba. Körül
is nézett mindjárt.

— Ez már aztán más társaság —
gondolta boldogan.

Csupa selyemruhás, gyönyörű nagy
babát látott. Meg is szólította őket
mindjárt.

— Mennyire örülök, hogy ide ke-
rültem. Ti legalább méltók vagytok
hozzám.

De nagy volt elámulása és kétség-
beesése, mikor a babák gögösen így
válaszoltak:

— Ugyan hogy mersz megszólítani
bennünket?! Nem látod, mennyivel na-
gyobbak és szebbek vagyunk nálad?
Láthatod, virág van kitűzve a ruhán-
kon és kalapot is hordunk.

— Nekem azonkívül még keztyűm
is van — dicselkedett az egyik sárga-
selyemruhás baba és dölyfösen elfor-
dult föle.

Szegény kis atlaszruhás babaher-
cegnő erre olyan szomorú lett, akár
a sárga cintányéros paprikajancsi a

játékos kirakatban. És nem szólt
többé.

Aztán a szép szelid kis leány, aki
a gazdájuk volt, nagy babalokodalmat
rendezett. Habos tortát rakott az ara-
nyos szélű, virágos tányércákra, fe-
ketekávéval itatta őket. Közben pe-
dig leöntötte a kis babahercegnő ró-
zsaszínű atlasz ruháját.

Kacsalábon forgó, elvarázsolt kastély

Próbálta aztán a foltokat kivenni
belőle. De nem sikerült és a rózsas-
zínű selyemruha egyre maszatosabb
lett. Amint dörzsölte, a csipke lesza-
kadozott róla, a ruhácska is széjjel
ment. Sőt a baba szép szőke selyem-
haja is össze-vissza kócolódott. Sze-
gény babahercegnő olyan szánalmas-
san nézett ki, hogy a szelid szőke kis
leány mindjárt odaajándékozta a vice-
házmesterné kis leányának.

Amint lent siránkozott a szűk kis
egy szobácskában, egyszerre csak is-
merős hangokat hallott.

Két sárga cintányér csendült össze
mellette és jóságos, vigasztaló hangon

megszólt a piros bugyogós paprika-
jancsi:

— Ne sírj, édes, szép kis babaher-
cegnő. Most megint együvé kerültünk.
Mert engem is megvettek ám. Csak-
hogy nem kerültem szép úri lakásba,
hanem mindjárt ide hoztak. De amint
láthatod, éppen olyan tiszta, gyűret-
len a ruhám, mint volt a játékos bolt
kirakatában, mert egy kedves, jó kis
fiucskához kerültem, akinek nincsen
semmi egyéb játéka kívülem és aki
nagyon vigyáz reám.

— És nem haragszol rám, amiért
olyan gögös voltam? — nézett rá esó-
dálkozva a szegény, lerongyolt kis ba-
bahercegnő.

A paprikajancsi erre rámosolygott.

— Nem, kis babahercegnő — fe-
lelte. — Én nem haragszom rád, mert
tudom, te megbántad, hogy gögös
voltál. Hiszen közben láttad, hogy
mindig vannak olyanok, akik szebbek
nálunk, akiknek még díszesebb a ru-
hájuk, akiknek még többjük van,
mint nekünk. És most már bizonyára
te is tudod, hogy olyankor, ha ezt ész-
revesszük, nem illik dölyfösen elhü-
zöldni azok mellől, akiknek kevesebbje
van. Hanem ellenkezőleg, nyájásnak és
kedvesnek kell lennünk velük szem-
ben, hogy ne érezzék annyira az egy-
szerű ruhájukat és külsejüket.

A kis babahercegnőnek megbánó
könny csillogott a szemében. De gyor-
san letörölte ezt és hálásan átölelte a
paprikajancsit.

— Igazad van — sügta neki, de
úgy, hogy csak ők ketten hallották.

— Köszönöm, hogy ilyen jó vagy
hozzám és nem vetsz meg a gyű-
rött ruháért. Fogadom, hogy én
sem leszek soha többé büszke és nem
fogok gögösködni senkivel szemben,
ha bármilyen szép ruhát is adnak
reám.

Mikor a paprikajancsi ezt hallotta,
mindjárt vígan összecsapta a két
sárga réztányérját és örömben úgy
elnevette magát, hogy azóta sem
szűnt meg a mosolygás az ajkán.

Visszaélések a szörmeiparban!

Nagy elővigyázatot ajánlunk szörme-
vásárlásnál.

A szörme- és bundavásárlás min-
denütt és mindenkor bizalom kérdése
volt. A szörmefestő ipar olyan tökélyre
emelkedett, hogy csak szakértő tudja
megkülönböztetni a valódi szörmet.
Ezért nem győzzük eleget figyelmeztet-
ni olvasóközönségünket, hogy ször-
me-, bundavásárlásnál csak olyan céget
keressen fel, hol bizalommal vásárolhat.
Ilyen az országiszerzte előnyösen ismert
Palugyai képesített szűcsmester cég,
Budapest, Nagymező-utca 20. hol szo-
katlanul nagy a választék, olcsók az
árak, részletfizetési kedvezményt ad és
börkabátokban is nagy a készlete.

TÁRSASÁGBÓL

Halló... csókolom a kezét, Nagyságos Asszonyom, csak most az egyszer ne várjon tőlem pletykát, sem holmi fantasztikus híreket, mert ez az őszi eső mintha mindent elmosott volna. Látja, mégis csak legjobb téma az idő, ez mindig kíségeti az embert a zavarból. Vigyázzon, nehogy szemrehányást tegyen, mert úgy elvitorlázom, hogy még gondolatban sem ér utól.

Ha sem hír, sem pletyka, el- látogat a magamfajta ember a gyerekek közé és meghallgatja, mint működik az a gépezet, amelyet még nem befolyásol semmiféle szempont és megjegyzéseiket úgy bocsátják ki a világba, ahogy a legesodálatosabb laboratóriumban kitermelődött. Gondolja, ugy-e, hogy egy-két iskolát tüztem ki látogatásom céljául. Egyik iskolában a tanító a fiúknak a tisztességről magyarázott.

— Figyeljete ide, gyerekek, — mondta a tanító, — ha például én tartozom valakinek, a tisztesség ezt úgy kívánja, hogy a tartozásomat okvetlen megadjam. Megérté- tétek, gyerekek?

— I... igen! — zúgott fel a gyerekek hangja kö- rüben.

A tanító rámutat az egyik gyerekre:

— Na, Aladár, megértetted? Mondd meg nekem, édes jó fiam, mit csinál a te apád, ha azt írja neki egyik hitele- zője, hogy fizessen?

— Hogy mit csinál az én apám? Semmit, tanító úr kérem, csak összetépi a levelet és azt mondja: dögölj meg, te disznó...

Halló... A kormányzó úr öfömlétsága folkusfalvi Folkusházy Lajost, Nack Emilt és Stojakovics Dömét tá- bornokokká nevezte ki. Ezredesi rangra emelte vitéz dési Bajnóczy Józsefet és Knausz Ferencet, vitéz Balló Zoltánt és Schiller Antalt. Alezredessé nevezte ki: Jeszenszky Lajost és Rutics Sándort. Batizfalvi Máriaassy Andor örnag- yot a műszaki csapatnál ezredessé léptette elő.

Közlöm, hogy az Anna főhercegnő védnöksége alatt álló hölgybizottság „Gyermekekért“ elnevezéssel minden kedden délután a Nemzeti Kaszinó nyilvános éttermében öttől-nyoleig teadélutánokat tart.

Hallotta, hogy kissolymosi Magyary Antalt rendkí- vüli köveffé és meghatalmazott miniszterré léptették elő? — Agorasztó Tivadar nyugalomba vonulása alkalmával a másodosztályú magyar érdem- keresztet kapta. — Bárdossy László osztálytanácsost a lon- doni követséghez követési taná- csosnak nevezték ki. — Dr. Geöcze Bertalan ügyvéd, kir. törvényszéki francia, orosz és német tolmács irodáját V., Bá- thory-u. 3. szám alá helyezte át.

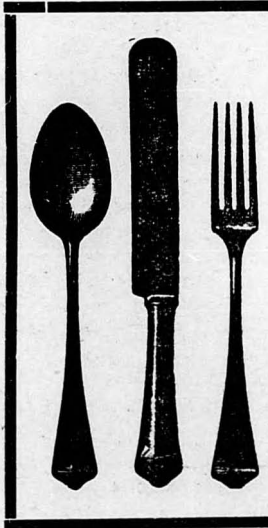
Kedves üdvözetlet kaptunk Németh Aladártól és nejétől, a Britannia-szálloda igazgató tu- lajdonosától, Kölnből. Meleg kö- szönettel viszonzzuk.

Örömmel számolok be kedves előfizetőink körében történt el- jegyzésekről és házasságokról. Guelmino Mártha Budapest és Korbonics Dezső állami okleve- les mérnök Kaposvár, jegyesek. — Dvorszky Máriát Budapest- ről feleségül vette Forró Jenő

főhadnagy. A terézvárosi plébánia-templomban tartot- ták esküvőjüket. — Halmy Iluska és Szücs Mihály karádi állatorvos a ceglédi plébánia-templomban esküdtek egy- másnak örök hűséget. — Dr. Hajdu Béla m. kir. pénz- ügyi főtanácsos és neje, szül. Klébinder Stefánia leányát, Katalint, feleségül vette dr. Csorba Zoltán ügyvéd Nyír- egyházán. Az ifjú pár nászútra Velencébe utazott. — Batta Rózsikát a ceglédi r. kath. templomban vezette oltár elé Bogdán Lajos. Az esketési szertartást a menyasszony unokafivére, Tura község lelkésze végezte. — Németh Pi- roska Rigácsról és Bujáki Miklós ref. lelkész Mezőlakról házasságot kötöttek. — Vass Juliánna Gégény (Szaboles m.) Emödy Károlyhoz ment feleségül. — Csiffári és nemes- pani Csiffáry Rózsa és Paray János polg. isk. tanár e hó 9-én tartották esküvőjüket a nádújfalusi r. kath. templom- ban. — Diviny Ilonka Nyírbátor és Tóth András Máté- szalka, házasságot kötöttek. — Gyólay Izabellát Szegedről feleségül vette Horváth Zoltán. — Ugy a fiatal pároknak, mint a jegyeseknek ezuton is legjobb kívánatainkat küldjük.

Halló... Büszkeséggel hívom fel figyelmét egy kiváló tehetségű magyar festőművésznőnek, R. Reismann Gizel- lának karácsonyi kiállítására. A kiállítás a művész nő mű- termében, (I., Horthy Miklós-út 86.) december hó 1-től 10-ig lesz nyitva. E kiállításon a művész nő legértékesebb különböző témájú képeivel szerepel. Ugyancsak résztvesz e kiállításon értékes festményeivel Borenszky Zoltánné festőművész.

Engedje meg, Nagyságos Asszonyom, hogy a következő hangversenyekre is emlékeztessen. Az Unitárius Nő-Szö- vetség táncal egybekötött jótékonycélú műsoros teaestélyt rendez november 19-én délután hat órakor a Magyar Tiszt- viselők Országos Kaszinójában, (VIII., Esterházy-u. 4.

A világszerte elismert, elsőrangú minőségű Medve-védjegyű evő- eszközök, tálalószerek és tiszta nikkedények minden szakma- beli üzletben kaphatók.

BERNDORFI FÉMÁRUGYÁR

KRUPP ARTHUR RT.

Magyarországi fióktelepe

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 4.

szám alatt). Az estélyen közreműködnek: Murgács Kálmán, a közszeretetlen álló és nagytehetségű zeneszerző, dr. Hosszu Zoltán, a Nemzeti Színház tagja és Lugossy István, tárogató művész.

E helyen is felhívom Nagyságos Asszony figyelmét a magyar női zongoraquintett december 12-én este félkilenc óraker tartandó hangversenyére, amely merész úttörőként fog bemutatkozni és bizonyos, hogy művészetükkel a legelső alkalommal is elviszik az elismerés pálmáját. A quintettben előfizetőink leányai közül szerepel Nagy Ilonka, Tóth Teréz és Kötsky Jolán, a Zeneművészeti főiskola kintüntetéssel végzett művészei.

A legközelebbi hangversenynaptár a következőképpen alakul:

Bartók Béla, Székely Zoltán szonáta-estje november 26. — Székely Julia zongoraestje november 26. — Hoor-Tempis Erzsébet dalestje november 26. — Gyöngyösi Judit gordonkaestje november 30. — Nagy Margit ária- és dalestje december 2. — Dohnányi Ernő Beethoven-estje december 3.

Öszinte részvétellel közlöm Nagyságos Asszonnyal, özv. Napközi Poór Sándorné, sz. Nagy Ilona elhunytát. A megboldogult 78 éves korában hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Koszorújába én is befűzöm az emlékezés virágszálat.

Halló... Róma nagy ünnepei között tisztelgett Viktor Emánuel olasz király előtt hatvanadik születésnapja alkalmával. — Ezzel kapcsolatban megemlítem, hogy az olasz királyi pár hivatalos vatikáni látogatásának dátumát december 15-re állapította meg.

Mielőtt elbúcsuznék, egy kedves epizódot még elmondok.

Egy kis fiú megkérdezte a papájától:

— Papa kérem, mi az a tradíció?

— A tradíció, fiam, az, ami apáról fiúra száll.

Másnap Móricka elkésik az iskolából, mire a tanító felelősségre vonja:

— Miért jöttél olyan későn?

— Azért, tanító úr kérem, mert elszakadt a tradícióm és a mamának meg kellett foltozni.

Kezét csókolom.

LEGNAGYOBB ELISMERÉS, amikor egyik nagyothalló a másiknak azt mondja „**CSAK SIEMENS PHONOPHORT VEGYEL!**” Részletfizetésre is kapható a Magyar Gyógytechnikai Ipar RT.-nál, Budapest, VI., Nagymező-utca 4. alatt, ahol minden nagyothallóknak készséggel díjmentesen bemutatják és kipróbálják.

MIT FŐZZEK?

November 21. Csütörtök: Korhelyleves, nyúlgerinc sütve tejfellel, burgonyakörítéssel, kakaószélet. — **Vacsora:** Friss hurka sütve, vöröskáposztasaláta, sajt, gyümölcs.

November 22. Péntek: Halikraleves, rántott hal karfiolsalátával, turós és káposztásrétes. — **Vacsora:** Kaszínótojás, sajtos makaroni, vegyes gyümölcs.

November 23. Szombat: Törtmájleves, vagdalt felsálszelet parajfőzelékkal, töltött metélt. — **Vacsora:** Frissen sült libatőpörtyű és máj ecetes uborkával, vegyes kompót.

November 24. Vasárnap: Pulykaaprólékkeves tojáskecsenyével (lásd „háztartás“-t), karfiol tejfellel sütve, pulykapecsenye, velissaláta, gesztenyepüré. — **Vacsora:** Szardínia citrommal, hideg sült tormás céklával és paprikasaláta, sajt, gyümölcs.

November 25. Hétfő: Gulyásleves, töltött palacsinta. — **Vacsora:** Töltött paprika, sajt, gyümölcs.

November 26. Kedd: Húsleves csepegtetett tésztával, főtt hús hagymamártással, tarhonyakörítéssel, darakoch izzel, vagy citromkrémmel. — **Vacsora:** Csirkebecsinált, rizskörítés, gyümölcs.

November 27. Szerda: Bableves füstölt oldalassal, aranygaluska, hozzá málnaíz, gyümölcs. — **Vacsora:** Tejeleves csirkepaprikás galuskával, gyümölcs.

November 28. Csütörtök: Burgonyaleves, sertéskaraj egybesütve, pároltkáposzta, almáslepény. — **Vacsora:** Sertéskossonya tartármártással, sajt, gyümölcs.

November 29. Péntek: Zöldborsóleves piritott zsemlyével, sült csuka citrommal, turósesusza. — **Vacsora:** Halmajonéz, tejberizs csokoládéval, vegyes sajt, gyümölcs.

November 30. Szombat: Zöldségleves, gombás borjúcomb apró burgonyagombóc körítéssel, halsüflé. — **Vacsora:** Virslitormával, sajt, gyümölcs.

A lakásberendezés legtekélyesebbjét mutatja be a Bútorcsarnok Szövetkezet Üllői-úti helyiségében, a hatalmas méretű belépő és nagy csarnok, valamint az emeleten felsorakozó mintatermekben a szébbnél szebb bútorok, melyek kiváló iparművészek és műiparosok készítményeiből erednek. Egy szemelgyönyörködtető látványos és izlées kiállítást rendeztek. A kiállítás díjtalan. Megtekinthető Üllői-út 18. sz. alatt naponta 8—6-ig.

EGYSZERŰ ÉTLAP

November 21. Csütörtök: Piritott hagymaleves, nyúlgerinc sütve tejfellel, burgonyakörítéssel. — **Vacsora:** Disznófej-sajt eceteshagymával, gyümölcs.

November 22. Péntek: Halikraleves, káposztáskoeca. — **Vacsora:** Burgonya héjában főzve vajjal, gyümölcs.

November 23. Szombat: Törtmájleves, vagdalt felsálszelet parajfőzelékkal, gyümölcs. — **Vacsora:** Kávét, vajaskenyér, gyümölcs.

November 24. Vasárnap: Karfiolleves, sertéskaraj egybesütve sültburgonyával, káposztasaláta, gesztenyeselet. — **Vacsora:** Vegyes felvágott, vaj, sajt, gyümölcs.

November 25. Hétfő: Gulyásleves, töltött palacsinta. — **Vacsora:** Friss tőpörtyű, tea, gyümölcs.

November 26. Kedd: Húsleves csepegtetett tésztával, főtt hús, hagymamártás, tarhonyakörítés. — **Vacsora:** Tejberizs, gyümölcs.

November 27. Szerda: Burgonyaleves, töltött metélt. — **Vacsora:** Borjúpörkölt galuskával, gyümölcs.

November 28. Csütörtök: Korhelyleves sertéshússal, aranygaluska izzel. — **Vacsora:** Friss hurka, kolbász, sült burgonyával, cékia.

November 29. Péntek: Borsóleves piritott zsemlyével, burgonyásmetélt. — **Vacsora:** Turó tejfellel, vegyes kompót.

November 30. Szombat: Zöldségleves, libaprólék rizzsel. — **Vacsora:** Sonkaesütlök tormával, gyümölcs.

HÁZTARTÁS

Tört májleves. Jó húislevest főzünk. Tizenkettő deka borjümájat finomra megvágunk, szitán áttörjük és a levesbe belefőzzük. Néhányszor felforraljuk, tálaláskor tojássárgájával behabarjuk. Kiflit kockára vágunk, vajban megpirítjuk és külön adjuk hozzá.

Tojás kocsonya. Hat tojássárgáját, kevés sőt, minden tojásra három kanál húislevest adunk, habverővel jól elkeverjük. Indiai fánkformát vajjal kikenünk, mindeniket félig megtöltjük és lábosba állítjuk. A lábosba kevés vizet öntünk és gyöngye tűznél a sütőbe állítjuk, ha megtömörültek, kivesszük a formából és minden tányér levesbe teszünk egyet. Ha nincs fánkforma, akkor kis tepsibe öntjük és tálaláskor kockára vágjuk és úgy adjuk levesbe.

Sonkaroulade. (Előétel.) Negyed liter tej, 4 tojássárgája, 4 evőkanál liszt, egy kis só és ezeket jól összehabarjuk, a 4 tojás kemény habját beletesszük, jól kikent és lisztezett tepsibe öntjük és hirtelen megsütjük. Ha félig sült, egynegyed kg. finomra vágott sonkát tejfellel megkeverve, rákenünk, ismét betesszük a sütőbe és még egy pár percig sütjük. Kivéve összehajtjuk és pármézannel meghintjük.

Bélszín angolosan. A húst 24 órával előbb besózzuk, megborsozzuk, sütőtepsibe tesszük, öntünk rá egy tejmérőkanál finom olajat és ha lehet, olyan hideg helyre tesszük, hogy jól megfagyjon. Másnap nagyon forró sütőben 15 percig sütjük. Vékonyan felvágjuk, a levét zsír nélkül ráöntjük. Beefsteak-nek a húst épp így kell elkészíteni, csak szeletbe kell vágni és minden szelet közé vékonyra vágott hagymát kell tenni. Ha sütjük, minden szeletet liszttel kissé meghintünk és igen forró zsírban 5 percig sütjük, egyszer megforgatjuk.

FÓZÉSRE, SÜTÉSRE, EVÉSRE

Boon csokoládé

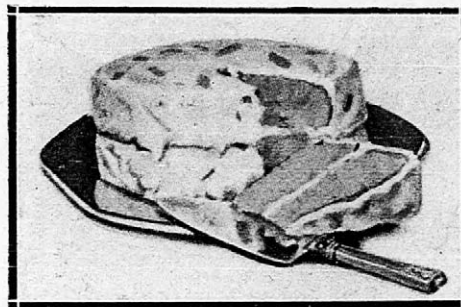
OLCSÓ ÉS KITŰNŐ

Töltött galamb. Az előkészített galambnak a mellén a bőrt óvatosan felfeszítjük, hogy ne szakadjon el. A következő töltelékét készítjük a megtöltéshez: egy kemény tojást ledarálunk, adunk hozzá darálva egy vízben áztatott és jól kicsavart zsemlyét, sőt, borsot, apróra vágott zöldpetrezselymet és egy nyers tojást. Az egészet összekavarjuk, a galambot megtöltjük és a bőrét bevarrjuk. Megmossuk, borssal behintjük és zsírban megsütjük.

Vesepecsénye libamájjal töltve. Egy libamáját kissé megsütünk, aztán kihűtjük. A jégen tartott vesepecsénye bőrét levesszük, az oldalán bevágjuk, odahelyezünk a kihűlt libamájából vágott szeleteket, ezeket megsózzuk, borsozzuk, aztán összegöngyöljük, fonállal megkötjük, szalonnával megtűzdeljük és háromnegyed óráig sütjük. Még egy negyedóraig melegen hagyjuk. Rizst adunk mellé és csészében húsglacet.

Ajoka-mártás. Három ajokát megtisztítunk, a csontokat kiszedjük, finomra vágjuk. Készítünk 4 deka zsírból és 2 kanál lisztből rántást, rózsaszínre pirítjuk, reszelünk bele egy darabka hagymát s ha az is rózsaszínűre pirult, akkor az ajokát hozzáadjuk és levessel vagy vízzel azonnal feleresztjük. Párszor felforraljuk és tálalhatjuk.

Sonkatölcsér teahez. Készítsünk néhány hegyes tölcseralakú papirzacskót és ugyanannyi szép vékony szelet prágai sódart vágjunk bele, béleljük ki vele a papirtölcséreket, olvasszunk fel egy kevés kocsonyát és egy ecsettel nedvesítsük meg a tölcser alakú sódar belső részét avégből, hogy összeragadjanak. Töltsük meg a sódartölcséreket franciasalátával, távolítsuk el a papírostölcséreket és helyezzük a sódartölcséreket egy kerek ezüst-tálra csillag alakban, vonjuk be az egészet aszpikkal, hogy szép fényes legyen, a tölcser nyílásait díszítsük igen finomra vágott kemény tojásfehérjével és fekete szarvasgombával. Rakjuk a tál karimáját aszpikszeletekkel körül, közébe ékelve egy-egy apró tengeri rákot. Adjuk fel majonéz-mártással.

Mogyoró-torta

RECEPTEK

Fehér teasütemény. 28 deka hámozott tört mandulát, 28 deka tört cukrot, 30 deka vaját 2 egész tojással jól össze gyúrunk, kinyújtjuk késvastagra, kártyaszeleteket vágunk belőle és lassú tűznél megsütjük. Mandulával díszíthetjük. Dr. Kelemen Józsefné, Budapest.

Fagylalt-torta. Hat tojás fehérjéből habot verünk, 11 deka cukrot adunk bele és 6 tojás sárgáját egyenként, végül 10 deka grizes lisztet. Tortaformába öntjük és megsütjük. Mikor teljesen hideg, a torta belsejét kivájjuk, úgy, hogy kétujjnyi vastag oldalfalú és fenekű tortakorong maradjon, melyet az előre elkészített citromfagylalttal megtöltünk, a tetejét tejszinhabbal bevonjuk és azonnal asztalra adjuk.

Szunyogh Sándorné, Rákosszentmihály.

Mogyoró-krém. 8 deka piritott, finomra tört mogyorót felhígítunk egynolcad liter tejjel, szalvétán átszűrjük és 12 és fél deka cukorral felforraljuk. Adunk hozzá 3 tojás kemény habját, fél deci tejszint, 20 gr. zselatint s ha teljesen kihült, fél liter tejszinhabot. Formába öntjük és jégre tesszük. Tomka Lia, Békéscsaba.

Orosz-szeletkék. Készítsünk linzi-tésztát, nyújtuk ki, tegyük tepsire és félig süssük meg. 25 deka mandulát törjünk finomra össze mozsárban, tejjel keverjük el, adjunk hozzá 18 deka cukrot, 9 deka vaját, 9 deka mazsolát, rumot és vaniliát, kenjük rá a félig megsült tésztára, a kinyújtott linzi-tésztával rácsozzuk be, kenjük meg tojással, hintsük be mandulával és lassan süssük meg.

Mártonffy Károlyné, Szeged.

Kichler szücs

EGYETEM-TÉR 5. ○○○ AUT. 873-75.

Hajhullás, korpásodás
ellen

TRILYSIN

klinikailag kipróbált
biológikus hajerősítő

Kakaó-szelet. Harminc deka cukor, 30 deka liszt, 2 egész tojás, 6 deka zsír, 3 deci tej, 3—4 evőkanál kakaó és két csapott kávéskanálnyi szódbicarbona. Először a zsirt keverjük el, aztán tegyük hozzá annyi porcukrot, amennyit felvesz és azzal is tovább keverjük, majd a két tojást a többi cukorral adjuk hozzá és ismét keverjük, azután a kakaót, a szódbicarbonát, végül a lisztet és a tejet, hogy ne legyen csomós. Zsírral megkent bádogon, ujjnyi vastagon sütjük lassu tűznél. Deszkára kiborítjuk, ha kihült, kettévágjuk, lekvárral megkenjük, egymásra rakjuk, tetejét a következőképpen készült mázzal vonjuk be: 30 deka porcukrot apróra vágott narancshéjával, két evőkanál rummal, fél citrom levével és annyi vízzel, amennyit felvesz, hogy inkább sűrű legyen, egynegyed órán át keverjük, aztán 10 percere félretesszük és úgy kenjük a torta tetejére. Ha megszáradt, feldaraboljuk a tésztát szeletekre.

Debreczeni Istvánné, Ujpest.

Krumplis pogácsa. Egynegyed kiló főtt, áttört burgonyát, kevés sót, 25 deka vaját, 25 deka lisztet gyorsan összegyúrnunk, negyedórás időközökben háromszor nyújtjuk, negyedik nyújtásnál ujjnyi vastagra hagyjuk. Apró pogácsákra szaggatjuk, tojással megkenjük és forró sütőben sütjük.

Zilahy Klára, Kispeszt.

Boon Cacao

OLCSÓ, TÁPLÁLÓ VACSORA

Leveles omlós lepénykék. Fél kiló lisztet, egy egész tojást, fél kávéskanál sót, fél evőkanál porcukrot és fél liter kemény tejfelt összegyúrnunk és jól kidolgozunk. Egy óráig hagyjuk pihenni, azután 22 deka zsirt 11 deka lisztel összegyúrnunk és a kinyújtott tészta közepére tesszük. Háromszor nyújtjuk félórás időközökben, a negyedik nyújtásnál kisujjnyi vastagra hagyjuk, tüzes késsel kockákra vágjuk, közepére vagy gyümölcsíz, vagy turótelteket teszünk. A szembenlévő sarkokat összefonjuk, felvert tojással megkenjük, forró sütőben megsütjük.

Kertay Gézané, Ujpest.

Almaköcsönya. 8—10 almát meghámozzunk, darabokra vágjuk, kevés vízzel, cukorral és citromhéjal puhára pároljuk, szitán áttörjük, adunk hozzá egy citromlevét, 2 és fél deka feloldott zselatint, egy félliter tejszínből készült kemény habot, formába öntjük, megfagyaszttjuk, tejszínhabbal, esetleg gyümölcsmártással tálaljuk.

Tomka Lia, Békéscsaba.

Budapest 72, postafiók 46.

Kérjen árjegyzéket és rendelőlapot!

KÉZIMUNKA

Rovatvezető: **Gottlieb Gyula iparművész, kézimunkaspecialista**
Budapest, IV., Hajó-u. 12—14. Nyílt üzlet az udvarban.
Telefon: Aut. 811—26.

Szekrénycsik. Angolmadeira és madeira himzéssel, 120/18 cm. méretben, finom batisztra előrajzolja, 5 darab ————— 6.— P.
Finom lenbatisztra előrajzolja, 5 darab ——— 15.40 „
Hozott anyagra előrajzolja, 5 darab ——— 2.— „
Szűrt sablonja ————— 1.— „
Utánvétes rendelésnél külön 80 fill. portót számítok.

Kredenc-terítő. Könnyű kivitelben, ára méret szerint.
Hozott anyagra is előrajzoltatható.
Szűrt sablonja ————— 2.— P.
Utánvétes rendelésnél külön 80 fill. portót számítok.

Egyszerű, izléses ágyhuzatok:
I. Slingelt széllel, madeira himzéssel, elsőrendű lenvászonra: 2 párna, 1 kapric, 1 olasz (áthajtos) paplanlepedő, varrva, himezve, monogramozva és tisztítva ————— 104.— P.
Varrva és előrajzolja, prima vászonból ——— 85.— „
Hozott anyagra előrajzolja, darabja ——— —80 „
II. Csukott szélű ágyhuzat, madeira himzéssel, árak mint az I. számúnál.
III. Ágyhuzat, húzott kéziászúrral és magas himzéssel. Árak mint az I. és II. számúnál.
Utánvétes rendelésnél külön 80 fill. portót számítok.

Oltárterítő. 180 cm. hosszú és 80 cm. széles, pamutvászonra előrajzolja ————— 12.— P.
Prima lenvászonra előrajzolja ————— 19.— „
Hozott anyagra előrajzolja ————— 2.— „
Szűrt sablonja ————— 2.— „
Kézihimzés munkabére ————— 70.— „
Utánvétes rendelésnél külön 80 fill. portót számítok.

ELEGÁNS TOILETTEKET, KÖPENYEKET

•• eredeti tervek szerint készít Krausz Emma ••
divatszalon, Budapest, Erzsébet körút 8. ••

TÖBB RUHA RENDELÉSNEÉL VIDÉKRE IS LEUTAZOM

CALDERONI ÉS TSA

LÁTSZERÉSZEK

Budapest, V., Vörösmarty-tér 1. sz.

Látcsövek, szemüvegek, orrcsípítőök.
Fényképészeti készülékek és cikkek.
Barométerek, hőmérők

SIMAY LAJOS

műterme és lakásberendezési vállalata,
IV., Váci ucca 38 (Tisztí-kaszinó palotájában). Tel.: Aut. 836—86.

TANÁCSOT KÉRNEK

Lapunk 1929. évi bekötési táblája 3 pengő előzetes beküldése ellenében már kapható kiadóhivatalunknál.

Kedves asszonytársnőimet kérem, szíveskedjenek kedves lapunk útján közölni, hogy miként kell egy tenniszpályát házilag olcsón, de azért jól elkészíteni? Miből áll az alja? Ha valaki házilag készítettett, kérem, szíveskedjék értesíteni, hogyan állította elő? Hálás köszönettel „Sportkedvelő.”

Kérem fővárosi olvasótársnőimet, ajánljanak egy turista egyesületet. Előre is hálás köszönettel

„Természetimádó.”

Egy 16 éven felüli, lehetőleg árva leányt szeretnék háztartási alkalmazottnak, akit családtagnak tekintenek. Nagyon hálás volnék, ha előfizetőtársnőim közül valaki tudna ajánlani. Király Kálmáné, Budapest, VIII. Msonyá-u. 12. II. 29.

Clive Brook moziszinész címét szeretném megtudni, ki a „Sárgaliliom” főszerepét játszotta. Ha olvasótársnőim közül valaki tudomással birna címéről, kérem közölje

„Sárgaliliommal.”

Igen nagy örömmel látom, hogy olvasótársnőim mennyi jóakarattal adnak egymásnak tanácsot, ez bátorít fel, hogy kéréssel Önökhöz fordulok, vagyis azokhoz, akik fajtyúkgazdaságot folytatnak, vagy folytatnak. Legelsősorban is azt szeretném tudni, hogy érdemes-e vele foglalkozni? A hírlapok nagy propagandát csinálnak neki és én szeretném megpróbálni, ha beválna, de csak kísérletezéshez nem volna kedvem. Amennyi dicséretet hallok, ugyanannyi rosszalás is elhangzik ellene. Egyesek azt állítják, hogy nem jó tojók, kénye-

sek. Ezért olyantól szeretnék felvilágosítást kapni, aki saját tapasztalata folytán kialakult véleményét közölhetné. Bizonyára, aki foglalkozott fajbaromfitenyésztéssel, számítást is tett, hogy mi hasznot hajt egy fajtyúk egy év alatt és mibe kerül a tartása, mivel kell etetni stb. Nagyobb baromfigazdaságot szeretnék berendezni, mert kellő helyem van hozzá. Szíves tanácsukat hálás köszönettel várja, viszontszolgálatra mindig készen

„Tanácstalan.”

Igen lekötelezzenek kedves olvasótársnőim, ha szívesek volnának ajánlani egy megbízható, jó mindenes leányt, vagy asszonyt, esetleg árva leányt, aki főzésben is jártas, közel a fővároshoz. Itt helyben nem tudok megfelelőt találni. Mindenesetre egészséges, jó erkölcsű legyen. Nagyon jó bánásmódban részesülne. Szíves értesítésüket hálás köszönettel várja

„Falusi asszony.”

Kérem kedves olvasótársnőimet, ajánljanak egy elsőrendű szabónőt, hol 18 éves leányom perfektül megtanulna szabni, varrni és munkakönyvet kaphatna. Leányom kimondottan úri leány, most tette le az érettségét. A fizetési feltételekről is kérem tájékoztatásukat. Szíves értesítésüket „Gondos anyja” jelígre kérem a kiadóhivatalba.

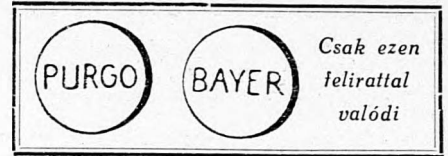
Kérem kedves előfizetőtársnőimet, ki tudna ajánlani tulajdonostól baromfitenyésztésre alkalmas 2—3 szobás komfortos házat Budán, nagy gyümölcsös telekkel. Kimerítő értesítést „Eiffendi 9957” jelígre kiadóhivatalba kérek.

Magányos úrhölgynél erkélyes, elegáns utcai szoba, ellátással jutányos áron kiadó. Zongorahasználat. Német, francia társalgás. Abszolút csend. Cím: VI., Podmaniczky-u. 71. I. 2.

Házvezetőnői, házikisasszonyi állást keres komoly intelligens úri leány. Anyahelyettesnek, nagyobb gyermekek mellé nevelőnőnek is elmenne úricsaládkhoz. Leveleket „Megbízható” jelígre kiadóhivatalba kérek.

Jobbházból való 18 éves leány gyermekek mellé ajánlkozik. Jó bánásmódot kér. Cím: Jandás Margit, Kispeszt, II., Wekerletelep, Hungáriaút 18/8.

Négyolgarít végzett leány gyermekek mellé ajánlkozik. Farkas Irén, VII., Zugló, Róna-u. 5/a. 3.

ÜZENETEK

Az OH-RIS kozmetikai gyár elsőrendű kölni, krém-, szappan és pudergarnitúrából álló értékes ajándékát ez alkalommal ifj. Hantzmann Károlyné Budapest és Braxatorics Oszkárné Diósgyőr nyerte meg. A nyereménytárgy bármikor átvehető az „OH-RIS” kozmetikai készítmények lerakatában: Budapest, IX., Mester-utca 4. Illatszertár. Vidékre a cég postán küldi el.

„Tanárnő”. Hányszor felvettem ezt a kérdést én is magamban, kedves sorstársam, s megvallom, hogy a kölcsönkérők megrohanásával szemben én voltam az, aki meghátrált, mert nem tudtam „nem”-et mondani. Ha a megrohanás pillanatában ki tudnók mondani a megmentő „nem”-et, csak egyszer, a legelső alkalommal, azt hiszem, a további kölcsönkérésnek elejét vehetnénk. De valljuk be, édesem, hogy gyávák vagyunk. Befelé ráz a mérég, a düh, hogy kedves, féltett könyvünket, melyet úgy veszünk a kezünkbe, hogy finomkötésű tábláját előbb külön papírral bevonjuk, nehogy véletlenül összekarcoljuk, vagy valami peccsét érje, ki kell adjuk s ki tudja, hogyan kapjuk vissza. A lapok közé jelző-szalagot teszünk, s még a gondolat ellen is tiltakozunk, hogy „szamárfül” rútsa el, tegye tönkre könyvünket. Aztán gyávák vagyunk, elkérhetik az egész könyvtárunkat, odaadjuk. De hát miért nem tudjuk nyiltan megmondani, ami belül majdhogy szét nem repeszi fejünket: hogy nem adom, nem adom, mert ezek a könyvek a lelkemhez vannak növe. Féltém őket, hogy mikor visszakapom, lapok hiányozhatnak belőle, bepiszkítják, számfűlékkel éktelenítik és ha rá nézek, mindig sírnom kell, hogy tönkre lett téve. Ha visszakapom! De mondják meg azok, akik könyveket adtak kölcsön, csak egyetlen esetben visszakapták-e kéretlenül, sürgetés nélkül könyvüket? Vajon följegyezték-e, hogy hányszor kérték, hányszor szorgalmazták, hányszor küldtek utána, sőt kitalált okokat sorakoztattak fel, hogy a könyvre halaszthatatlanul

RADION EGYMAGA MOS!

Gyártja: Hutter József szappangyár — Olajipar rt.

BUDAPEST

VII., Erzsébet-körút 6. szám.

Telefon: József 461—91, 92, 93, 94.

Sanalbin

FOGPÉP ÉS SZÁJVIZ

szükség van, legyen szíves és küldje vissza öngyűlöletét. De öngyűlöletét akkor nem volt az otthonában található. Végre is a kölcsönadó beleán a hiábavaló kísérletezésbe, hogy könyveit visszacsalogassa és megapadt könyvtára üres helyein keseregve, megfogadja, hogy még egyszer pótolja a hiányzó műveket (ha van pénze rá) és a legédesebb testvérének sem ad többé könyvet kölcsön. Én nem hiszem, hogy fogadkozását megtartja. Nem tartja meg, mert nem tud „nem“-et mondani, mint ahogy én sem tudok és kedves sorstársam sem fog tudni. Gyakorolja magát e tagadó szócska alkalmazásában s ha a kellő alkalmal megdönthetetlen határozottsággal használni is fogja tudni, akkor megmentette könyvtárát. — Sok szerencsét kíván:

„Sorstársá, fővárosi tanárnő“.

Lapunk 1929. évi bekötési táblája 3 pengő előzetes beküldése ellenében már kapható kiadóhivatalunknál.

„Összetört lelkek“. Hogyne lehetne, de mennyire lehet: szakadék felett hidat építeni. Azonban ne sűrűsse. Szóval se érintse. Az illetőtől kell, hogy kiinduljon a szakadékot áthidaló gondolat valóra váltása. Ha jön, legyen kedves hozzá. Nyugodjon be, hogy a lelkét búsító, fájó emlékeket nem mossa el az idő sem. Ne csodálkozzék, hogy nem tudja felejteni kiutasítását, mert saját hazájából üzték ki a bitórlók. Nem volna magyar, nem volna igazi férfi, ha nem fájna, ha el tudná felejteni azokat a sérelmeket, amelyeket magyarságáért szenvedett. Gyötri, kínozza a tehetetlenség, emésztí a harag. Elfásult, mert tenni, cselekedni szeretne, de megbénítja a tudat, hogy még nincs összegyűjtve a kéve és külön-külön könnyen eltörné-

nek a vesszők. Akik közvetlenül nem élték át a megszállás lelket összetörő idejét, azok aligha értik meg, hogy a hazátlanná lett magyarnak még a szeretettel simogató kezek sem tudnak igazi örömet adni. Ne is próbálja kiüzni lelkéből ezeket a szomorú, haza-vágyó gondolatokat. Inkább beszéljen vele a múlttól, jól fog neki esni, ha otthonáról, kedves szülőhelyéről, az ottmaradtokról beszélhet, akikhez hozzáfórtt a lelke s akiktől semmi hatalom sem tépheti el. Eltávolíthaták a testét, de a lelke szüntelenül ott időzik. Az is borússá teszi kedélyét, hogy nincs kivel megossza tételődő gondolatait. Várjon türelemmel, elégedjen meg azzal, hogy mindennap meglátogatja, mert ha körében nem érezné jól magát, senki sem kényeszerithetné, hogy meglátogassa. Intelligens emberek véleményét, gondolkodását szóbeszéd nem befolyásolja, s ha valaki megkísérli, hogy az ellen hangolja, aki akár mint barát, vagy jó ismerős, közel áll hozzá, a legerélyesebben visszautasítja, sőt elkerül minden olyan szituációt, mely ismerősei

„Igazság“. A nevelésen múlik, hogy valakiben a hazugság, vagy az igazmondás iránti hajlam emelkedjek túlsúlyra. Nagyon helyesen gondolkozik, hogy fiaiból a hazudozást ki akarja irtani. Nem elég azonban, ha csak hangoztatja, hanem figyelje meg, hogy tényleg nem esnek-e abba a hibába, amit férjében oly engesztelhetetlenül elítél. Belőle már sokkal nehezebb lesz, vagy egyáltalán sikertelen marad kigyomlálni az emberi lélek kellemetlen dudvaít. Ahol elburjánzását tapasztaljuk, a legnagyobb tapintattal és kímélettel fogjunk a kiirtáshoz, mert az örökös ráolvasásból fakadó megszegyenítés következtében a legközelebbi hozzátartozónkban gyűlölet támad és ahelyett, hogy e hibát megszokná, egyiket a másikra halmozza, csak hogy ne kelljen szegyenkeznie. Így indul meg egy láncolat, amelynek szemei egyre sokasodnak, mert az egyik hazugságot a másik valótlan-sággal igyekezik takargatni. Talán másodízben nem is volt szándékában, hogy hazudjon, de az első hazugságból eredő helyzet következtében hiába akart az igazság mellett megmaradni, kénytelen volt valótlan mondani, azért, hogy az első hazugsága ne kerüljön napfényre. A hazudozó persze meg van győződve, hogy sikerült megmenekülni és hazugságát igazságként elhitetni. Mint minden hibát, úgy ezt is szeretettel próbálja korrigálni. A gyerekeknél pedig alkalmazzon minden visszaeséskor teljes anyai szigorot, hogy úgy testileg, mint lelkileg a legnemesebb intenciói szerint fejlődjenek és anyai szívének öröme teljék bennük. — Szív. üdv. Szerk.

„G. Pálné“. Akármilyen színű is a szövet, a zsír, olaj, pecsét biztosan eltávolíthatók. A foltot átitatjuk benzinnel, vagy benzinnel és amonium-oldat egyenlő mennyiségű keverékével, a pecsét helyet ezzel átitatjuk, itatóspapírt helyezünk rá s meleg, de nem tüzes vasalóval a helyet kivasaljuk. Vagy pedig spongyát tisztított terpentinolajjal, vagy benzinnel megnedvesítünk és ezzel a foltot óvatosan dörzsöljük. A gyapju-szőnyeget vízzel lehet mosni, melybe ökörepet vegyítünk.

„Jegyzőné“. Az idült náthát próbálja meg langyos kamillateával és gyenge sósvízzel gyógyítani, amit naponta felváltva felszív az orrba, többször. Azonban ha makacs a nátha, lehet, hogy operálni kell, s ezt csak orvos döntheti el. — Üdvözlí:

„H. F.-né“.

Lapunk 1929. évi bekötési táblája 3 pengő előzetes beküldése ellenében már kapható kiadóhivatalunknál.

A FRIEDLER-féle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszerűsített hajhullás, kopásodás, hajmolyosodás leg-tökéletesebb gyógyszer.

GAMMA

hajszappan

a leg-tökéletesebb hajmosószer.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában, valamint a FRIEDLER-laboratoriumban. Budapest, VII., Murányi u. 48. Telefon: J. 464-71.

meggyanúsítására, megrágalmazására irányulhat. Levelében ismertett jellemet után sokkal előkelőbb gondolkodásnak, nemesebb érzésének ismerjük meg az illetőt, minthogy feltételezhetnők róla, hogy minden komolyabb ok nélkül visszalépne. Valószínű, hogy csak ideiglenesen rezervált tartózkodása, de az is lehet az ok, hogy kedvezőtlen körülményei miatt, önzetes büszkeségből helyezkedett a várakozás álláspontjára. Vannak férfiak, akik nem tudják elfogadni, hogy a nő legyen a kereső. Igyekezzen őt ebből a szempontból megérteni és bizonyos, hogy sokkal előbb megoldják a kérdést. — Szív. üdv. Szerk.

„1886. számú krisztinavárosi előfizető“-t értesítem, hogy forduljon bizalommal dr. Nyirő Gyula, egyet. magántanárhoz, ki a Lipótmezei ideggyógyintézetnél főorvos. — Üdv.

Marsalkó Margit.

HENGER ANTAL EZÜSTÁRUGYÁR

Valódi ezüst evőeszközök és disztárgyak.

IV., Dalmady-u. 9.

Telefon: 895-73.

Javítást és felújítást vállal.

Süssünk, Főzzünk a Dietikus VENUS Kókusz Ételszírral.

100%-os garantált zsirtartalommal. Minden fűszer és csemege-üzletben kapható.

Gyártja: Olajművek Rt. Kohn Adolf és Társa
Budapest, V., Zoltán uca 16. sz. :: Telefon 208-22 vagy 257-68.

„Vidéki tanárnő”. Lapunk divat-tudósítója az említett helyviszonyok figyelembevételével alábbiakban állította össze Nagyságos Asszony részére a téli garderobját: Elsősorban mindennapi használatra ajánlja egy gyapju trikó-ruha beszerzését, amely még mindig a divat előterében foglal helyet. Felváltásul egy sötét alját, hozzá két-három blúzt, esetleg pullover-t is. Az említett élénk társadalmi-életre való tekintettel két délutáni crepe de chine ruhát és egy bársony ruhát jelez. A bársony lehet fekete, a crepe de chine közül az egyik sötét-kék, míg a másik egy izlésének megfelelő világosabb színű. A legutolsó divat a lila minden árnyalatát hozza. Estélyi ruhának kettőt javasol. Egy fekete csipkét, vagy túllt, és egy világosabb színűt, amely teintjének legjobban megfelel. A délelőtti ruhához barna trotteur-cipőt, a délutáni sötét ruhához fekete antilop, vagy lakkcipőt, világos ruhához világos kigyóbőr-cipőt és estélyi ruhához arany-, vagy ezüstbőr-cipőt említ. Délelőttre sötét színű antilop-keztüüt, délutánra fehér glacé, vagy szarvasbőr-keztüüt vegyen előjegyzésbe. Egy angol kabáttal és egy bundával garderobját teljes lesz. Szív. üdv. Szerk.

„Egy földbirtokos asszony”. Kedves asszonytársam, az Ön esete nem páratlan a maga nemében. Leányának fiatal, derék völégénye, egy túlboldog, örömteljes pillanatában megcsókolta Önt. Ez semmit sem jelent. Túltemperatumos és meggondolatlan, kiérzik ez az elhamarkodott, szeles viselkedés a kéréséből, hogy senkinek sem szabad tudni róla, mert önmaga is megbánta, amit tett. Hogy nem szólt sem az urának, sem a leányának, helyesen tette, mert olyan jelentéktelen, hogy kár volna lelki nyugalmukat megzavarni. A tisztának min-

Pond's Vanishing & Cold Creams

A női szépség ápolására és megőrzésére

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban, vagy a főraktárban: **Neruda Nándor**, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 10.

den tiszta. Erről nincs mit és nem is szabad beszélni. Legyen továbbra is kedélyes, mint eddig volt és örüljön, hogy leendő veje mint jövendőbeli anyósát, fiúi szeretettel tiszteli, szereti. Az a csók az anyósnak szólt, ne is gondoljon rá.

„Egy többszörös jó anyós”.

látja majd, hogy kisleánya szeretettel, bizalommal van iránta, dacára annak, hogy édesanyjától különváltan élnek, biztos vagyok abban, hogy kérését teljesíti. Örülök, hogy Magácska is olvassa és szereti lapunkat s ha figyelemmel kísérte, számtalanszor olvashatta, hogy sok családi baj kútforrása a szeretetlenség és ha nem feledkez-nénk meg róla, hogy minden ember testvérünk s hogy soha senkihez nem szabad keményszívűnek lenni, mennyivel szebb és boldogabb volna minden ember élete. Sok száz év telt el, hogy a szeretet igéi elhangzottak az emberek között, mégis úgy tetszik, mintha mindennap meg kellene ismételni, hogy szívükbe befogadják. Szív. üdv. Szerk.

„Egy falusi kislány”. Ha esküvő után azonnal elutaznak és nem lesz ideje, hogy átöltözködjön, esküdhöz bársonyruhában is. Ne kimondottan menyasszonyi csokrot, hanem csak néhány szál fehér rózsát vigyen magával. A völégény egy kis mirtusz-ágot feltűzhet. — Sok szerencsét kívánok! Üdv. Szerk.

ÖN LEFOGY

azon a testrészen, ahol éppen kívánja

**Tornázás nélkül
Diéta nélkül
Vegyszerek nélkül
Fürdők nélkül
Veszély nélkül**

Csak külsőleg használandó. Az eredmény már a hatodik napon látható. Tessék személyesen, vagy levélieleg **Ehrenfeld Claire urrnőhöz fordulni, Budapest, Rózsa utca 46.** aki szívesen szolgál díjtalanul felvilágosítással ezen egyszerű és hatásos szerről, amelyet ő maga is nagy eredménnyel használt.

EZREK ELISMERÉSE!

„Nemesi kislány”. Ha szépen megkéri édesatyját és előadja neki, hogy szeretné tanulmányait továbbfolytatni, valószínűleg nem fog elzárkózni kérése elől és a szükséges anyagiakkal annyival is inkább támogatni fogja, mert leánya jövőjéről van szó, akinek boldogulását tehetségéhez képest elő kell mozdítsa. Forduljon csak szeretettel és aggodalom nélkül hozzá, s mint édesatyjának, őszintén tárja fel kívánságát és tapasztalni fogja, hogy édesatyja szíve sem olyan kemény, hogy a gyermeke szeretete ne hatolhatna be rajta. Ha édesatyja

Szabás és varrástanítás

legújabb módszer szerint urihölgyek részére
B.-né Paller Amália Calvin tér 8. II. emelet.
Vigyázat! Nem első emeleten.

Hajszálakat arceről,

karról utónyomok nélkül kiirtja, összes szépséghibák kezelését biztos sikerrel végzi: **Pollák Sarolta, VI., Andrássy út 38, I. em.** (25 éves működés.)

„MIRACLE” hajeltávolító-szer szétküldése utasítással. „Miracle” szeplőkúrám hatása bámulatos. (Kérjen prospektust) Díjtalan felvilágosítás.

MŰASZTALOSNÁL

50 háló, ebédlő, uriszoba kész áru raktárban megtekinthető.
Hitelképes vevőknek fizetési kedvezmény.
42 éves cég. **II. Tóth Kálmán**
műasztalos, IV., Semmelweis utca négy

JÁTEKÁRÚK olesó árban és babaklinikák Bpest, IV., Egyetem u. 1.

Ifj. VOGEL TESTVÉREK

szőnyegkereskedése
IV. ker., Petőfi Sándor-utca 7. sz.
(Bejárat Pálvax-közben.) Tel.: Aut. 874-13.
Szőnyegek legolcsóbb bevásárlási forrása.
Kedvező fizetési feltételek.

SZÖRMEBUNDÁK

nagy választékban és mérték után készpénzárban, részletre legolcsóbban
HOFFER PONGRÁC
képesített szücsmester, IV., Eskü út 6.
(Klotild-palota) Telefon: Aut. 875-62.

SZEPLŐS? PATTANÁSOS? MÁJFOLTOS AZ ARCA?

Pár nap alatt ragyogóan tiszta és üde lesz

ha az eredeti francia **OH-RIS-arckrémet**

Kapható minden jobb drogéria, illatszertár és gyógyszerárakban. Gyártja: Institut de Beauté OH-RIS Páris. — Magyarországi nagybani lefakat: Budapest, IX., Mester utca 4.
Figyelem! Minden csomagon rajta legyen az OH-RIS jelzés

OH-RIS-arcpudert
OH-RIS-szappant

Tegyen kísérletet!

Hatása meglepő!

állandóan használja!

APRÓHIRDETÉSEK

E rovatban kizárólag előfizetőink privát hirdetését negyedévenként egyszer, 15 szó terjedelemig díjtalanul közöljük le. Jelíges hirdetés esetén 1 pengő a hirdetéssel egyidejűleg beküldendő a beérkező válaszlevelek továbbítására. Nem előfizetőink részére a hirdetés díja szavanként 10 fil.

Páratlanul olcsón világ-márkás zongorák, pianinók részletesre. Javítás, hangolás, kölcsönzés Ehall zongoratermeiben. Andrassy út 15. „Országos tisztító kaszinó szállítója”.

Perzsa- és más szőnyegek szakszerű és művészi javítását vállalom. Vidéki megrendeléseket is pontosan eszközök. A lap előfizetői részére 10 százalékos kedvezmény. Cím: Tcharhoukian Vosdanik, Bpest, IV., Városház-u. 10. (Pilyax-köz 5.) Telefon: Aut. 897-86.

Vargányagomba, napon szárított, kiváló szép minőség 18 P, ugyanezen minőség kemencében szárított 13 P, vékonyhéjú dió 1.50 P, cukor vajbab 64 fillér, füstölt sertéskolbász kitűnő minőség 3.90 P. kg.-ként postán utánvéttel. Kormos Mihály, Gyöngyös.

Muskotálybor, különleges, a borok királya 1.08 P, leánykabor 1 P, rizling rajnai 84 fillér, burgundi vörös pestybor 84 fillér, nemes kadarka siller 58 fillér literenként kölcsön hordóban utánvéttel. Már circa 60 litert szállítok. Báró Orczy János borgazdasága, Gyöngyös.

Zeneművészeti főiskolát végzett okleveles zenetanárnő kezdő, vagy haladó tanítását vállalja. Előkészít akadémiaira. Bővebbet telefonon: József 463—72. Cím: Liliom-u. 22. III. 11.

Haláleset miatt állás nélkül maradt házvezetőnő jó bizonyítvánnyal állást keres. Plébániára is ajánlkozik. Cím: Házvezetőnő, Eger, Plébánia.

Feltétlen megbízható fiatal leány ajánlkozik gyermekhez, vagy kezdő szobaleánynak. Ritter, Budapest, Kálvária-u. 28. fdsz. 9.

Virágok házikertből, krizanthemum nyolc színben, köztük óriás fehér, liliumhagymák, fátolykát, vadszöllő, darabja 20 fillér, dáhliagumók tetszés szerinti színekben 30 fillér, három fajta kaktusz, kékakác, piros és rózsaszín futórózsa. darabja 80 fill. Utánvéttel szállítok. Portódíjat felszámítom. Fortvingler Istvánné, Magyarmecske.

Csemege akácmézet szállít 5 kg.-os postabödönben 11 pengőért. Girst József, méhész. Paks, Fő-u. 50.

10—12 éves leánykának nagyon jó télikabát, egész és fél cipők, hócipők eladók. Mátyás-u. 16. I. 8.

Három személyes háztartás önálló vezetésére keresek 20—40 év körüli nőt. 30—35 P. fizetéssel. Cím: VII., Mosonyi-u. 12. II. 12. Jelentkezni lehet 1—3, vagy este 7 óra után.

Kottanélküli zongorajátszás tökéletes kísérétszerkesztéssel, négyhónapos tanfolyamon elsajátítható zenetanárnál Lipót-körút 10. Megbeszélés 2—5-ig. Gyakorlás!

Falusi úriháztartás vezetésére jól főző mindenek nőt, valamint 4 éves kisleányom és 1 és fél éves kisfiám mellé intelligens leányt keresek, ki a háziteendőkből is segítene. Németül beszélő és szépen kézimunkázó előnyben részesül. Fényképes, fizetési igénnyel ellátott ajánlatot „Falu” jellegre kiadóhivatalba kérek.

Uricsalád gyermekeihez ajánlkozik német, magyar, zongora tudással és a háztartásban perfect, intelligens gyermekszerező, középkorú úri nő. Belentes Mihályné, Békéscsaba, Lázár-u. 1.

Intelligens, jókedélyű, csinos fiatalasszony huzomat 35—40 év közötti biztos állású úrhoz férjhezadnám, aki nem hozományra, hanem boldog otthonra vágyik. Kelengye, butor van. Érdeklődést „Szikra” jellegre kiadóhivatalba kérek.

Szerényigényű úrileány ajánlkozik éves bizonyítvánnyal gyermekek mellé. Cím: „Komoly” jellege alatt kiadóhivatalban.

Gépirást vállalok oldalanként 20 fillérért. Dömötör Sándorné, I. Csörsz-utca 35.

23 éves úrileány pénztárosnői, házikisasszonyi, vagy bármely állást keres. Ajánlatot fizetés megjelölésével „Magyar” jellege alatt kiadóhivatal továbbít.

Fehér, kékszemű, fajtiszta, 6 hónapos angora cicát keresek megvételre. Cím: B. J. Szombathely, Főposta.

Komoly, 50 éves, intelligens úriasszony előkelő úriházhhoz, vagy egyedülálló úr háztartása vezetésére ajánlkozik. Ajánlatot fizetés megjelölésével „Intelligens úriasszony” jellegére a kiadóhivatalba kérek.

Középkorú, társaságba járó, fővárosban lakó úriasszony ismeretségét keresem, ki a tél folyamán leányomat néhány estélyre gardirozná. Szíves soraitak „Dunántúli asszony” jellegére kiadóhivatalba kérem.

Titkárknő, gondnoknő, felügyelőnő, pénztárnoknő, vagy hasonló bizalmi állást vállalna intelligens, jómegjelenésű 30 éves úriasszony, ki szerencsétlen házasságból kifolyólag szeretne minél hamarabb elhelyezkedni. Cím: „Igazgató leánya” jellege alatt kiadóhivatalban.

Intelligens úrileány, tönkrejutott szülők gyermeke, az Angol-kisasszonyok volt növendéke, középiskolai és felsőbbfokú végzettséggel, nevelőnői állást keres. Német tudással és két éves gyakorlattal rendelkezik. Cím: „Mária” jellege alatt a kiadóhivatalban.

Megvenném Benedek Elek Magyar mese- és mondavilág könyvét, valamint más mesekönyveket. Halász Klárka, Répcseszeme.

Kézzelem hímzett, csipkével körülhorgolt szép zsebkendőket készítek darabonként egy pengőért. Legkisebb rendelés 3 darab. 12 darabnál portómentes. Halmágyi E. Budapest, Rákos-u. 17. II. 14.

Vallásos, németül beszélő, szerényigényű fiatal, okleveles tanítónőt keresek pusztára gyermekeimhez. Ajánlatok fizetési igény, fénykép, bizonyítvány melléklettel, Kacsokicsné Gamás címre küldendők.

Keresek december elsejére egészséges nőt, aki három éves leánykámot gondozná és főzne egy cseléddel. Fizetés 25 P. Családtagnak tekinteném. Cím: Tarján Lajosné, tanítónő. Kál, Heves megye.

Vidéki postahivatalhoz kíségetőnek ajánlkozik félárva úrileány, ki a tanításért a háztartásban segít, varr és kézimunkázik. Cím: „Félárva” jellege alatt a kiadóban.

Németül beszélő, intelligens úrileány keres azonnalra házikisasszonyi állást, ajánlkozik háziasszony támaszául, esetleg egy gyermek mellé. A háztartás minden ágában jártas, önállóan főz. Leveleket „M. I. Sáp” jellegére a kiadóhivatalba kérek.

Vagyonos, gyermektelen özvegy, középkorú, férjhez menne biztos egzisztenciájú, lehetőleg vidéki úriemberhez. Leveleket „Házias” jellege alatt kiadóhivatal továbbít.

Keresek háromtagú tisztviselőcsalád háztartásába olyan szerényigényű, megbízható, egyszerű polgári főzéshez értő, szorgalmas, mindenek leányt, ki a nagymosáson kívül minden háztartási munkát ügyesen elvégez. Kezdőfizetés 30 P, melyet később szorgalmához mérten javítok. Cím: Márki Jenőné, Gyula, Károlyi Sándor-u. 14.

Gépirásban és háztartásban jártas úrileány állást keres úricsaládnál. Cím: „18 éves” jellege alatt kiadóhivatalban.

Középiskolai bizonyítvánnyal fiatal úrileány elmenne gyerekek mellé házikisasszonynak, kezdő hivatalnoknőnek. Cím: „Hivatalnok árvája” jellege alatt kiadóban.

Eladó középtermetű úr részére felöltő, jó állapotban levő szakett, női kosztüm. Megtekinthető a déli órákban, II., Ponty-u. 8. I. 4. alatt.

Négyolgarít végzett kereskedősegéd részére állást keresek. Szíves érdeklődést bér megjelölésével „Szorgalmas-Adony” postrestante kérek.

Nőtlen, három középiskolát végzett mindent dolgozó gazdasági munkás bármily munkára ajánlkozik jan. 1.-re. Cím: „30 éves” jellege alatt kiadóban.

Akadémiai növendék zongoraórákat vállal jutányos áron. Cím: I., Virágköz 7. fdsz. 1.

Felolvas szerkesztő, kiadó és tulajdonos: KERTESZ BELA
Szerkesztő: tordai BÖJTJE ETELKA
Ügyvezető igazgató: BARTHA ISTVÁN

Kéziratokat nem adunk vissza.

Tisztelettel értesítjük

kedves előfizetőinket, hogy lapunk előfizetési díját mai számlunktól kezdődőleg a nyomdaárak újbóli emelkedése folytán kénytelenek vagyunk mérsékelten felemelni. Nem szívesen vesszük igénybe az áremelést, ha azonban lapunk további fejlődését tartjuk szem előtt és kedves előfizetőinknek tett ígéretünket teljes mértékben beváltani kívánjuk, az áremelést, — mely előfizetőinknek egyenként minimális 30 fillér havi többletet jelent csak, — nem odázhathatjuk el, mert lapunk, mely a magyar intelligencia kedvelt, felkarolt lapja, nem stagnálhat, hanem párhuzamosan lépést kell hogy tartson a rohanó fejlődéssel.

Lapunk előfizetési díját egy egész évre 24.— P-ben, félévre 12.— P-ben, negyedévre 7.— P-ben állapítottuk meg.

Az előfizetési díj felemelését lapunk hat évi fennállása óta most másodízben vagyunk kénytelenek igénybevenni és nem folyamodtunk hozzá már márciusban, mikor is 8 oldal terjedelmnek megfelelő kézimunkamelléklettel bővítettük ki lapun-

kat, holott a melléklet tetemes anyagi áldozatot kívánt. November 1-től kezdődőleg havonta műnyomó papírra nyomott négy oldal hatszínnyomású finoman diszkrét, elegáns divatmelléklettel tesszük még értékesebbé és nélkülözhetetlenebbé lapunkat, miáltal feleslegessé fog válni külön divatlap vásárlása minden otthonban, hol lapunkra előfizettek. Ha most nem is térhettünk ki az előfizetési díj emelése elől, biztosítjuk kedves előfizetőinket, hogy az emelési differenciáért messze felülmuló ellenszolgáltatást fognak lapunkban találni.

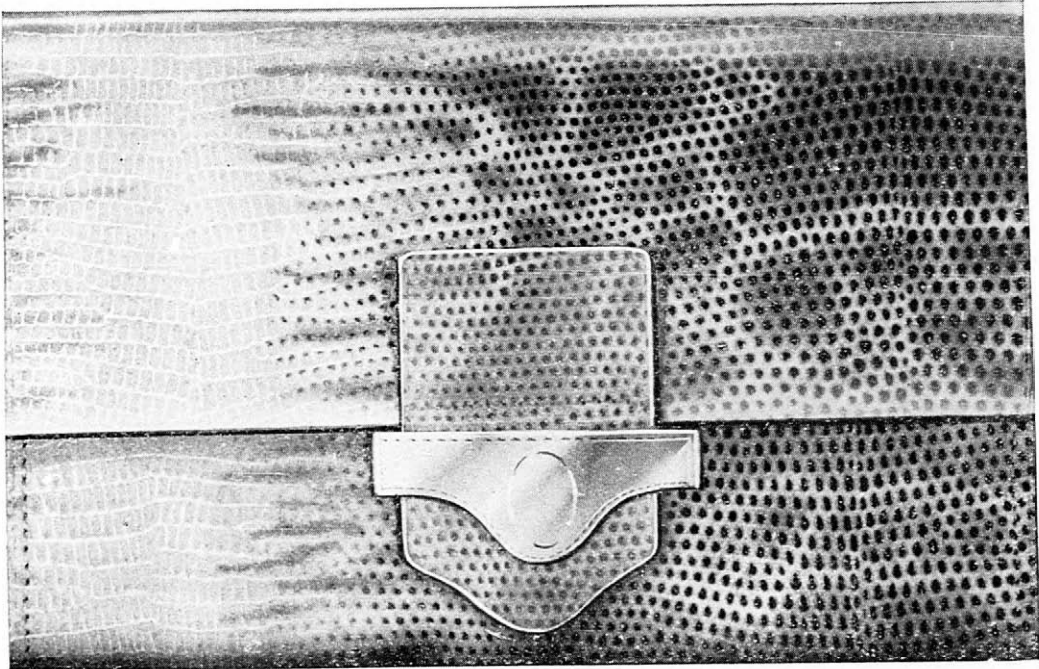
Bizalommal hisszük, hogy kedves előfizetőinknek a multban élvezett értékes, inspiráló hatású szeretetét az előfizetési díj csekély emelése nem befolyásolja és jövőben is számíthatunk lelkes támogatásukra.

Eddigi pártolásukat hálásan köszönjük és kérjük, fogadják lapunkat továbbra is meleg szeretetükbe.

Teljes tisztelettel
 A KIADÓHIVATAL

Méltóztassanak elolvasni!

November hó 1-től visszavonásig ezen értékes, gyönyörű bőr pénztárcát kapja minden előfizetőnk

A J Á N D É K B A

aki lapunk részére akár egy egész éves, akár egy féléves előfizetőt szerez.

Egy előfizetőt kell tehát szerezni és annak előfizetési díját csekken, vagy utalványon beküldeni. A szelvényen feltüntetendő az ajánló neve, akinek az ajándékot azonnal megküldjük.

Aki egész évre előfizet, természetesen megkapja a kilenc darabból álló új kézimunka-ajándékunkat is. Előfizetőink által ajánlott, most belépő új előfizető, amennyiben most egy egész évi előfizetési díja 24 P-t beküld, lapunk novemberi és decemberi számait is **ingyen** megkapja.

Mint karácsonyi ajándék praktikus, elegáns és értékes!

Tisztelettel a KIADÓHIVATAL

MAGYAR URIASZONYOK LAPJA

VERES uő. fényképező felvétele, Budapest V., Harmad-ú. 3.

HORVÁTH HANNA, VÁC